

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ชนิด ปริมาณ และความต่อเนื่องของคำศัพท์ในตำราเรียนภาษาอังกฤษ
ของสถาบันภาษาที่ใช้สอนในคณะเศรษฐศาสตร์และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

โดย

อัญติการ์ โรงสะอาด หัวหน้าโครงการ
สุวัฒน์ สุกมลสันต์
อัครา อัครวนพคุณ
องค์อร ฆนนานถ
กิงกมน ทวิษชาติวิทยากุล

สถาบันภาษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2541

รายงานการวิจัยฉบับนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจาก
เงินงบประมาณแผ่นดิน ปี 2537

รายงานการวิจัยฉบับนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจาก
เงินงบประมาณแผ่นดิน ปี 2537

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง
หลายฝ่าย คือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะกรรมการวิจัยสถาบันภาษาที่ได้จัดสรร
งบประมาณเงินแผ่นดินประจำปี 2537 เพื่อเป็นทุนในการดำเนินการวิจัย

คุณสุรรัตน์ คงสมปราษฎ์ ที่ได้ช่วยค้นหาบทเรียนที่จัดพิมพ์ลงในแผ่น
บันทึกข้อมูลไว้แล้วเพื่อนำไปวิเคราะห์ได้

คุณกรรณิการ์ ธนสายสัมพันธ์ ที่ได้ช่วยพิมพ์รายงานให้เสร็จสมบูรณ์

คุณพุ่ม ศรีโสภณภรณ์ ที่ได้ช่วยเตรียมข้อมูลวิเคราะห์บางส่วน

อาจารย์จุฬากรณ์ กองแก้ว และอาจารย์จุฑารัตน์ คัมภีรภาพ ที่ได้ช่วยลง
รหัสข้อมูลคำศัพท์ ส่วนหนึ่งในช่วงเริ่มต้นโครงการ

คณะผู้วิจัยจึงใคร่ขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

คณะผู้วิจัย

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยนี้เพื่อศึกษา ชนิด ปริมาณ ความถี่ และความต่อเนื่องของคำศัพท์ที่ใช้ในตำราเรียนภาษาอังกฤษ จำนวน 7 รายวิชา และเพื่อประเมินคำศัพท์ที่ใช้ในตำราเรียนดังกล่าว ซึ่งเปิดสอนในคณะเศรษฐศาสตร์และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1-4 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การวิเคราะห์ข้อมูลอาศัยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ชื่อ Right Writer, SPSS/PC และโปรแกรมที่เขียนขึ้นเอง เพื่อวิเคราะห์ตำราเรียนที่ใช้จริง

ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปริมาณ ความถี่ และความต่อเนื่องของคำศัพท์ จำนวน 14 ชนิด ของรายวิชาต่าง ๆ มีความสอดคล้องกัน และต่อเนื่องกันตลอดทุกรายวิชา และคำศัพท์ที่ปรากฏในรายวิชาแรกจะมีจำนวนลดลงเรื่อย ๆ เมื่อไปปรากฏในรายวิชาอื่น ๆ ที่นิสิตต้องเรียนในภายหลังในชั้นปีที่สูงขึ้นตั้งแต่ 49.18% - 5.46% เมื่อพิจารณาความต่อเนื่องหลายวิชา และตั้งแต่ 49.18% - 21.52% เมื่อพิจารณาความต่อเนื่องระหว่างรายวิชา (เปรียบเทียบรายคู่)

2. เมื่อพิจารณาถึงชนิด ปริมาณ ความถี่ และความต่อเนื่องของคำศัพท์ที่ปรากฏในรายวิชาต่าง ๆ แล้ว พบว่าการใช้คำศัพท์ในตำราเรียนของรายวิชาต่าง ๆ มีลักษณะคือพอใช้

Abstract

The purpose of this study was to investigate and assess kinds, quantity, frequency and recurrence of vocabulary items in English texts of 7 undergraduate courses which were taught at the Faculty of Economics and the Faculty of Commerce and Accountancy, Chulalongkorn University. Computer programmes namely the Right Writer, SPSS/PC, together with another tailor-made programme, were used to analyse the data. The findings of the study were as follows:

1. There was a correlation between quantity, frequency, and recurrence of all 14 kinds of vocabulary items in every course. The number of vocabulary items used in the first course decreased steadily in the following courses in linear progression at levels ranging from 49.18% to 5.46%. If the first course was compared with any one other, the percentages ranged from 49.18% to 21.52%.

2. When taking into account kinds, quantity, frequency and recurrence of vocabulary items in all courses, the statistics for all the above categories in all the courses were acceptable.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำจำกัดความ	5
ข้อจำกัดของงานวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณคดีและวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	53
ประชากร	53
กลุ่มตัวอย่าง	55
การรวบรวมข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
ชนิด ปริมาณ ความถี่ และความต่อเนื่องของคำศัพท์ในตำราเรียนภาษาอังกฤษ	58
การประเมินผลคำศัพท์ที่ใช้ในตำราเรียน	92
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	98
สรุปผลการวิจัย	101
อภิปรายผล	101
ข้อเสนอแนะ	107
บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก	117

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	รายวิชาที่เป็นแหล่งข้อมูลทั้งหมด	53
ตารางที่ 2	ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน FE I	59
ตารางที่ 3	ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน FE II	61
ตารางที่ 4	ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในเอกสารเสริม รายวิชา FE I และ FE II	63
ตารางที่ 5	ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน EAP I	65
ตารางที่ 6	ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน EAP II	67
ตารางที่ 7	ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน Soc Eng	69
ตารางที่ 8	ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน Bus Eng	71
ตารางที่ 9	ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน Pro Bus Eng	73
ตารางที่ 10	ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียนรายวิชาต่าง ๆ โดยสรุป	75
ตารางที่ 11	จำนวนคำศัพท์และความต่อเนื่องของคำศัพท์ในรายวิชาต่าง ๆ	85
ตารางที่ 12	จำนวนคำของรายวิชา FE I ที่ปรากฏซ้ำอยู่ในรายวิชาต่าง ๆ	87
ตารางที่ 13	ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (correlation matrix) ระหว่างจำนวนคำศัพท์และ ปริมาณความถี่	90
ตารางที่ 14	ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างความถี่ต่อคำ	91
ตารางที่ 15	ปริมาณคำศัพท์ ปริมาณความถี่ของคำศัพท์ และปริมาณความถี่ต่อคำของ คำศัพท์ในรายวิชาต่าง ๆ	94

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 ลำดับที่ของรายวิชาที่นิสิตต้องศึกษา	54
แผนภาพที่ 2 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน FE I	60
แผนภาพที่ 3 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน FE II	62
แผนภาพที่ 4 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในเอกสารเสริมรายวิชา FE I และ FE II	64
แผนภาพที่ 5 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน EAP I	66
แผนภาพที่ 6 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน EAP II	68
แผนภาพที่ 7 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน Soc Eng	70
แผนภาพที่ 8 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน Bus Eng	72
แผนภาพที่ 9 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน Prof Bus Eng	74
แผนภาพที่ 10 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียนรายวิชาต่าง ๆ โดยสรุป	76
แผนภาพที่ 11 ปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์ในทุกุรายวิชาโดยสรุป	76
แผนภาพที่ 12 เปรียบเทียบจำนวนคำศัพท์ในรายวิชา FE I, FE II และเอกสารเสริมรายวิชา FE I, FE II	78
แผนภาพที่ 13 เปรียบเทียบจำนวนคำศัพท์ในรายวิชา EAP I และ EAP II	79
แผนภาพที่ 14 เปรียบเทียบจำนวนคำศัพท์ในรายวิชา Soc Eng, Bus Eng และ Pro Bus Eng	79
แผนภาพที่ 15 เปรียบเทียบปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชา FE I, FE II และ เอกสารเสริมรายวิชา FE I และ FE II	80
แผนภาพที่ 16 เปรียบเทียบปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชา EAP I และ EAP II	81
แผนภาพที่ 17 เปรียบเทียบปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชา Soc Eng	81
แผนภาพที่ 18 เปรียบเทียบความถี่ต่อคำของคำศัพท์ในรายวิชา FE I, FE II และเอกสาร เสริมรายวิชา FE I และ FE II	83
แผนภาพที่ 19 เปรียบเทียบความถี่ต่อคำของคำศัพท์ในรายวิชา EAP I และ EAP II	83
แผนภาพที่ 20 เปรียบเทียบความถี่ต่อคำของคำศัพท์ในรายวิชา Soc Eng	84
แผนภาพที่ 21 ความต่อเนื่องของคำศัพท์ที่ปรากฏในรายวิชา FE I ในตำราของรายวิชาต่าง ๆ	86
แผนภาพที่ 22 ความต่อเนื่องของคำศัพท์ที่ปรากฏในรายวิชา FE I ในตำราของรายวิชาต่าง ๆ เปรียบเทียบรายคู่	88
แผนภาพที่ 23 ปริมาณคำศัพท์ในรายวิชาต่าง ๆ	94
แผนภาพที่ 24 ปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชาต่าง ๆ	95
แผนภาพที่ 25 ปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์ในรายวิชาต่าง ๆ	95

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันนี้ความสำคัญของคำศัพท์เป็นที่ยอมรับกันดีในหมู่นักวิชาการและนักวิจัยว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากอย่างหนึ่งในการเรียนภาษา ดังที่ Nault ได้กล่าวว่า คำศัพท์คือ สื่อสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถแสดงออกทางความคิด อารมณ์ และประสบการณ์ (Nault, 1982 : 1) ฉะนั้นการที่จะนำภาษาไปใช้ได้ถูกต้องเหมาะสมและให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกับความคิดของตนนั้นจะต้องรู้คำศัพท์มากเพียงพอ Richards ก็ได้กล่าวไว้ในบทความ “Word Lists : Problems and Prospects” ว่าการรู้ภาษา คือ การรู้ไวยากรณ์เพียงพอที่จะสร้างประโยคใหม่ และรู้คำศัพท์ปริมาณมากพอที่จะใช้สื่อความหมายในภาษานั้นได้ตามสถานการณ์ที่ต้องการ (Richards, 1974 : 69)

ด้วยเหตุนี้ การที่ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษได้นั้นผู้เรียนจะต้องมีความรู้ด้านองค์ประกอบภาษา โดยเฉพาะคำศัพท์เป็นอย่างดี สามารถใช้คำศัพท์และรู้ความหมายของคำในข้อความต่าง ๆ ที่ตนอ่านได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เช่นที่ Robinson (1960 : 25) ได้กล่าวไว้ว่า ความเข้าใจคำศัพท์เป็นหัวใจของการอ่านที่จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่าน และจากการยืนยันของ Eskey ผู้ที่ทำการค้นคว้า เกี่ยวกับการอ่านในชั้นสูงแสดงให้เห็นว่า ปัญหาใหญ่ที่ผู้อ่านประสบเป็นอันดับแรกคือ ปัญหาด้านคำศัพท์ จึงพบได้บ่อยครั้งที่ผู้อ่านส่วนใหญ่เกิดความท้อแท้ในการอ่านหรือไม่สามารถอ่านเรื่องราวหรือข้อความที่ตนอ่านได้จบ เพราะไม่เข้าใจคำศัพท์ใหม่ ๆ ที่พบในข้อความเหล่านั้นนั่นเอง (Eskey, 1875 : 211)

คำศัพท์นอกจากจะมีความสำคัญต่อทักษะการอ่านแล้ว ยังมีความสำคัญต่อทักษะการเขียน การฟัง และการพูด เพราะทักษะเหล่านี้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน เมื่อเข้าใจทักษะหนึ่งได้ก็สามารถที่จะพัฒนาทักษะอื่นต่อไป ในขณะที่เดียวกันถ้าผู้เรียนมีความรู้ด้านคำศัพท์ไม่เพียงพอ ก็จะก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ทั้ง 4 ทักษะด้วย

ผู้ที่มีความรู้ด้านคำศัพท์ไม่มากพอจะมีปัญหาด้านการอ่านมาก ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ อรุณศรี ตรุงอำไพ (2516 : 62-64) ที่พบว่านิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่วนใหญ่คือร้อยละ 77.80 ไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ จึงเป็นอุปสรรคในการอ่านและการที่นิสิตทราบคำศัพท์จำนวนน้อย ก่อให้เกิดปัญหาในการจับใจความสำคัญของเรื่อง นอกจากนี้ นิสิตยังมีปัญหาเกี่ยวกับการค้นหาความหมายของคำศัพท์ เพื่อให้ได้ความหมายตรงตามเนื้อเรื่องที่อ่านอีกด้วย การศึกษาโดยวิธีอภิวเคราะห์ (meta-analysis) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องหลายเรื่องในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาของสุพรรณิ สุขมลสันต์ (2532 : 85) พบว่าความรู้และความสามารถทางคำศัพท์ของผู้เรียนสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.55$) และมีบางกรณีที่มีความสัมพันธ์ดังกล่าวสูงมากถึง 0.91 ผู้เรียนที่มีความรู้เรื่องโครงสร้างและคำศัพท์มากมีความสามารถในการอ่านสูงกว่าผู้เรียนที่รู้น้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญ

ในด้านการเขียนก็เช่นกันถ้าผู้เรียนรู้ศัพท์น้อยก็ไม่สามารถเขียนข้อความเพื่อสื่อสารได้ตามต้องการ ดังที่ สุมิตรา อังควินนะกุล (Angwatanakul, 1975 : 2687-A) กล่าวไว้ว่าข้อบกพร่องที่พบบ่อยในการเขียนเรียงความภาษาอังกฤษของนิสิต คือ การเลือกคำมาใช้ไม่ถูกต้อง ซึ่งเกิดจากความไม่รู้ศัพท์อย่างชัดเจน และไม่เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาก

ในด้านการฟังและพูด คำศัพท์ที่มีความสำคัญมากกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะพื้นฐานเบื้องต้นของการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน คือ คำศัพท์ ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีความรู้ในเรื่องของคำศัพท์ไม่เพียงพอ การสื่อสารนั้นจะไม่ประสบผลสำเร็จ ถ้าคู่สนทนาต้องการสื่อความคิดของตนหรือสอบถามข้อมูล คู่สนทนาก็ต้องรู้คำศัพท์ที่จะถ่ายทอดความหมาย หรือสื่อความคิดของตนดีพอ การติดต่อสื่อสารจึงจะดำเนินไปด้วยดี ซึ่ง Krashen และ Terrell (1983 : 155) ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า ถ้านักเรียนรู้เพียงโครงสร้างของข้อความที่ฟัง แต่ไม่รู้ความหมายของศัพท์ก็ไม่สามารถสื่อสารระหว่างกันได้

ในเรื่องที่ว่าผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ควรจะต้องมีความรู้ทางด้านศัพท์ให้มากพอที่จะสื่อความหมายได้ตามที่ตนต้องการนั้น O'Shea ผู้มีบทบาทสำคัญในการรวบรวมคำศัพท์ และจัดทำเป็นบัญชีศัพท์ที่นักเรียนควรจะมี มีความเห็นว่านักเรียนที่สำเร็จระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว ควรจะรู้ศัพท์จำนวน 2,000 คำ และเมื่อเรียนภาษาอังกฤษใน

ระดับอุดมศึกษาก็ควรจะรู้เพิ่มขึ้นอีกไม่ต่ำกว่า 3,000 คำ รวมเป็นจำนวน 5,000 คำ เป็นอย่างน้อย (1974 : 91-102) ซึ่งจำนวนดังกล่าวนี้สอดคล้องกับรายงานของ Durr ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษที่ว่า ตามจุดมุ่งหมายในการเรียนภาษาอังกฤษ นักเรียนไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควรรู้ศัพท์ประมาณ 2,000 คำ (1971 : 164) แต่จากรายงานการค้นคว้าของ Bowen, Medsen และ Hilferty (1985 : 324) มีการเสนอข้อคิดเห็นไว้ว่า โดยปกติคนทั่วไปจำเป็นต้องรู้ศัพท์เพื่อการเรียนรู้ (Passive Vocabulary) 7,000 คำ และศัพท์ที่จำเป็นต้องใช้ (Active Vocabulary) 3,000 คำ ซึ่งจำนวนนี้ถ้าเปรียบเทียบกับเด็กที่เป็นเจ้าของภาษาจะเห็นว่าจำนวนนี้น้อยมาก เพราะเด็กอายุ 12 ปีที่เป็นเจ้าของภาษา จะรู้ศัพท์ประมาณ 135,000 คำ และนักเรียนระดับมหาวิทยาลัยจะรู้ศัพท์ประมาณ 200,000 คำ

ในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรนั้น เป็นที่ทราบกันดีทั่วไปแล้วว่า จำเป็นต้องจัดให้ปัจจัยที่สำคัญของหลักสูตรหรือรายวิชา 3 ด้านคือ 1) จุดมุ่งหมาย (objectives) 2) เนื้อหาของรายวิชา (course content) และ 3) การประเมินผล (evaluation) มีความสัมพันธ์สอดคล้องกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ และในการเรียนการสอนภาษานั้น คำศัพท์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของภาษาที่นักภาษาศาสตร์ประยุกต์ด้านการเรียนการสอนภาษาและนักปราชญ์ทางภาษาให้ความสำคัญมากจนมีคำกล่าวต่อกันมาว่า “ผู้ใดรู้จักคำศัพท์มาก ผู้นั้นสามารถบังคับบัญชาผู้อื่นได้” (One who commands words, commands man) ดังนั้นในการเรียนการสอนภาษานั้น ไม่ว่าจะทำการสอนทักษะใดก็ตาม ผู้สอนมักจะสอนความหมายของคำศัพท์ใหม่แทรกไปด้วยเสมอ ด้วยวิธีการต่าง ๆ แต่ก็ยังคงเป็นปัญหาของผู้เรียนเสมอ เพราะคำศัพท์บางคำอาจมีความถี่ต่ำในเอกสารคำสอน ที่ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนไม่ได้ให้ความสนใจมากเท่าที่ควร ผู้เรียนอาจไม่เกิดการเรียนรู้ได้ และคำเหล่านี้อาจไปปรากฏในแบบทดสอบในภายหลังจึงเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียน หรือบางครั้งผู้สอนอาจใช้คำศัพท์อื่นที่ไม่เคยปรากฏได้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้แล้วการไม่มีบัญชีคำศัพท์ของแต่ละรายวิชา อาจทำให้เกิดการใช้คำศัพท์ซ้ำซ้อนกันมากในรายวิชาต่าง ๆ หรืออาจทำให้รายวิชาต่าง ๆ ไม่มีความต่อเนื่องกันเลย หรือต่อเนื่องกันน้อย เกินไปก็เป็นได้

ดังนั้น หากผู้บริหารหลักสูตร และผู้สอนภาษาได้ทราบถึงชนิด จำนวนคำศัพท์ ความถี่ที่ปรากฏของคำศัพท์แต่ละตัว และความต่อเนื่องของการเกิดของคำศัพท์ในตำราเรียน แล้วจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะได้ทราบว่าปริมาณคำศัพท์ใหม่ที่ต้องสอนในแต่ละรายวิชามี มากน้อยเพียงใด ควรจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับผู้เรียน และ ที่สำคัญมากก็คือจะได้ทราบได้แน่ชัดว่าควรจะมีคำศัพท์ใดบ้างในแบบทดสอบเพื่อการ ประเมินผล ส่วนผู้เรียนก็จะได้ทราบว่าตนจะต้องเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ในแต่ละรายวิชามากน้อย เท่าใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจชนิด ปริมาณ ความถี่ และความต่อเนื่องของคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ที่ปรากฏในตำราเรียนของสถาบันภาษาที่ใช้สอนนิติ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี
2. เพื่อทำการประเมินคำศัพท์โดยพิจารณาชนิดของคำศัพท์ ปริมาณ ความถี่ และความต่อเนื่องของคำศัพท์ที่ปรากฏดังกล่าวที่ใช้เป็นข้อมูลในข้อ 1

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งสำรวจชนิด ปริมาณ ความถี่ และความต่อเนื่องของคำศัพท์ ภาษาอังกฤษที่ปรากฏในตำราเรียนและบทเรียนเสริมในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของ สถาบันภาษาที่ใช้ร่วมกันอย่างเป็นทางการ (core materials) และเป็นรายวิชาภาษาอังกฤษที่ เปิดสอนให้กับคณะเศรษฐศาสตร์ (ปี 1-2)* และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี (ปี 1-4) เท่านั้น

* ในชั้นปีที่ 3 คณะเศรษฐศาสตร์มีสอนวิชา Technical English ซึ่งอาจารย์ในคณะเป็นผู้ทำ ตำราเรียนและสอนเอง สถาบันภาษาไม่ได้เป็นผู้รับผิดชอบจึงไม่อยู่ในขอบเขตการวิจัย ครั้งนี้

คำจำกัดความ

ตำราเรียน	หมายถึง	บทเรียนที่อาจารย์ใช้สอนร่วมกันอย่างเป็นทางการ (core materials)
รายวิชาภาษาอังกฤษ	หมายถึง	รายวิชาภาษาอังกฤษที่สถาบันภาษาเปิดสอนให้กับคณะเศรษฐศาสตร์ (ปี 1-2) และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ตั้งแต่ปีที่ 1-4 ในปีการศึกษา 2537 จำนวน 7 รายวิชา อันได้แก่
	092 - 115	Foundation English I
	092 - 116	Foundation English II
	092 - 213*	English for Academic Purposes I
	092 - 214*	English for Academic Purposes II
	092 - 311	Social English
	092 - 312	Business English Writing
	092 - 413	Professional Business English
ชนิด	หมายถึง	ประเภทของคำศัพท์ซึ่งจัดตามหลักของ R.A. Close (1975) และ John Sinclair (1991) แบ่งเป็น 13 ชนิดคือ
	1.	คำนาม (noun) และ gerund
	2.	คำสรรพนาม (pronoun)
	3.	คำกริยา (verb)
	4.	คำคุณศัพท์ (adjective)
	5.	คำวิเศษณ์ (adverb)
	6.	คำบุพบท (preposition)

* เฉพาะ 2 รายวิชานี้ วัตถุประสงค์ และเนื้อหาวิชาที่ใช้สอนทั้งคณะเศรษฐศาสตร์ และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีเหมือนกันหมดทุกอย่าง รวมทั้งประเมินผลร่วมกัน แต่ของคณะเศรษฐศาสตร์ใช้รหัสรายวิชาเป็น 092-233 และ 092-234 ตามลำดับ

7. คำนำหน้านาม (determiners)
8. คำ articles
9. คำย่อ (abbreviation)
10. คำวิสามัญนาม (proper noun)
11. คำสันธาน (conjunction)
12. คำอุทาน (interjection)
13. คำกริยาช่วยและ modality ในรูปเต็มและย่อ (contraction)
14. คำเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ได้แก่ คำสแลง, คำอุปสรรค, คำภาษาต่างประเทศ, คำที่แสดงความเป็นเจ้าของ ('s) และคำที่แสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์และการใช้ของคำ (เช่น n., v., fml, joc)

ปริมาณ	หมายถึง	จำนวนของคำศัพท์แต่ละชนิดที่ปรากฏในตำราเรียน
ความถี่	หมายถึง	ความบ่อยครั้งในการปรากฏของคำศัพท์แต่ละคำในตำราเรียน
ความต่อเนื่อง	หมายถึง	การปรากฏของคำศัพท์แต่ละคำในตำราเรียนรายวิชาหนึ่ง และไปปรากฏในตำราเรียนรายวิชาอื่น ๆ ที่นิสิตต้องเรียนตามลำดับ

ข้อจำกัดงานวิจัย

1. การนับความถี่ของคำแต่ละคำ นับโดยใช้หลักการสะกดตัวของคำแต่ละคำ โดยไม่ได้คำนึงถึงความหมายในประโยคในบริบท หรือในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน
2. ในรายวิชาของชั้นปีที่ 3 และ 4 ของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี เนื้อหารายวิชาเน้นทางด้านการใช้ภาษาด้านการพูดและการเขียน (production) บทเรียนแบบเล่มที่เป็นบทเรียนร่วมจะมีจำนวนหน้าไม่มากนัก ซึ่งทำให้การนับคำมีผลกระทบไปด้วย แต่มิได้หมายความว่านิสิตเรียนศัพท์น้อยลง จำนวนศัพท์อีกมากจำนวนหนึ่งจะอยู่ในปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนทนากาการใช้เอกสารจริง เช่น แผ่นพับ โฆษณา จดหมาย หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และเอกสารบนแผ่นใสของอาจารย์ รวมทั้งการใช้ input ในชั้นเรียน ในรูปเทป บันทึกเสียงและวีดิทัศน์ ซึ่งผู้วิจัยมิได้นับคำเหล่านี้ด้วย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงตำราเรียน เอกสารคำสอน และ เอกสารเสริมคำสอน รายวิชาต่าง ๆ ของสถาบันภาษาที่เปิดสอนให้กับคณะเศรษฐศาสตร์และ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี

2. ได้บัญชีคำศัพท์ของรายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนให้กับคณะเศรษฐศาสตร์และ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเตรียมการสอนและการทดสอบหรือ การประเมินผลของครู-อาจารย์

บทที่ 2

วรรณคดีและวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงวรรณคดีและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ โดยจะครอบคลุมประเด็นที่สำคัญตามลำดับคือ

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศัพท์, ความหมายของคำ และการจัดหมวดหมู่ของคำ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์คำศัพท์ในแบบเรียนและบัญชีคำศัพท์ในประเทศไทย
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์และบัญชีคำศัพท์ในต่างประเทศ
4. แนวคิดสำคัญเพื่อการเลือกคำศัพท์ เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกศัพท์ และการทำบัญชีคำศัพท์
5. บัญชีคำศัพท์สำหรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง
6. แนวทางในการสอนศัพท์
7. การทดสอบคำศัพท์

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศัพท์

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศัพท์ ได้แก่ ความหมายของคำ การพิจารณาความหมายของคำ และการจัดหมวดหมู่ของคำ

ความหมายของคำ

Fries (1972 : 278) ได้ให้คำจำกัดความของคำไว้ว่า คำ คือการประสมเสียง ซึ่งนำมาใช้เป็นสิ่งเร้าให้นึกถึงประสบการณ์ที่ผ่านมา ยิ่งกว่านั้นประสบการณ์ที่ถูกกระตุ้นจากการประสมเสียงนั้นจะมีความหมายต่างกันได้หลายอย่าง แต่จะมีประสบการณ์เดียวซึ่งเด่นกว่าประสบการณ์อื่น ประสบการณ์นี้จะถูกกำหนดขึ้นโดยข้อความที่ใช้ร่วมกันบ่งถึงสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง นอกจากนี้ยังได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำศัพท์ต่อไปอีกว่า เนื่องจากคำ ๆ หนึ่ง มีได้หลายความหมาย เมื่อเอ่ยถึงคำใดขึ้นมาโดด ๆ จึงไม่อาจจำกัดความให้ตายตัวได้ จำเป็นต้องพิจารณาจากบริบท (Context) จึงจะรู้ว่าเป็นความหมายใด เช่น คำว่า “head”

เมื่ออยู่ในข้อความ “a head of cabbage” หรือ “the head of department” หรือ “the head of the river” ก็มีความหมายต่างกันออกไปดังนี้ เป็นต้น

การพิจารณาความหมายของคำ

ในการพิจารณาความหมายของคำ Lado (1972 : 278-281) ได้แบ่งการพิจารณาออกเป็น 3 ลักษณะคือ รูปลักษณะทางเสียงและรูปที่เขียน ความหมายและตำแหน่งที่ปรากฏของคำ ซึ่งจะได้แยกกล่าวแต่ละข้อดังนี้

1. รูปลักษณะทางเสียงและรูปที่เขียน รูปลักษณะทางเสียงประกอบด้วยหน่วยเสียง เสียงเน้นหนักเบา (Stress) และในบางภาษาจะรวมระดับเสียงสูงต่ำที่ทำให้เปลี่ยนความหมาย (Tone) ด้วย เช่นในภาษาไทยและภาษาจีน ในภาษาอังกฤษนั้นการเน้นเสียงหนักผิดจะทำให้ความหมายต่างไปได้ เช่น present และ present อีกลักษณะหนึ่ง คือ คำประกอบขึ้นจากศัพท์ + ปัจจัย เช่น observational มาจากศัพท์ observe + tion + al นอกจากนี้คำในภาษาอังกฤษอาจประกอบจากรากศัพท์ 2 ตัวมาผสมกันได้ความหมายใหม่ขึ้นมา เช่น “call up” หมายถึง “to phone” ดังนี้ เป็นต้น

2. ความหมายนอกจากพิจารณาคำจากรูปลักษณะที่เขียนแล้ว การกำหนดความหมายของคำนั้นมีได้หลายความหมายนั่นคือ (ก) ความหมายที่ปรากฏในพจนานุกรม เช่น เมื่อต้องการความหมายว่า “a building for human habitation” คำที่ได้จากรูปลักษณะที่เขียน คือ “house” (ข) ความหมายในลักษณะที่เป็นส่วนหนึ่งของคำและทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ (ค) ความหมายที่ปรากฏในตำแหน่งต่าง ๆ ในประโยค และ (ง) ความหมายทางวัฒนธรรม

3. ตำแหน่งการปรากฏของคำ (Distribution) ในแต่ละภาษามีข้อจำกัดของการใช้คำต่างกัน เช่น ทางด้านไวยากรณ์ คำว่า “water” ในภาษาอังกฤษอาจเป็นนามในวลี “a glass of water” เป็นคำกริยาในวลี “water the garden” เป็นส่วนขยายของคำนามในวลี “water meter” แต่ถ้าจะเป็นคำคุณศัพท์ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณะที่เขียน เช่น “watery substance” ดังนี้ เป็นต้น นอกจากนี้ตำแหน่งการปรากฏของคำยังแตกต่างกันด้วยสภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพทางสังคม และทางด้านลีลาการพูดและการเขียน กล่าวคือคำบางคำจะปรากฏเฉพาะในกวีนิพนธ์ แต่จะไม่ปรากฏในบทสนทนา บางคำใช้เฉพาะการเขียนแต่ไม่ใช้ในการพูด เป็นต้น

การจัดหมวดหมู่ของคำ (Classification)

Fries (1972 : 282) ได้แบ่งประเภทของคำแยกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. คำที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ (Function Words) คำประเภทนี้เป็นคำที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ในประโยค อันได้แก่ auxiliaries, prepositions, conjunctions และ interrogative words เป็นต้น
2. คำแทน (Substitute Words) เป็นคำที่ใช้ทำหน้าที่แทนคำในกลุ่มเดียวกัน เช่น he, she, they ใช้แทนคำนาม เป็นต้น
3. คำที่สอดคล้องกับไวยากรณ์ (Grammatically Distributed Words) เป็นคำซึ่งใช้สอดคล้องกับไวยากรณ์ เช่น “some” ใช้ในประโยคบอกเล่า ส่วน “any” ใช้ในประโยคปฏิเสธ
4. คำที่บอกเนื้อหา (Content Words) ได้แก่ คำที่ใช้เรียกชื่อสิ่งของ คำที่แสดงการกระทำและคำที่แสดงคุณสมบัติต่าง ๆ

นอกจากการจัดหมวดหมู่ของคำตามวิธีการของ Fries ที่กล่าวมาแล้ว Lado (1972) ได้จัดแบ่งคำศัพท์ตามลักษณะกลุ่มบุคคลที่ใช้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. คำศัพท์ที่ใช้เฉพาะในวงการเฉพาะกิจ
2. คำศัพท์ที่ใช้ในวงการสนทนาทั่วไป

หรือหากจะแบ่งอีกลักษณะหนึ่งตามทักษะการใช้ภาษาก็จะได้เป็น 2 กลุ่ม ต่างกันออกไปคือ

1. ศัพท์ที่เรียนแล้วสามารถนำไปใช้ได้ (Active Vocabulary)
2. ศัพท์ที่เรียนเพื่อรู้อาจไม่จำเป็นต้องนำไปใช้ (Passive Vocabulary)

ขณะเดียวกัน Johnson and Pearson (1978 : 174) ได้แบ่งคำศัพท์ออกเป็น 2 ลักษณะเช่นเดียวกับ Lado แบ่งไว้คือ

1. ศัพท์ที่ได้จากการฟังและการอ่าน (Receptive Vocabulary)
2. ศัพท์ที่ใช้ในการพูดและการเขียน (Productive Vocabulary)

อย่างไรก็ตามการเรียนรู้ศัพท์โดยแยกเป็นคำศัพท์ที่ได้จากการฟัง พูด อ่าน หรือ เขียนออกจากกันโดยสิ้นเชิงย่อมไม่ได้ เพราะในการเรียนภาษานั้น การใช้ทักษะทั้ง 4 ต้อง สัมพันธ์กัน คำศัพท์ที่ได้จากการฟังและพูดจะเป็นพื้นฐานอันสำคัญสำหรับการอ่านและเขียน ต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์คำศัพท์ในแบบเรียนในประเทศไทย

มีนักการศึกษาหลายท่านที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของคำศัพท์ในแบบเรียน ต่าง ๆ ที่นำมาให้นักเรียนใช้ โดยท่านเหล่านั้นได้ทำการวิเคราะห์ว่าคำศัพท์ในแบบเรียนเป็น เช่นไร เหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่และมีจำนวนที่พอเหมาะหรือไม่ ตัวอย่างงานวิจัยใน ประเทศไทยที่น่าสนใจที่จะยกเป็นตัวอย่างคือวิจัยต่อไปนี้

พ.ศ. 2527 กัลยา ไกลวัลวณิช ได้วิเคราะห์คำศัพท์จากหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งจำนวน 6 เล่มคือ Get Set, Magic Sounds and Words Book I, Junior Active Context Book I, Active English for Thailand Book I และ Yes! Book D ผล การศึกษาพบว่าคำที่มีความหมายในตัวเอง (คำนาม กิริยา คุณศัพท์ และกิริยาวิเศษณ์) ใน หนังสือเรียนกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 2,824 คำ เป็นคำศัพท์ใหม่เมื่อคัดออกจากบัญชีศัพท์ระดับ ประถมศึกษาของกรมวิชาการแล้วได้คำศัพท์ใหม่จำนวน 1,417 คำ คำศัพท์จำนวน 1,000 คำ แรกมีความถี่สูงสุด มีประโยชน์ในการใช้ร้อยละ 82.80 เมื่อเปรียบเทียบกับบัญชีคำศัพท์ของ Michael West* (กัลยา ไกลวัลวณิช : 2527)

ในปี พ.ศ. 2527 นิคม ลิ้มวรานันท์ (2527 : 82-91) ศึกษาศัพท์ในหนังสือเรียน 1 ชุด คือ ชุดการเรียนการสอน Learning Kit 1-6 เพื่อหาจำนวนคำที่ปรากฏในชุดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษ Learning Kit แล้วเปรียบเทียบกับจำนวนคำศัพท์ที่กำหนดไว้ใน จุดประสงค์ของวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และหาการปรากฏซ้ำของคำศัพท์ ในแต่ละบท หาความถี่ของจำนวนคำศัพท์ที่มีประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่าจำนวนคำศัพท์ใน

* บัญชีศัพท์ของ Michael West จะกล่าวถึงรายละเอียดภายหลัง

ชุดการเรียนรู้การสอน Learning Kit มีทั้งหมด 3,215 คำ ซึ่งจุดประสงค์วิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนดให้รู้ศัพท์ 2,500 คำ คำศัพท์ทั้งหมดเป็นคำศัพท์ที่มีความถี่สูงกว่า 20 ครั้งขึ้นไป 955 คำ ระหว่าง 16-19 ครั้ง จำนวน 896 คำ และต่ำกว่านั้น 1,364 คำ การปรากฏซ้ำของคำศัพท์ในแต่ละบทมีความสม่ำเสมอดีมาก และเป็นคำศัพท์ที่มีประโยชน์ โดยตรงกับรายการศัพท์ของ O'Shea* มาก

ในปีเดียวกันนั่นเอง องค์การ อินทรมพรรษ์ และคณะ (2527 : ฉ) ได้ศึกษาหนังสือ ภาษาอังกฤษ จำนวน 8 เล่ม คือ English for Thai Students Book I-II-III, Get Set, Have Fun Book I-II, Success with English และ First Things First การรวบรวมคำศัพท์ใช้วิธีนำคำที่ปรากฏทุกคำ ยกเว้นที่เป็นชื่อเฉพาะและ article แยกเป็นคำประเภทต่าง ๆ คือ นาม กริยา คุณศัพท์ และกริยาวิเศษณ์ กลุ่มที่สองเป็นคำสันธาน สรรพนาม และบุพบท คำศัพท์ในกลุ่มที่หนึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกเป็นคำศัพท์มัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง ส่วนที่สองสำหรับมัธยมศึกษาปีที่สอง และส่วนที่สามสำหรับมัธยมศึกษาปีที่สาม รวมทุกส่วนมีคำนาม 1,268 คำ กริยา 432 คำ คุณศัพท์ 526 คำ และกริยาวิเศษณ์ 144 คำ รวมคำศัพท์ทั้งสามระดับขึ้นมี 2,370 คำ คำศัพท์ในกลุ่มที่สองเป็นคำสรรพนาม 61 คำ สันธาน 22 คำ บุพบท 47 คำ

ในปี พ.ศ. 2528 โสภา พงษ์เทพูปถัมภ์ (2528 : จ-ฉ) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบ การเสนอศัพท์ในแบบเรียนภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการนำเอาผลการวิเคราะห์คำศัพท์ในแบบเรียน Junior Active Context เปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์ชุดการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ (Learning Kit) ของ นิคม ถิมวชิรานันท์ (พ.ศ. 2527) และการวิเคราะห์แบบเรียนชุด English for Thai Students (New Edition) ของ สมณัส ปริญญาพันธ์ (พ.ศ. 2522) ปรากฏผลดังนี้

1. แบบเรียน Junior Active Context English มีศัพท์ใกล้เคียงกับหลักสูตร กำหนด (2,500 คำ) มากที่สุด คือมีคำศัพท์จำนวน 2,706 คำ ในขณะที่แบบเรียน English for Thai Students (New Edition) มีศัพท์จำนวน 3,054 คำ และชุดการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ (Learning Kit) มีศัพท์จำนวน 3,215 คำ

* บัญชีศัพท์ O'Shea จะกล่าวถึงรายละเอียดภายหลัง

2. ชุดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Learning Kit) มีศัพท์ที่มีการปรากฏซ้ำเพียงพอที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ในระดับสูงที่สุดและปานกลางคือ 1,851 คำ ในขณะที่แบบเรียน English for Thai Students (New Edition) มีศัพท์ระดับเดียวกันจำนวน 1,511 คำ และแบบเรียน English for Thai Students (New Edition) มีศัพท์ที่มีประโยชน์ในการเรียนรู้คำมากที่สุดคือจำนวน 1,543 คำ ส่วนแบบเรียน Junior Active Context English มีจำนวน 1,421 คำ และชุดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Learning Kit) มีจำนวน 1,364 คำ

3. ชุดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Learning Kit) มีศัพท์ที่มีการกระจายความถี่ในการปรากฏสม่ำเสมอ จนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด คือจำนวน 1,404 คำ ในขณะที่แบบเรียน English for Thai Students (New Edition) มีจำนวน 1,363 คำ และแบบเรียน Junior Active Context English มีจำนวน 1,245 คำ

4. แบบเรียนทั้ง 3 ชุดมีศัพท์ร่วมกัน จำนวน 1,376 คำ หรือประมาณร้อยละ 55.04 ของจำนวนศัพท์ที่หลักสูตรกำหนด (โศภา พงศ์เทพอุปถัมภ์ : 2528)

ปรานอม จันทฤกษ์ (2532 : 69-71) ได้ทำการศึกษาการเปรียบเทียบศัพท์ที่ใช้ในแบบเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นชุด English for a Changing World, Junior Active Context English, Lado English Series และชุดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Learning Kit) พบว่า

1. จำนวนศัพท์แบบเรียนในแต่ละชุดไม่เท่ากัน โดย

1.1 English for a Changing World มีศัพท์ 2,144 คำ หรือ 85.76% ของจำนวนศัพท์ที่หลักสูตรกำหนดไว้และศัพท์เหล่านี้ตรงกับรายการศัพท์ General Consolidated Vocabulary List* จำนวน 1,112 คำ

1.2 Junior Active Context English มีศัพท์ 2,706 คำ ครอบคลุมศัพท์ทั้งหมดที่หลักสูตรกำหนด และตรงกับ General Consolidated Vocabulary List จำนวน 1,383 คำ

* รายละเอียดของบัญชีคำศัพท์ชุดนี้จะกล่าวถึงในรายงานต่อไป

1.3 Lado English Series มีศัพท์ 1,772 คำ หรือ 70.88% ของจำนวนศัพท์ที่หลักสูตรกำหนด และตรงกับ General Consolidated Vocabulary List จำนวน 1,025 คำ

1.4 ชุดการเรียนการสอน (Learning Kit) มีศัพท์ 3,215 คำ ครอบคลุมศัพท์ทั้งหมดที่หลักสูตรกำหนดและตรงกับ General Consolidated Vocabulary List จำนวน 1,792 คำ

2. ในแบบเรียนทั้ง 4 ชุด มีศัพท์ที่ปรากฏร่วมกันจำนวน 884 คำ

3. ในแบบเรียนทั้ง 4 ชุด มีศัพท์มาตรฐานจำนวน 715 คำ

ในปี พ.ศ. 2530 กาญจนา โชติพงษ์ (2530 : จ-ณ) ได้ศึกษาการรู้ความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดจันทบุรี ที่เรียนในระดับชั้นที่ต่างกันและแผนการเรียนต่างกัน และเพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ของระดับในการรู้ความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ที่เกิดจากตัวแปรอิสระข้างต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - ม.6) ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดจันทบุรีจำนวน 652 คน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

นักเรียนที่เรียนในระดับชั้นที่ต่างกัน มีระดับการรู้ความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษแตกต่างกันในทุกระดับชั้นและอยู่ในระดับอ่อน เมื่อนักเรียนเรียนในระดับชั้นที่สูงจะมีระดับการรู้ความหมายศัพท์สูงขึ้น

ในปี พ.ศ. 2535 อารี วาจาสิริ ได้ศึกษาเปรียบเทียบศัพท์ที่ใช้ในแบบเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ Active Context English และแบบเรียน English for a Changing World ในด้านจำนวนศัพท์ และความถี่ที่ปรากฏในแบบเรียน และศึกษาจำนวนศัพท์มาตรฐานที่ได้จากการนำศัพท์ที่ปรากฏร่วมกันในแบบเรียนทั้ง 2 ชุด ไปเปรียบเทียบกับรายการศัพท์ General Consolidated Vocabulary List ของ Michal O'Shea

ผลการศึกษาพบว่า

1. แบบเรียน Active Context English มีศัพท์ปรากฏทั้งหมด จำนวน 3,337 คำ ซึ่งในจำนวน 3,337 คำนี้ตรงกับรายการศัพท์ General Consolidated Vocabulary List จำนวน 1,622 คำ คิดเป็นร้อยละ 48.60 ของคำศัพท์ที่ปรากฏในแบบเรียนชุดนี้

2. แบบเรียน English for a Changing World มีศัพท์ปรากฏทั้งหมดจำนวน 2,612 คำ ซึ่งในจำนวน 2,612 คำนี้ตรงกับรายการศัพท์ General Consolidated Vocabulary List จำนวน 1,357 คำ คิดเป็นร้อยละ 51.95 ของคำศัพท์ที่ปรากฏในแบบเรียนชุดนี้
3. ในแบบเรียนทั้ง 2 ชุด มีศัพท์ปรากฏร่วมกันจำนวน 1,769 คำ
4. ในแบบเรียนทั้ง 2 ชุด มีศัพท์มาตรฐาน 1,145 คำ คิดเป็นร้อยละ 46.92 ของรายการศัพท์ General Consolidated Vocabulary List
5. แบบเรียน Active Context English มีศัพท์ที่มีความถี่ตั้งแต่ 6 ครั้งขึ้นไป จำนวน 1,477 คำ คิดเป็นร้อยละ 44.26 ของคำศัพท์ในแบบเรียนชุดนี้
6. แบบเรียน English for a Changing World มีศัพท์ที่มีความถี่ตั้งแต่ 6 ครั้งขึ้นไป จำนวน 1,860 คำ คิดเป็นร้อยละ 71.20 ของคำศัพท์ในแบบเรียนชุดนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบัญชีคำศัพท์ในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2525 วาวเวว โรงสะอาด (2525 : 85-89) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างบัญชีคำศัพท์สำหรับนักศึกษาปีที่หนึ่ง คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งจัดทำขึ้นระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2523 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างบัญชีคำศัพท์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร (Silpakorn University's Word List) การรวบรวมคำศัพท์ใช้เกณฑ์ความถี่ ความกระจาย และความคุ้นเคยของคำศัพท์เป็นสำคัญ

การวิจัยครั้งนี้มีสาระสำคัญในการเลือกศัพท์ดังนี้

1. เลือกคำในระดับการกระจาย 5-6 แห่ง จำนวน 750 คำ จาก Newbury House Writer's Guide (1978) ซึ่งถือว่าเป็นศัพท์ที่ตรงกับระดับนักศึกษาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศ เป็นศัพท์ที่คุ้นเคยและใช้กันอย่างทั่วไปในการศึกษาวิชาการต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ธุรกิจ อุตสาหกรรม ประวัติศาสตร์ อเมริกัน บุคคลสำคัญ ศิลปะ แพทยศาสตร์ และสื่อมวลชน

2. บันทึกความถี่และการกระจายของคำนั้น ๆ รวมทั้งคำอื่นที่มาจากพื้นฐานเดียวกัน คือพวกคำที่เติมอุปสรรคปัจจัยหรือคำที่เติมเพื่อแสดงกาลและพจน์ (เช่น -tion, -ness, dis-, -ed, -s, -ing) จากคำที่ปรากฏใน Computational Analysis of Present-day American English (Kucera and Francis : 1967)

3. รวบรวมความถี่ทั้งหมด การกระจายทั้งหมดเข้าด้วยกัน ก็จะได้กลุ่มความถี่และกลุ่มการกระจายของคำที่คัดเลือกมาจากคำในระดับ 5 และ 6 จาก Newbury House Writer's Guide

4. นำตัวเลขกลุ่มความถี่ไปเทียบลำดับใน Computational Analysis of Present-day American English

5. นำค่าความถี่และการกระจายรวมทั้งคำศัพท์มาพิจารณาจะใช้ได้หรือไม่ โดยใช้ตัวเลขของค่าเฉลี่ยของกลุ่มการกระจายเป็นหลัก ถ้ามีค่าสูงกว่า 3.5 (คือมีความกระจายประมาณ 4 แหล่ง) และกลุ่มที่มีความถี่สูงกว่า 20 ก็จะได้รับคัดเลือก

6. สำหรับคำที่มีค่าเฉลี่ยของกลุ่มการกระจายต่ำกว่า 3.5 จะหาคำใหม่ในลำดับเดียวกันมาแทน เกณฑ์ในการเลือกคำใหม่ หาคำที่มีการกระจาย 6 แหล่งขึ้นไป เป็นคำที่คุ้นเคย และเป็นคำที่เห็นว่าเหมาะกับนักศึกษาปีที่ 1 จากนั้นนำมาหาความถี่และการกระจายในลักษณะเดิม

7. เปรียบเทียบคำที่ได้รับการคัดเลือกใหม่กับคำใน Newbury House Writer's Guide

จากการเลือกและแทนคำที่ใช้ไม่ได้ด้วยคำใหม่แล้ว จะได้ตารางศัพท์ฉบับใหม่ซึ่งประกอบด้วยศัพท์เรียงตามตัวอักษรจำนวน 594 คำ ซึ่งเป็นคำที่มีความถี่ในการกระจายสูงและสอดคล้องกับระดับนักศึกษาปีที่ 1 ศัพท์ทั้งหมดถือว่าเป็นศัพท์ที่เรียนเพื่อรู้ (Passive Vocabulary) มากกว่าเพื่อนำไปใช้ (Active Vocabulary) เพราะเป็นศัพท์ที่เตรียมไว้เพื่อการพัฒนาทักษะการอ่านเป็นสำคัญ

จากแนวความคิดในการเลือกศัพท์เพื่อจัดทำเป็นบัญชีศัพท์ของงานวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการเลือกศัพท์เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบหรือสร้างบทเรียนได้

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคำศัพท์และบัญชีคำศัพท์ในต่างประเทศ

เอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับคำศัพท์นั้นมีผู้ทำการศึกษาไว้มากมายแล้วแต่มีความน่าสนใจทั้งสิ้น แต่ในที่นี้ผู้วิจัยจะนำมาเสนอเพียงบางส่วนพอสังเขป

การศึกษาคำศัพท์ในตำราวิชาการเฉพาะแขนง

ในปี พ.ศ. 1979 Ghadessy และคณะ ได้เสนอบัญชีศัพท์ที่จัดทำขึ้น ณ มหาวิทยาลัยปาห์เลวี กรุงเตหะราน ประเทศอิหร่าน โดยมีแนวคิดที่ว่าการทำงานบัญชีคำศัพท์ควรจำแนกตามระดับความยากง่ายของคำศัพท์ โดยการตั้งสมมติฐานว่าคำที่ผู้เรียนใช้ผิดบ่อย ๆ น่าจะเป็นคำที่มีระดับความยากสูง ดังนั้นการนับความถี่ของคำประเภทนี้จะมีประโยชน์สำหรับพัฒนาการเรียนการสอน Ghadessy และคณะ เลือکتำราวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 3 สาขา คือ เคมี ชีววิทยา และฟิสิกส์ รวม 20 เล่ม ได้คำศัพท์ทั้งหมด 478,700 คำ แล้วคัดเลือกเพียง 1,117 คำ แยกเป็น 2 รายการ รายการ A แสดงชนิดของคำและความถี่เรียงตามลำดับอักษรจำนวน 795 คำ รายการ B เรียงตามลำดับความถี่ที่นับได้จำนวน 322 คำ แล้วเผยแพร่ผลงานดังกล่าวใน ค.ศ. 1979 (Ghadessy, 1979 : 25-27)

ในปี ค.ศ. 1982 Nault เสนอบัญชีคำศัพท์ที่น่าสนใจในหนังสือที่เขาเป็นบรรณาธิการทั้งหมด 4 บัญชีด้วยกันคือ

1. Words Worth Knowing แบ่งศัพท์ออกเป็น 7 หมู่ด้วยกันตามหัวเรื่องมี business, chemistry, geography, health, history, language, law, mathematics, physical science และ religion โดยมีศัพท์หมู่ละ 220 คำ
2. Word Finder ซึ่งมีลักษณะเป็น thesaurus
3. 10,000 Commonly Used Words ซึ่งไม่รวมศัพท์ประเภทโครงสร้าง (Structure words) เลย
4. Treasury of Useful Quotations ซึ่งมี quotation อยู่ 1,500 ชิ้น เรียงตามลำดับอักษรของคำที่เป็นแกนสำคัญตั้งแต่ ability ไปถึง youth (Nault : 1982)

การศึกษาความสัมพันธ์ของศัพท์กับทักษะต่าง ๆ ของภาษา

ในปี ค.ศ. 1974 Townsend (1974 : 465-477) เน้นถึงความสำคัญของคำศัพท์ที่มีต่อการอ่านและการเขียน โดยทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องคำศัพท์ความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนเกรด 3 ถึงเกรด 12 ผลปรากฏว่าความสามารถในการเขียนคำ กับความสามารถในการเลือกคำศัพท์ที่ใช้ในการพูด (Oral Vocabulary) มีค่าสหสัมพันธ์ต่อกันที่ระดับ .629 และความสามารถในการเขียนสะกดคำ กับความสามารถในการอ่าน มีค่าสหสัมพันธ์ต่อกันที่ระดับ .511

ในปี ค.ศ. 1979 Kankachian (1979 : 31-41) แห่งมหาวิทยาลัยอเมริกัน เมืองเบรุต (American University of Beirut) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับแนวทางใหม่ในการสอนศัพท์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะรวบรวมคำศัพท์ที่ผู้แต่งหนังสือการสอนศัพท์และการอ่าน มีความเห็นตรงกันว่าเป็นศัพท์ทั่วไปที่สำคัญที่ผู้เรียนภาษาอังกฤษควรจะทราบ เขาดำเนินการโดยการรวบรวมตำราคำศัพท์และการอ่านต่าง ๆ กัน 63 เล่ม ซึ่งใช้กับนิสิตระดับมหาวิทยาลัยปีหนึ่ง หรือผู้ที่สอบรับประกาศนียบัตร G.C.E. และสำรวจว่ามีคำศัพท์ใดที่ผู้เขียนหนังสือดังกล่าวต้องการจะสอนในหนังสือเล่ม ๆ ต่อจากนั้นนับเป็นจำนวนของคำศัพท์แต่ละคำว่าปรากฏอยู่ในหนังสือกี่เล่ม ผลการนับพบว่ามีคำศัพท์ที่มีความถี่ในการปรากฏในแบบเรียนสูงสุด 27 เล่ม ส่วนที่ปรากฏในแบบเรียนต่ำกว่า 4 เล่มนั้นเขาตัดออก จะได้คำศัพท์ทั้งหมดจำนวน 2,253 คำ จากนั้นเขานำคำศัพท์เหล่านี้ไปสร้างเป็นแบบเรียน เพื่อให้นิสิตศึกษาต่อไป

การศึกษาด้านการทดสอบความรู้ศัพท์

ในปี 1654-1960 Dale และ Eichholz (1960 : 1) ได้รับทุนจาก Payne Fund Communication ให้ดำเนินโครงการทดสอบความรู้ทางด้านศัพท์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในรัฐต่าง ๆ ของสหรัฐอเมริกา มีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมรายการศัพท์ที่นักเรียนเป็นจำนวนไม่ต่ำกว่า 67 เปอร์เซนต์ในแต่ละชั้นรู้ความหมายแล้ว โดยตั้งเกณฑ์ไว้ว่า คะแนนที่ระดับ 67 เปอร์เซนต์ แสดงว่าคำนั้นง่าย หรือมีความหมายเป็นที่รู้จักในกลุ่มนักเรียนระดับนั้น ๆ แล้ว

หลังจากที่การวิจัยเสร็จสิ้นลง Dale ได้ตีพิมพ์ผลการทดสอบเป็นบัญชีคำศัพท์พร้อมกับคะแนนที่นักเรียนในแต่ละระดับชั้นทำได้ เพื่อประโยชน์ในการที่ผู้สอนภาษาอังกฤษจะนำไปอ้างอิงหรือไปประกอบการสอน บัญชีคำศัพท์พร้อมด้วยคะแนนดังกล่าวมีจำนวน 1,302 คำ สำหรับระดับชั้น 4 6,130 คำ สำหรับชั้น 6 4,460 คำ สำหรับชั้น 8 3,431 คำ สำหรับชั้น 10 และ 2,207 คำ สำหรับชั้น 12 โดยใช้ชื่อบัญชีศัพท์ว่า Children's Knowledge of Words

ในปี 1974 Paul Nation (1974 : 77-83) ได้ทำการทดสอบความรู้ทางด้านคำศัพท์ของนิสิตระดับมหาวิทยาลัยและนักศึกษาครูในอินโดนีเซียที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษบังคับ เพื่อให้สามารถอ่านตำราภาษาอังกฤษในสาขาวิชาที่เรียนได้ จุดมุ่งหมายของการวิจัยคือเพื่อศึกษาปัญหาการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษา โดยนำคำศัพท์ระดับ 1,000 คำ จากหนังสือ Elementary Stories for Reproduction มาสร้างเป็นข้อสอบ 2 แบบคือ

1. ให้ผู้สอบแปลคำที่อยู่ในประโยค
2. ให้ผู้สอบเลือกความหมายที่ถูกต้องที่สุด จากตัวเลือกที่กำหนดให้

ผลการทดสอบปรากฏว่า นักศึกษาอินโดนีเซียรู้คำศัพท์โดยเฉลี่ยประมาณ 600 คำ นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้เสนอแนะไว้ว่า เนื่องจากลักษณะของภาษาอินโดนีเซียไม่แตกต่างไปจากภาษาไทยนัก ดังนั้นนักศึกษาไทยก็คงมีปัญหาล้ายกับนักศึกษาอินโดนีเซีย พร้อมกันนั้นก็ได้นำมาให้ใช้การแปลเพื่อทดสอบว่า นักศึกษาไทยมีปัญหาดังกล่าวจริงหรือไม่

ต่อมาในปี ค.ศ. 1975 Heaton (1975 : 41) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการเขียนแบบทดสอบคำศัพท์ สรุปได้ว่าการทดสอบคำศัพท์จะมีประโยชน์และมีประสิทธิภาพมากกว่าหากได้ทำข้อสอบในรูปที่มีบริบทแวดล้อม (Context) เพราะบริบทจะมีส่วนช่วยให้เลือกความหมายที่เหมาะสมของคำที่ต้องการวัด ทั้งนี้เพราะคำ ๆ เดียวกันได้หลายความหมายขึ้นอยู่กับข้อความที่ใช้ นอกจากนี้ลักษณะโครงสร้างทางไวยากรณ์จะต้องไม่มีปัญหาหรือยากเกินไป อันอาจทำให้เป็นอุปสรรคในการวัดความรู้เรื่องศัพท์ ส่วนคำที่เลือกมาทดสอบนั้นให้พิจารณาว่าเป็นคำศัพท์ประเภทที่ผู้เรียนจะใช้สำหรับการพูดและการเขียนหรือสำหรับการฟังและการอ่าน ต่อจากนั้นก็ให้พิจารณาว่าจะทำการทดสอบได้จากภาษาพูดหรือภาษาเขียน ทั้งนี้โดยให้สัมพันธ์กับทักษะทั้ง 4 ทางภาษา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเลือกคำศัพท์เพื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักวิชาการบางท่าน

ในปี ค.ศ. 1960 Robinson (1960 : 68) ได้แสดงความคิดเห็นว่าเนื่องจากคำในภาษาอังกฤษมีมากมายเกินกว่าที่จะรับรู้ได้หมดต้องใช้เวลาเรียนตลอดชีวิต และเนื่องจากคำแต่ละคำมีได้หลายความหมาย แต่ละความหมายมีประโยชน์ในการใช้มากน้อยต่างกัน คำศัพท์ที่จะเลือกมาใช้ในการเรียนการสอน จึงควรประกอบด้วยคำที่มีประโยชน์ที่สุด นั่นคือเป็นคำที่ปรากฏบ่อยและสามารถครอบคลุมเนื้อหาได้หลายอย่าง

ในปี ค.ศ. 1963 Carroll (1963 : 1075-1077) ได้เขียนบทความเรื่อง “Research on Teaching a Foreign Language” กล่าวถึงความยากง่ายของคำศัพท์สำหรับนักเรียนว่าโดยปกตินักเรียนจะเรียนคำนามที่เป็นรูปธรรม และคำกริยา ได้ง่ายกว่าคำที่เป็นนามธรรม และคำที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ (Function Words) ถ้าจะให้ผู้เรียนเรียนคำทั้ง 2 ประเภทนี้เท่า ๆ กัน ประเภทหลังต้องมีความถี่สูงกว่าประเภทแรก เพราะคำที่เป็นนามธรรมจะหาวัสดุอุปกรณ์ เช่น รูปภาพมาประกอบไม่ได้ จึงต้องสอนซ้ำกันหลาย ๆ ครั้ง และสอนให้รู้จักคำนั้นอย่างถูกต้องในรูปประโยคที่มีบริบทชัดเจน

ในปี ค.ศ. 1969 Harris (1969 : 49-50) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบัญชีคำศัพท์ไว้ว่า

1. บัญชีคำศัพท์บางรายการจัดทำเมื่อหลายสิบปีมาแล้ว ดังนั้น คำศัพท์บางคำอาจมีความหมายเปลี่ยนไป หรือบางคำอาจไม่นิยมใช้ หรือเกิดคำศัพท์ใหม่ซึ่งเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายแต่ไม่มีระบุในบัญชีคำศัพท์นั้น
2. การนับความถี่ของคำศัพท์มักจะกระทำกันแต่ภาษาเขียน ดังนั้น คำที่ใช้กันเสมอในภาษาพูดอาจกลายเป็นคำที่มีความถี่ต่ำในบัญชีคำศัพท์ไป
3. บัญชีคำศัพท์บางรายการได้จากการนับคำศัพท์จากงานเขียน ซึ่งไม่ใช่งานที่ผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศจะหาอ่านในชีวิตประจำวัน เช่น งานเขียนทางวรรณกรรมที่ใช้คำศัพท์ซึ่งไม่เป็นที่นิยมกันในปัจจุบัน
4. ความถี่ของคำศัพท์ไม่ใช่เครื่องชี้บอกความยากของคำศัพท์ซึ่งมีราคาค่าเดียวกันกับคำศัพท์ในภาษาที่หนึ่งของผู้เรียน

5. บัญชีคำศัพท์ส่วนใหญ่ไม่ได้จำแนกคำที่มีความหมายต่างนัยเป็นต่างคำกัน
6. บัญชีคำศัพท์ส่วนใหญ่จำแนกตามความถี่มากกว่าจะจำแนกตามระดับความยากของคำ เช่น การรวมคำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ ซึ่งมีการเปลี่ยนรูปคำ (Derivation) เข้าเป็นคำเดิมที่มีความถี่เพิ่มขึ้น

ในปีเดียวกัน West (1969 : IX-X) กล่าวว่าความถี่มิใช่กฎเกณฑ์เพียงข้อเดียวที่ใช้พิจารณาในการเลือกศัพท์ ยังมีส่วนประกอบต่าง ๆ ที่ควรพิจารณานอกเหนือจากความถี่คือ

1. ความยากง่ายในการเรียนรู้ คำแต่ละคำมีความยากง่ายในการเรียนไม่เท่ากัน ฉะนั้นการศึกษาคำยากต้องใช้ความพยายามมากจึงมีคุณค่าน้อยไม่คุ้มค่าแก่การเรียน
2. ความครอบคลุม คำที่มีความถี่น้อยแต่อาจได้รับเลือกเพราะสามารถครอบคลุมแนวความคิดที่จำเป็น
3. ความจำเป็น ข้อนี้ตรงข้ามกับข้อ 2 นั่นคือคำที่อาจปรากฏบ่อยแต่กลับไม่มีความจำเป็น เช่น “for the time being” เป็นวลีที่พบบ่อยก็จริงแต่ควรจะใช้ “for the present” แทน ทั้งนี้เพราะ “being” ในวลี “for the time being” มีความหมายห่างไกลจาก to be มาก ในขณะที่ “present” ใช้ในความหมายที่ใกล้เคียงกับรากศัพท์เดิม ตามปกติแล้วการสอนศัพท์ควรเลือกคำที่ใช้ได้ใกล้เคียงกับรากศัพท์เดิมจะมีคุณค่ามากกว่าคำหรือสำนวนที่มีการใช้แปลก ๆ
4. ระดับการใช้ศัพท์บางคำมีระดับการใช้ไม่เท่ากัน บางคำจะใช้เฉพาะในภาษาเขียน แต่บางคำใช้เฉพาะในภาษาพูดหรือบทสนทนา
5. คำที่แสดงอารมณ์ ผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมักเรียนเพื่อต้องการแสดงออกถึงแนวความคิดมากกว่าแสดงอารมณ์ เพราะถ้าต้องการแสดงอารมณ์จะใช้ภาษาของตนเองช่วยได้ คำเหล่านี้ถือว่าสำคัญเป็นอันดับรองสำหรับผู้เรียน แม้จะพบเป็นปกติก็ตาม

ในปี ค.ศ. 1973 Dobson (1973 : 4-5) กล่าวว่าคำศัพท์เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การอ่านประสบผลสำเร็จ เจ้าของภาษาที่ได้รับการศึกษาพอประมาณจะรู้ศัพท์เพื่อการเรียนรู้ (Passive Vocabulary) ซึ่งเป็นคำพื้นฐานและคำที่เปลี่ยนแปลงไปจากรากศัพท์แล้วรวมกันประมาณ 80,000 คำ คำศัพท์เหล่านี้จะช่วยให้เข้าใจความหมายของสิ่งต่าง ๆ นอกจากที่เป็นชื่อเฉพาะในสาขาวิชาได้ แต่ผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหรือเป็นภาษาที่สองจะไม่รู้คำศัพท์มากถึงเพียงนี้ แต่จะสะสมคำศัพท์ได้เช่นเดียวกับเจ้าของภาษา คือโดยการเรียนคำใหม่จากบริบท การที่จะรู้ความหมายของคำใหม่ที่อยู่ในกลุ่มคำที่รู้แล้วได้ ก็เพราะคำที่รู้แล้วช่วยให้ความหมายของคำที่ยังไม่รู้แจ่มชัดขึ้น

Dobson ได้เสนอวิธีสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศได้เพิ่มพูนคำศัพท์ ดังนี้

1. โดยอาศัยคำจำกัดความ ความหมายที่เหมือนกัน ความหมายตรงกันข้าม การวิเคราะห์ส่วนต่าง ๆ ของคำ วัสดุอุปกรณ์การสอน ของจริง การแสดง รูปภาพ และเครื่องมืออื่น ๆ
2. หลังจากสอนคำศัพท์ใหม่แล้ว ให้กล่าวถึงคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น ถ้าสอนคำ envy ควรกล่าวอธิบายคำที่บรรยายอารมณ์อื่น ๆ เช่น jealousy, melancholy ฯลฯ
3. ให้นักเรียนท่องจำคำศัพท์ใหม่วันละ 10 คำ และควรจะสอนให้นักเรียนรู้จักใช้คำนั้น ๆ ได้ถูกต้องในรูปของประโยคด้วย
4. เลือกคำที่เพิ่งสอนไปใหม่จากข้อความที่ให้อ่านมาแต่งประโยค แล้วให้นักเรียนเปลี่ยนเป็นประโยคคำถาม ตอบคำถามบ้าง
5. ให้นักเรียนแต่งประโยคโดยใช้คำศัพท์ที่กำหนดให้ ประโยคเหล่านั้นควรจะเกี่ยวข้องกับชีวิตของนักเรียนเอง เพื่อแสดงให้เห็นว่านักเรียนเข้าใจคำนั้น ๆ หรือไม่
6. ให้เติมคำศัพท์ที่เหมาะสมลงไปในช่วงว่างในประโยค
7. สำหรับการเรียนในระดับกลางและระดับสูง ซึ่งเนื้อหาที่จะอ่านจะมีคำใหม่มากขึ้น ให้นักเรียนอ่านมาก่อนพร้อมทั้งหาศัพท์มาเอง เพื่อจะได้เลือกความหมายที่ถูกต้องแล้วมาอ่านในชั้นอีกครั้งหนึ่ง และเมื่อพบคำใหม่ครูก็ให้นักเรียนอธิบาย
8. ควรทดสอบคำศัพท์เสมอ ๆ เพื่อให้รู้ว่านักเรียนจำได้มากน้อยเพียงใด

ในปี ค.ศ. 1975 Tucker (1975 : 357) กล่าวถึงการเสนอศัพท์ในบทเรียนว่า

1. การเสนอศัพท์ควรเป็นไปตามความจำเป็นมากน้อยในการสื่อความหมาย
2. สำหรับการเสนอศัพท์ในบทเรียนนั้นอาจเสนอศัพท์จำนวนน้อย ๆ ในบทเรียนต้น ๆ แล้วค่อยเพิ่มจำนวนขึ้นในบทหลัง ๆ แต่การใช้ศัพท์จำนวนเท่าไรนั้นขึ้นอยู่กับผู้เรียน ความยาวของบทเรียน และระยะเวลาในการเรียนในแต่ละครั้ง
3. เมื่อได้เสนอศัพท์ไปแล้วครั้งหนึ่ง ศัพท์นั้นควรจะมีปรากฏอีกให้บ่อยครั้งที่สุดเท่าที่จะทำได้ ศัพท์บางคำอาจปรากฏมากกว่าคำบางคำ แต่อย่างไรก็ตามศัพท์ที่มีความสำคัญน้อยควรให้มีปรากฏบ้างในบางครั้งคราว
4. ศัพท์ที่มีความคล้ายคลึงกัน ไม่ควรนำมาเสนอในระยะใกล้เคียงกันหรือในบทเรียนเดียวกัน เพราะอาจก่อให้เกิดความสับสนแก่ผู้เรียนได้

สรุปแนวคิดสำคัญเพื่อการเลือกคำศัพท์และการทำบัญชีคำศัพท์

การเรียนรู้ภาษาใดภาษาหนึ่งเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีเอกลักษณ์ไม่ซ้ำแบบการเรียนรู้ชนิดอื่น เราไม่จำเป็นต้องรู้ทุกอย่างเกี่ยวกับภาษานั้นเพื่อจะบอกว่ารู้ภาษานั้น การรู้ภาษาใดภาษาหนึ่งแตกต่างจากการรู้เกี่ยวกับภาษานั้น ๆ การรู้เกี่ยวกับภาษาเกินความไปถึงการมีความรู้เพียงพอในเรื่องไวยากรณ์ของภาษามากพอจะเข้าใจและสามารถคิดคำใหม่ ๆ ในภาษานั้นได้ รวมถึงการมีความรู้เรื่องคำศัพท์มากพอที่จะติดต่อสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นได้

เนื่องจากเป็นไปได้ที่จะสอนทุกสิ่งทุกอย่างในภาษาหนึ่ง ๆ เราจึงต้องรู้ว่าจะเลือกส่วนไหนมาสอน การจะเลือกส่วนใดมาสอนขึ้นกับจุดมุ่งหมายของการสอน เทคนิคและวิธีการสอนซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด (Mackey, 1967 : 161)

การเลือกคำศัพท์เป็นส่วนสำคัญในการสอนภาษา แม้ว่ามักจะมีการกล่าวว่าเราควรเรียนเฉพาะคำศัพท์ซึ่งมักใช้บ่อยและใช้ในชีวิตจริง คำศัพท์ที่ไม่ได้ใช้จะถูกลืมได้ง่าย “ผู้เรียนมักจะท่องจำคำศัพท์มากถึง 12,000 คำ แต่จะเข้าใจจริง ๆ แค่ 1,000 คำ ทั้งนี้เนื่องจากคำศัพท์จำนวนมากที่ได้เลือกไม่ได้อยู่ในขอบเขตของคำศัพท์ที่ผู้เรียนนั้น ๆ จำเป็นต้องใช้” (Mackey, 1967 : 161)

จุดประสงค์ของการเลือกคำศัพท์

West ได้กล่าวไว้ว่า การเลือกคำศัพท์ก็เพื่อจะได้ไม่ต้องสอนคำศัพท์จำนวนมาก แต่เป็นคำศัพท์ที่ไม่ได้ใช้ เราพยายามสอนคำศัพท์จำนวนน้อยแต่เป็นคำศัพท์ที่มีประโยชน์ ทั้งสิ้น หรือจะพูดได้อีกอย่างว่าเราพยายามจะสอนคำศัพท์จำนวนไม่มากแต่ให้ได้มากกว่าที่จะสอนจำนวนมากแต่ไม่ได้ผล ในอุดมคติครูควรจะสามารถพูดได้ในตอนจบหลักสูตรของแต่ละรายวิชาว่า “ฉันไม่ได้สอนคำศัพท์ที่เด็กคนนี้จะลืมได้แม้แต่คำเดียว” (Fries & Traver, 1965 : 60) อันที่จริงแล้วถ้าผู้เรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเพียง 3,000 คำ ก็จะเข้าใจภาษานี้ถึง 80 - 90% (Richards, 1974 : 73) ความคิดทำนองนี้เป็นการค้นพบที่สำคัญเพื่อกระตุ้นการพัฒนาการสอนคำศัพท์ที่เป็นระบบและการเลือกคำศัพท์ ภาษาอังกฤษมีคำเป็นล้าน ๆ คำ แต่เวลาในชั้นเรียนมีจำนวนจำกัด ถ้ามีการกำหนดจำนวนคำศัพท์ที่จะเรียน โดยเน้นเฉพาะที่จะได้ประโยชน์สูงสุดจะช่วยเรื่องการใช้เวลาในชั้นเรียนได้มาก

การแยกประเภทของคำศัพท์ที่เลือกสอน

ก่อนจะเลือกคำศัพท์เพื่อใช้สอนต้องพิจารณาถึงความต้องการและจุดมุ่งหมายในการเรียนภาษา ตามความเห็นของ Palmer (อ้างใน Fries และ Traver : 1965) เราควรพิจารณาสิ่งต่อไปนี้ :

หลาย ๆ คนต้องการเรียนรู้เฉพาะภาษาเขียน คือต้องการที่จะอ่านและเขียนได้โดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจภาษาพูดเลย บางคนอาจจำกัดความต้องการเพียงแค่นี้ให้มีความสามารถในการอ่านภาษาต่างประเทศ เพราะต้องการเข้าใจตำราเฉพาะสาขาวิชาหรือตำราเล่มอื่น ๆ คนเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายต่างกันโดยสิ้นเชิงจึงต้องการวิธีการสอนที่ต่างกันด้วย ผู้เรียนเหล่านี้ควรรู้ทุกสิ่งที่จะช่วยในการทำงานของเขาและเราอาจจะตัดสิ่งที่ไม่ได้นำไปสู่จุดมุ่งหมายของผู้เรียนทั่วไป

ดังนั้นการเลือกคำศัพท์เพื่อการสอนภาษาเขียนต้องแตกต่างจากภาษาพูด West ยืนยันว่าคำศัพท์ในการอ่านต้องเลือกจากคำศัพท์ที่ผู้เรียนจะได้พบเวลาอ่าน แต่คำศัพท์ในการพูดต้องเลือกโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้สำนวนเพื่อบรรยายความรู้สึกต่าง ๆ ได้มากที่สุดจากจำนวนคำน้อยที่สุดที่เรียนในห้องเรียน ดังนั้นคำศัพท์สองประเภทนี้ไม่สามารถเป็นคำศัพท์กลุ่มเดียวกัน หรือเลือกโดยใช้กฎเกณฑ์เดียวกันได้ อย่างไรก็ตามคำศัพท์สองประเภทนี้อาจซ้ำกันได้ในช่วงเริ่มแรกที่เรียน (Fries และ Traver, 1965 : 61-62) สิ่งนี้เป็นหลักเบื้องต้นในการเลือกคำศัพท์ที่ใช้สอนในวิชาทั่วไป ๆ แต่สำหรับวิชาเฉพาะสาขาการเตรียมการที่ยังซับซ้อนขึ้น เราต้องคำนึงถึงหน้าที่ที่จะนำภาษาไปใช้ด้วย เช่น ผู้เรียนอาจต้องการเรียนเพื่อไปใช้ในหน้าที่การงาน หรือเพื่อจะไปในประเทศที่ใช้ภาษานั้น ๆ ผู้เรียนที่เป็นนักธุรกิจ นักท่องเที่ยว หรือแพทย์ ต้องการภาษาที่ใช้ในหน้าที่ต่าง ๆ กัน คำศัพท์ที่ใช้เพื่อหน้าที่หนึ่งย่อมแตกต่างไปจากคำศัพท์สำหรับอีกหน้าที่หนึ่ง เนื่องจากกิจกรรมทางภาษาที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น การพูด การอ่าน การโต้ตอบจดหมาย การเขียนรายงาน หัวข้อที่จะพบในแต่ละสาขาอาชีพก็ต่างกันด้วยเช่น เรื่องสุขภาพ การประกันภัย การจัดการ การเงิน ความมุ่งหมายในการใช้ภาษาก็ไม่เหมือนกัน เช่น เพื่อเข้าสังคม เพื่อการอภิปรายโต้เถียง เพื่อให้ข้อมูล และความต้องการรูปแบบของภาษาที่ต่างกันเมื่อใช้ภาษากับบุคคลประเภทต่าง ๆ เช่น การพูดกับเพื่อนร่วมงานที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ พูดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือลูกค้า (Howatt, 1974 : 67)

วิธีเลือกคำศัพท์

โดยทั่วไปเราอาจเลือกคำศัพท์จากการใช้วิธีการนำความเห็นส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องหรือวิธีอัตนัย (subjective) หรือการไม่นำความเห็นส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องหรือปรนัย (objective) และการผสมผสานของทั้งสองวิธี ตามวิธีการแบบอัตนัยนั้นจะเลือกคำศัพท์โดยใช้การตัดสินใจ โดยสัญชาตญาณของผู้ที่มีประสบการณ์ในการเรียนหรือการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม สัญชาตญาณของแต่ละคนแตกต่างกันมากและยากที่จะมีความเห็นร่วมกันได้ว่าจะเลือกคำศัพท์คำใดในการสอน ด้วยเหตุนี้จึงหันมาใช้วิธีการแบบปรนัย นั่นคือการเลือกคำศัพท์โดยใช้สถิติความถี่ของคำศัพท์หรือขอบเขตของการ

กระจายของคำศัพท์นั้น ๆ แต่อย่างไรก็ตามคำศัพท์ที่ได้จากการเลือกโดยสองวิธีหลังนี้คือ ความถี่และการกระจายก็ไม่ใช่คำศัพท์กลุ่มเดียวกัน และจุดมุ่งหมายของการเลือกแบบนี้ก็ไม่ค่อยจะได้รับการยอมรับหรือบางทีก็ไม่ยอมรับเลย เพราะขัดแย้งกับสัญชาตญาณของผู้สอน ดังนั้นการใช้ทั้งวิธีอัตโนมัติร่วมกับปรนัยก็ยังไม่ดีพอ W.F. Twaddel ให้ความเห็นว่า “สถิติที่ขึ้นกับการตัดสินใจแบบอัตโนมัติไม่สามารถจะเชื่อถือได้ ในทางตรงข้ามกลุ่มคำศัพท์ที่เล็กเกินไปก็ จะไม่สามารถเป็นตัวแทน บทเรียนหรือโครงสร้างทางภาษาได้” (อ้างถึงใน Kucera and Francis, 1967 : V) ดังนั้นคำศัพท์ที่ใช้สอนอาจต้องเกิดจากการผสมผสานของทั้งวิธีอัตโนมัติ และปรนัย รวมทั้งการใคร่ครวญทบทวนโดยอาศัยประสบการณ์เป็นที่ตั้ง

เกณฑ์ที่ใช้เพื่อคัดเลือกคำศัพท์

Mackey กล่าวไว้ว่า เมื่อเราเรียนภาษาที่หนึ่งเราเลือกคำศัพท์เองโดยอัตโนมัติ เราเรียนศัพท์ที่เราต้องการใช้ ซึ่งเมื่อเราต้องการมากเราก็ยิ่งใช้ศัพท์นั้น ๆ มากขึ้น นี่เป็นหลักของ “การเลือกแบบธรรมชาติ” ซึ่งได้นำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนภาษาที่สอง นอกจากนี้ยังมีวิธีเลือกซึ่งขึ้นกับการสุ่มตัวอย่างของผู้เรียนบทเรียนและสถานการณ์อีกด้วย

นอกจาก “การเลือกแบบธรรมชาติ” แล้ว ยังมีเกณฑ์อื่น ๆ ซึ่งใช้ในการเลือก คำศัพท์สำหรับสอน อันได้แก่ (1) ความถี่ (2) ขอบเขต (3) การครอบคลุม (4) การใช้ประโยชน์ได้ และ (5) ความยาก-ง่ายในการเรียนรู้ (Mackey, 1967 : 176) ซึ่งจะกล่าวถึง รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความถี่ (frequency)

การเลือกศัพท์ตามความถี่ทำได้โดยเอาตัวอย่างของบทเรียนที่ผู้เรียนต้องอ่านหรือ ฟังแล้วนับคำศัพท์ซึ่งปรากฏบ่อยที่สุด จากนั้นก็เรียงลำดับคำศัพท์ตามความถี่ที่ปรากฏ วิธีนี้ เกิดจากข้อสมมติฐานที่ว่าถ้าตัวต้นฉบับเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป และมีความหลากหลาย ความถี่ ของคำในต้นฉบับจะสะท้อนให้เห็นถึงความถี่ของคำนั้น ๆ ในภาษา และคำศัพท์ที่ใช้บ่อยจะเป็น คำที่มีประโยชน์สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติที่จะเลือกเรียนก่อน อย่างไรก็ตามการเลือกศัพท์ โดยพิจารณาความถี่อย่างเดียวก็มีข้อจำกัดอยู่บางประการดังจะได้อีกกล่าวต่อไป

ข้อจำกัดของการนับความถี่

1.1 ความถี่ของคำ ๆ หนึ่ง มีความสำคัญไม่เท่ากันเมื่อคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการใช้ภาษาที่ต่างกัน การนับความถี่จะมีประโยชน์กับความเข้าใจภาษามากกว่ากับการใช้ภาษาในการแสดงความรู้สึก

1.2 ยังมีกลุ่มคำศัพท์จำนวนมากที่จะต้องสอนถ้าค่าความถี่ไม่ได้เพียงสะท้อนความถี่ของการนับศัพท์จากต้นฉบับที่ได้เลือกมา อันที่จริงแล้วการใช้วิธีการแบบปรนัย (objective) จะไม่สมเหตุสมผลเลย เว้นเสียแต่ว่ามีหลักการในการเลือกต้นฉบับที่ดีเพียงพอ West พบข้อบกพร่องในการนับความถี่ เพราะการนับความถี่ขึ้นกับลักษณะของบทเรียนต้นฉบับ ซึ่งได้คัดลอกมา (อ้างถึงใน Fries and Traver, 1965 : 62) ต้นฉบับอาจแตกต่างกันไปตามภาษาถิ่น ความเหมาะสมของสถานการณ์ รูปแบบ สื่อที่ใช้และเวลา บ่อยครั้งการนับคำแต่ละครั้งจะทำให้เลือกคำได้ไม่เหมือนกันและลำดับของคำศัพท์หลังจาก 1,000 คำแรกก็อาจไม่เหมือนกัน

1.3 ความถี่ไม่ได้แสดงถึงความสำคัญของความหมายของคำ ความถี่ไม่เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ของภาษา แต่เป็นเรื่องของการใช้ หรืออีกนัยหนึ่งคือเกี่ยวข้องกับรูปแบบมากกว่าความหมาย ความหมายของคำดูเหมือนจะเท่ากับการสะกดคำ ตัวอย่างเช่น “her” จะนับเป็นคำเดียวกันหมดไม่ว่าจะใช้เป็นคุณศัพท์ (I like her dress) หรือใช้เป็นสรรพนาม (I like her) อีกตัวอย่างหนึ่งคือคำ “right” ซึ่งมีความถี่ในการใช้สูงมาก “Right” เป็นได้ทั้งคำนาม กริยา คุณศัพท์ หรือ กริยาวิเศษณ์ บทบาทของคำประเภทต่างกันหรือเป็นคำประเภทเดียวกัน (ตัวอย่างเช่น right (ที่เป็นคุณศัพท์) มีความหมายว่าขวามือ หรือถูกต้องแม่นยำ) ไม่ได้ถูกคำนึงถึง ยิ่งไปกว่านั้นไม่ได้คำนึงถึงวิธีที่เราใช้คำนั้น ๆ เวลาเราพูดด้วย เช่น เราอาจออกเสียง ‘right’ ด้วยเสียงที่ทอดลงต่ำ ตอนเริ่มเรียนเพื่อมีความหมายว่า “เราเริ่มเรียนกันเลยดีไหม” และตอนหมดเวลาเรียนเพื่อหมายความว่า “วันนี้พอแค่นี้ก่อน” ประการสุดท้ายคือ ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างในวิธีการใช้ บางครั้งอาจใช้ “right” (ซึ่งแปลว่า “ถูกต้อง”) แต่บางครั้งอาจใช้ “acceptable” จะเหมาะสมกว่า (Howatt, 1974 : 9) กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่าเหตุผลที่คำ ๆ หนึ่งมีความถี่ในการใช้สูงก็คือ คำ ๆ นั้นมีหลายความหมาย แม้แต่

Thorndike ก็ยอมรับว่าคำที่เขียนเหมือนกัน เช่น “bear” (สัตว์ชนิดหนึ่ง) และ “bear” (แบก, ถือ) ก็นับรวมกัน แม้ว่าจะมีความแตกต่างในแง่ความหมาย เนื่องจากการรวมกันทำให้นับได้เร็วขึ้นและไม่ต้องเสียเวลาสนใจเรื่องความหมาย (อ้างถึงใน Fries และ Traver, 1965 : 25)

1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ของคำและประโยชน์ในการใช้คำอาจมีน้อย คำที่ใช้บ่อยบางคำซึ่งผู้เรียนสมควรรู้ บางครั้งก็ไม่ปรากฏอยู่ในบัญชีศัพท์ที่มีความถี่สูง ยิ่งกว่านั้นแม้แต่การนับซึ่งใช้กลุ่มคำจำนวนมากเป็นแหล่งข้อมูลอาจไม่ได้สะท้อนถึงประโยชน์ในการใช้ทั้งที่เราคาดหวังว่าบัญชีคำศัพท์เหล่านี้ควรจะให้ประโยชน์ได้ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องปกติที่จะเห็นคำบางคำมีความถี่สูงแต่ให้ข้อมูลด้านเนื้อหาน้อย ดังอาจเปรียบเทียบ 2 ประโยคต่อไปนี้

(ก) He came in and put a thing on the bed.

(ข) Mr. Smith shuffled into the bedroom and placed a jacket on the bunk.

(Richards, 1974 : 72)

ประโยค (ข) ให้ข้อมูลมากกว่าประโยค (ก) แต่มีคำซึ่งมีความถี่ต่ำ เช่น “shuffle” “bedroom” “place” “jacket” และ “bunk” จึงเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ของความถี่ต่อการให้ข้อมูลเป็นองค์ประกอบสำคัญในการประเมินค่าของความถี่ของคำในการเลือกคำศัพท์ที่จะใช้สอนด้วย

1.5 การวัดความถี่ของคำมีความสัมพันธ์น้อยหรือแทบไม่มีเลยต่อการจัดลำดับการเรียนรู้ได้ของคำนั้น ๆ บางคนคิดว่าคำที่ปรากฏบ่อยที่สุดจะเรียนง่ายที่สุด อย่างไรก็ตามจากการค้นคว้าของ Wiley, Wheeler, Coleman, Jones และ Gustafson ได้แสดงว่าความถี่ของคำไม่ได้เป็นการแสดงถึงความยากง่ายหรือความสามารถในการเรียนรู้ได้ของคำนั้น ๆ เราไม่อาจด่วนสรุปได้ว่าการเริ่มเรียนคำที่ง่ายที่สุดจะเป็นการดีที่สุด อาจเป็นไปได้ว่าเราต้องสอนคำยากที่สุดก่อนก็ได้ ทั้งนี้ความรู้ทางจิตวิทยาอาจจะช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ในอนาคต (Gustafson, 1974 : 6)

2. ขอบเขต (range)

จำนวนตัวอย่างในบทความหรือหนังสือซึ่งคำศัพท์คำหนึ่งปรากฏอยู่คือ ขอบเขตของคำ ๆ นั้น คำซึ่งมีปรากฏอยู่ทุกหนทุกแห่งย่อมสำคัญมากกว่าคำซึ่งจะพบเฉพาะในบทความหรือหนังสือเฉพาะสาขาหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง แม้ว่าความถี่ของคำนั้นจะสูงก็ตาม ยังมีขอบเขตกว้างเท่าใด ความถี่ของคำก็ยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นเท่านั้น คำศัพท์ซึ่งมีขอบเขตกว้างที่สุด โดยทั่ว ๆ ไปมักจะเป็นคำที่มีความสำคัญทางไวยากรณ์ (คำนำหน้านาม, คำที่ใช้กำหนดความหมายหน้าคำอื่น และอื่น ๆ) คำคุณศัพท์บางประเภท กริยา และอาการนาม

ความถี่และขอบเขตในตัวเองมิได้เป็นเครื่องวัดที่เชื่อถือได้สำหรับคำสำคัญ ๆ ทั้งหมดในภาษา เนื่องจากคำศัพท์ที่สำคัญอย่างยิ่งหลายคำไม่ได้มีลักษณะที่สามารถวัดได้ด้วยวิธีทั้งสองนี้ ผู้เรียนภาษาที่สองต้องการคำศัพท์ที่ปรากฏบ่อยที่สุดและมีขอบเขตกว้างที่สุด แต่ก็ต้องการคำศัพท์คำอื่น ๆ ด้วย คำตอบสำหรับคำถามว่าคำศัพท์คำอื่นที่ผู้เรียนต้องการคือคำใดขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนต้องการรู้ (Richards, 1974 : 73)

ดังนั้นเกณฑ์อื่น ๆ ของการเลือกคำศัพท์ก็ได้มีการพัฒนาขึ้นเพื่อใช้กับคำซึ่งไม่สามารถใช้เกณฑ์เดิมที่มีอยู่คือความถี่และขอบเขตได้

3. ความครอบคลุม (coverage)

ความสามารถในการครอบคลุมความของคำ ๆ หนึ่งคือ จำนวนของสิ่งซึ่งเราสามารถใช้อำนาจที่นั่นเรียกได้ ครอบคลุมอาจวัดได้โดยจำนวนของคำศัพท์อื่นซึ่งคำนั้นสามารถใช้แทนได้ มี 4 วิธีซึ่งคำศัพท์อาจถูกใช้แทนได้โดยคำศัพท์อื่นซึ่งมีค่าหรือกินความมากกว่า

3.1 การรวมเข้าด้วย (inclusion) คำที่ได้รวมความหมายของคำอื่นเข้าไว้ด้วยแล้ว มักจะใช้บ่อยขึ้น เช่น “seat” สามารถหมายถึง “chair” “bench” “stool” ดังนั้นจึงควรใช้ “seat” แทนคำเหล่านั้น

3.2 การขยายออก (extension) คำซึ่งมีความหมายที่สามารถแผ่ขยายให้กว้างออกไปได้ อาจใช้แทนคำอื่น ตัวอย่างเช่น “tributary” ของแม่น้ำอาจใช้แทนด้วย “branch”

3.3 การรวมกัน (combination) คำง่าย ๆ บางคำอาจทำให้คำอื่นหมดความหมายไปโดยการรวมกันเองในกลุ่มคำง่าย เช่น การรวมกลุ่มของ “news” “paper” และ “man” ทำให้คำ “journalist” หมดความสำคัญลงไป

3.4 คำนิยาม (definition) คำศัพท์บางคำอาจแปลด้วยคำง่าย ๆ ตัวอย่างเช่น “breakfast” อาจแปลว่า “the morning meal” หรือ “pony” อาจแปลว่า “a small horse” (Mackey, 1967 : 184-5)

ปัญหาเรื่องการครอบคลุมของคำจึงขึ้นกับการตัดสินใจว่าต้องการพูดอะไร และหาวิธีกล่าวถ้อยคำนั้น ๆ ที่ยอมรับได้มากที่สุด อาจกล่าวได้ว่าเป็นเรื่องของการใช้ถ้อยคำอย่างประหยัดที่สุด

4. การนำคำที่มีอยู่มาใช้ได้ (availability)

การนำสิ่งที่มีอยู่มาใช้ (availability) นี้แปลมาจากคำภาษาฝรั่งเศส “disponibilite” เป็นเทคนิคที่ใช้เสริมการค้นคว้าเรื่องความถี่ของคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสเพื่อทำบัญชีศัพท์ Le Francais Fondamental หลักของ availability คือการค้นหาคำศัพท์ที่นึกขึ้นได้ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง คำศัพท์เหล่านี้ประกอบกันขึ้นเป็นหัวข้อต่าง ๆ เทคนิคในการวัด availability คือให้เขียนคำศัพท์ที่นึกขึ้นได้เมื่อพูดถึงหัวข้อนั้น ๆ เช่น เมื่อเอ่ยถึงคำว่า hospital ท่านจะนึกถึงคำใดได้บ้างที่สัมพันธ์กัน เกณฑ์นี้มีรากฐานจากการค้นคว้าในด้านจิตวิทยาซึ่งพบว่าคำศัพท์จะอยู่ในความทรงจำ ในรูปแบบซึ่งไม่สามารถใช้ความรู้เรื่องความถี่ของคำมาอธิบายได้ ดังนั้นการคำนึงถึง availability เป็นการเสริมบัญชีคำศัพท์ที่ควรเรียนรู้เพิ่มจากการพิจารณาเรื่องความถี่และขอบเขต (Richards, 1974 : 76)

5. ความสามารถในการเรียนรู้

การเลือกคำศัพท์อาจขึ้นกับความชอบคำที่ง่ายในการเรียน ในเรื่องความสามารถในการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 5 ประการ คือ ความเหมือน ความชัดเจน ความสั้น ความสม่ำเสมอ และภาระในการเรียน บางคำถูกเลือกเนื่องจากมีความเหมือนคำศัพท์ในภาษาที่หนึ่ง บางคำถูกเลือกเพราะความหมายเข้าใจได้ง่าย บางครั้งคำศัพท์ถูกเติมเข้าไปในบัญชีคำที่ควรเรียนรู้เนื่องจากคำนั้นสั้น ง่าย และออกเสียงง่าย นอกจากนั้นบางคำถูกเลือกเพราะเรียนได้ง่าย แต่มีประโยชน์มาก ตัวอย่างเช่น เนื่องจากผู้เรียนรู้จักคำ “tooth” และ “brush” แล้ว การเรียนคำผสม “toothbrush” จึงไม่ได้เพิ่มภาระในการเรียนมากนัก

เกณฑ์ทั้งห้าประการนี้ตามความเห็นของ Mackey ไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อกัน หลายคำมีความถี่สูง และมีขอบเขตกว้าง มีอยู่ได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ และครอบคลุมความหมายกว้าง รวมทั้งเรียนรู้ได้ง่าย คำศัพท์คำอื่น ๆ อาจตรงกับเกณฑ์หนึ่งแต่ไม่เข้ากับเกณฑ์อื่น อย่างไรก็ตามความขัดแย้งในเกณฑ์การเลือกคำศัพท์แต่ละเกณฑ์สามารถแก้ไขได้วิธีแก้ทางหนึ่งคือตัดสินว่าคำศัพท์ที่เลือกจะใช้ไปเพื่อความเข้าใจภาษา หรือเพื่อการแสดงออกทางภาษา ถ้าเป็นคำศัพท์ที่จะใช้เพื่อความเข้าใจ ความถี่ และขอบเขต ก็จะมีบทบาทสำคัญในการเลือก ถ้าต้องการคำศัพท์เพื่อการแสดงออก การครอบคลุมและ availability จะมีบทบาทสำคัญแทน ถ้าคำศัพท์จะใช้เพื่อประโยชน์ทั้งการเข้าใจและการแสดงออกลำดับความสำคัญของเกณฑ์จะเป็นดังนี้ (1) ความถี่ (2) การครอบคลุม (3) ขอบเขต (4) การนำมาใช้ (availability) และ (5) ความสามารถในการเรียนรู้ (1967 : 189)

ตามแนวคิดของ Mackey เกี่ยวกับเรื่องเกณฑ์ของการเลือกคำศัพท์ในการเรียนรู้ เราอาจเพิ่มเกณฑ์อีกแบบหนึ่งได้คือ ความคุ้นเคย (familiarity)

ความคุ้นเคย เป็นเรื่องของความประทับใจส่วนตัวต่อคำศัพท์ต่าง ๆ ถ้าเราต้องการเลือกคำศัพท์โดยวิธีนี้ วิธีการก็คือให้บัญชีคำศัพท์แก่กลุ่มคนที่คัดจากผู้เรียนจำนวนหนึ่ง แล้วให้คนเหล่านี้คาดคะเนการใช้คำศัพท์แต่ละคำในบัญชานั้นโดยประเมินจากเกณฑ์ 5 ระดับ ตั้งแต่ “ใช้บ่อยมาก” จนถึง “ไม่เคย” นับเป็นเทคนิคที่เชื่อถือได้ในการแยกแยะคำศัพท์ที่คุ้นเคยพอควรออกมา ซึ่งคำพวกนี้อาจไม่อยู่ในบัญชีคำศัพท์ที่คัดเลือกโดยเกณฑ์ความถี่ วิธีใหม่นี้อาจทำให้คำศัพท์ซึ่งมีความหมายพิเศษ และมีประโยชน์ แต่มีความถี่น้อย ถูกเลือกได้มากกว่าวิธีอื่น (Richards, 1974 : 77)

จากอดีตจนถึงปัจจุบันนี้เราจะเห็นว่าการรวบรวมบัญชีคำศัพท์เป็นงานที่ซับซ้อนและยุ่งยาก เกณฑ์ทั้งหกที่กล่าวมา เป็นบรรทัดฐานที่มีประโยชน์ในการเลือกคำศัพท์กลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับได้ อย่างไรก็ตามองค์ประกอบอื่น ๆ อีกหลายอย่างควรได้รับการพิจารณาด้วย Mackey ให้ความเห็นว่าในการตัดสินหรือเปรียบเทียบการเลือกคำศัพท์จำเป็นที่จะต้องพิจารณาแต่ละคำเมื่อเทียบกับจำนวนคำศัพท์ทั้งหมดที่เลือก และจำเป็นที่จะวิเคราะห์ทั้งคำศัพท์ที่ถูกเลือกและไม่ถูกเลือก รวมทั้งความสัมพันธ์ของคำที่ถูกเลือกและไม่ถูกเลือก

ยิ่งกว่านั้นคำศัพท์ที่มีโอกาสน้อยที่จะได้รับเลือกโดยเกณฑ์อื่น ๆ เช่น ความถี่หรือความครอบคลุมน่าจะได้รับการพิจารณาเพิ่มโดยยึดหลักว่าคำเหล่านั้นต่างประเภทกัน คำกริยามักสอนยากกว่าคำนาม คำนามธรรมสอนยากกว่าคำรูปธรรม ดังนั้นเราควรพิจารณาคำโดยแยกตามประเภทของคำ เพราะมีความแตกต่างเบื้องต้นในเรื่องของความยากง่ายของการเรียนและสอน (1967 : 196-197)

โดยสรุป เราควรเน้นว่าเมื่อใดก็ตามที่เราต้องการเลือกคำศัพท์เราต้องเลือกเฉพาะคำที่มีประโยชน์ต่อผู้เรียน นั่นคือเลือกคำที่สามัญ ใช้ได้ในชีวิตประจำวันในการพูดและเขียนอย่างสม่ำเสมอโดยเจ้าของภาษา การนับความถี่และการค้นคว้าเรื่องการนำมาใช้ประโยชน์ (availability) และความคุ้นเคยก็อาจช่วยได้ แต่ต้องใช้เกณฑ์ทั้งสองนี้อย่างระมัดระวัง ประการที่สองเราควรเลือกคำซึ่งสามารถใช้ได้ในวงกว้าง และไม่จำกัดเฉพาะสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ความคิดเกี่ยวกับเรื่องการครอบคลุมอาจช่วยได้ แม้ว่าเราจะรู้ว่าคำซึ่งใช้ได้ ในวงกว้างมีความยากในการเรียนรู้ ประการที่สามเราต้องสอนคำซึ่งเหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียนและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่ผู้เรียนจะได้ใช้ และประการสุดท้ายเราควรเลือกคำซึ่งง่ายที่จะเรียนรู้และใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

บัญชีคำศัพท์สำหรับการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง

คำศัพท์เป็นสาขาที่ได้รับการค้นคว้ามากที่สุดในเรื่องของภาษา ไม่เพียงเพราะคำศัพท์เป็นหน่วยที่มีมากที่สุดภาษาหนึ่ง ๆ แต่เพราะคำศัพท์เป็นสิ่งที่ยากที่สุดที่จะจำแนกแยกแยะ และส่วนหนึ่งก็เป็นเพราะมีข้อตกลงกันไว้แล้วว่าคำศัพท์ต่าง ๆ จะมีวิธีเขียนอย่างไร

การเลือกคำศัพท์มีมาแต่ดั้งเดิมตั้งแต่ ค.ศ. 900 เมื่อ Talmudists จัดการเลือกคำศัพท์ที่จะเรียนรู้เป็นกลุ่มแรก (Mackey, 1967 : 195) ประวัติศาสตร์ของการเลือกคำศัพท์จึงเป็นหัวข้อที่น่าสนใจต่อการเรียนรู้ ในตอนนี้จะกล่าวถึงเฉพาะรายชื่อของบัญชีคำศัพท์ที่รวบรวมในศตวรรษที่ 20 และใช้เป็นหลักให้ครูสอนภาษาอังกฤษได้เลือกคำศัพท์เพื่อใช้สอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับต่าง ๆ

การศึกษาเริ่มแรกเกี่ยวกับคำศัพท์ในการอ่านและการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการสอนภาษา และการวิจัยคือ Teacher's Word Book ของ Edward L. Thorndike หนังสือเล่มนี้รวบรวมเมื่อ ค.ศ. 1921 มีรายชื่อคำศัพท์ 10,000 คำซึ่งปรากฏบ่อยที่สุดในการนับจาก 41 แหล่ง ซึ่งรวมถึงวรรณคดีของเด็ก ตำราชั้นประถม หนังสือคู่มือต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ วารสาร คัมภีร์ไบเบิล วรรณกรรมอมตะภาษาอังกฤษ และการโต้ตอบจดหมายของผู้ใหญ่ มีคำศัพท์ทั้งหมดที่นำมาให้คัดเลือกถึง 456,500 คำ Thorndike เป็นผู้รวบรวมคำศัพท์คนแรกซึ่งเพิ่มมาตรการเรื่องขอบเขตเข้าไปด้วยโดยเพิ่มจากเกณฑ์วัดความถี่ จุดมุ่งหมายของหนังสือเล่มนี้คือ กำหนดจำนวนคำศัพท์ซึ่งผู้เรียนต้องการเพื่อการอ่าน สิบปีต่อมา ใน ค.ศ. 1931 Thorndike ได้พิมพ์เผยแพร่บัญชีคำศัพท์ 20,000 คำ ซึ่งเป็นส่วนเพิ่มเติมจากบัญชีอันแรกที่มีจำนวน 10,000 คำ หนังสือเล่มที่สองนี้มีแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมอีก 200 แหล่ง นั่นคือมีจำนวนคำศัพท์ที่เป็นข้อมูลถึง 5,000,000 คำ และยังมีการเพิ่มเติมจำนวนคำศัพท์อย่างกว้างขวาง โดย The American Classical League และ Ernest Horn มีการเพิ่มเติมเล็กน้อยจาก Powers, Pressy, Curtis และ Keboch จำนวนคำศัพท์ถูกขยายเพิ่มเติมออกไปเป็นจำนวนทั้งหมด 30,000 คำ โดย Thorndike และ Large (1944) และยังมีคำศัพท์เพิ่มเติมจากหนังสืออ่านของผู้ใหญ่อีกด้วย

ในปี ค.ศ. 1930 บัญชีคำศัพท์ซึ่งรวบรวมโดย C.K. Ogden ซึ่งมีชื่อว่า Basic English ได้เกิดขึ้นโดยมีพื้นฐานจากเรื่องจำนวนคำศัพท์ ความถี่ ขอบเขต เหมือนกับพจนานุกรมภาษาต่างประเทศสมัยใหม่โดยทั่วไป และยังใช้พื้นฐานด้านเหตุผลและปรัชญาเข้ามาประกอบด้วย จุดประสงค์ของ Ogden มีเพียงแค่จัดตั้งภาษาสากลขึ้นมาภาษาหนึ่ง เขานิยมความเรียบง่ายของภาษาที่มีอยู่แล้วให้เป็นภาษาสากลมากกว่าที่จะคิดภาษา “สมมติ” ขึ้นมาใหม่ Ogden เลือกภาษาอังกฤษให้ทำหน้าที่ภาษาสากลเนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้พูดกันในหมู่ประชากรจำนวนมากว่า 5 ร้อยล้านคนอยู่แล้ว ดังนั้นจึงถึงขั้นที่เรียกว่าขั้นวิเคราะห์ซึ่งจะต้องเลือกคำธรรมดา ๆ เรียบง่ายใช้เป็นแกนหลักประมาณ 850 คำ ซึ่งทุกสิ่งทุกอย่างในภาษาจะต้องใช้ 850 คำเหล่านี้ (Fries และ Traver, 1965 : 50) หนังสือเล่มนี้เลือกคำ 850 คำในภาษาอังกฤษอย่างละเอียดและเป็นระบบ เป็นคำซึ่งใช้ในชีวิตประจำวันซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะใช้คำประมาณ 20,000 คำ คำเหล่านี้ไม่ใช่คำซึ่งมักจะถูกละเลยโดยการนับคำที่ใช้บ่อย แต่ทุกคำเป็นที่นิยมใช้กัน และมากกว่า 600 คำในกลุ่มนี้มีการใช้อย่างสม่ำเสมอ โดย

เด็กชาวอังกฤษและอเมริกัน คำศัพท์จำนวน 850 คำใน Basic English อาจแบ่งแยกได้ดังนี้ คือมีจำนวน 200 คำเป็นชื่อสิ่งของที่แสดงด้วยรูปภาพได้ 400 คำเป็นชื่อทั่ว ๆ ไป 150 คำ เป็นคุณศัพท์ และ 100 คำเป็นการรวมคำนามเข้าไว้กับคุณศัพท์

งานรุ่นแรก ๆ เกี่ยวกับบัญญัติคำศัพท์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถิติได้รับอิทธิพลจาก Palmer ซึ่งได้เสนอความคิดของเขาในรายงานเกี่ยวกับ Carnegie Conference ในปี 1934 นอกจากจะใช้ความถี่และขอบเขต รวมทั้งความจำเป็นในเรื่องระดับภาษาและรูปแบบของ ภาษาแล้วที่ประชุม Carnegie ยังได้เน้นหลักอีก 2 ประการที่ต้องคำนึงถึงนั่นคือ คุณค่าด้าน ความหมายและองค์ประกอบในการสร้างคำ ใน A General Service List (1953) West ได้ใช้ เกณฑ์อื่นอีก 2 แบบที่เขาเรียกว่า “ความจำเป็น” และ “การรวมความถึง” สิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับ ความหมายของคำศัพท์ “ความจำเป็น” หมายถึงคำศัพท์ที่มีความถี่น้อยอาจถูกเลือกให้ สอนถ้าคำเหล่านี้กินความถึงความหมายที่สำคัญ ๆ “การรวมความถึง” หมายความว่าความถี่ การยกเว้นคำที่มีความถี่สูงถ้าความหมายของคำนั้นได้ถูกรวมไปแล้วโดยคำศัพท์อื่นในปี 1960 Minimum Adequate Vocabulary ของ West ได้รับการพัฒนาขึ้นเป็นบัญญัติคำศัพท์ จำนวน 1,200 คำ ซึ่งถูกคัดเลือกออกมาโดยใช้บัญญัติคำศัพท์หลายรายการและวัดความมี ประสิทธิภาพของคำนั้น ๆ โดยเขียนข้อความซึ่งถูกเขียนโดยคำศัพท์ไม่จำกัดจำนวนขึ้นใหม่ อันที่จริง West ได้มีส่วนร่วมอย่างมากในแนวความคิดเกี่ยวกับการครอบคลุม โดยพัฒนา Definition Vocabulary (1935) ขึ้นมา ประกอบด้วยคำศัพท์ 1,490 คำ ซึ่งคาดว่าเพียงพอต่อการ พุดเบื้องต้น West เชื่อว่าคำศัพท์อย่างน้อยที่สุด 1,000 - 2,000 คำ รวมถึงคำซึ่งช่วยในการ ชี้เฉพาะต่าง ๆ เพียงพอในการบรรยายถึงสิ่งต่าง ๆ ซึ่งผู้พูดจะพูดถึงในภาษาแม่ (Richards, 1974 : 74)

ในปี 1967 Kucera และ Francis ได้พัฒนา The Standard Corpus of Present Day American English จุดมุ่งหมายของหนังสือเล่มนี้คือเพื่อตอบสนองความต้องการในการศึกษา เกี่ยวกับวิธีการสอนและรูปแบบการสอน หนังสือเล่มนี้เป็นเหมือนเครื่องมือแนะแนวการ สอนภาษาระดับต้นและกลาง สำหรับการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ หรือ สำหรับเด็ก ๆ ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรก หนังสือเล่มนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลทาง คำศัพท์และสถิติซึ่งได้จากการวิเคราะห์ The Standard Corpus of Present-Day Edited American English ซึ่งเป็นการรวบรวมคำศัพท์โดยใช้คอมพิวเตอร์ที่ Brown University ระหว่างปี 1963-1964 กลุ่มคำศัพท์นี้มีจำนวน 1,014,232 คำ แบ่งออกเป็น 500 ตัวอย่าง โดยมี

ศัพท์ตัวอย่างละ 2,000 คำ เพื่อให้แน่ใจว่าศัพท์เหล่านี้เป็นตัวแทนจากกลุ่มที่เลือกมา ตัวอย่าง 500 ตัวอย่าง ได้ถูกแบ่งแยกออกไปว่ามาจากประเภทของคำศัพท์ 15 ประเภท ซึ่งเป็นเรื่องประเภทต่าง ๆ รวมทั้งความเรียงร้อยแก้ว ตั้งแต่จากหน้ากีฬาในหนังสือพิมพ์ไปจนถึงวารสารวิทยาศาสตร์ และจากนวนิยายโรแมนติคที่มีชื่อเสียงไปจนถึงการโต้แย้งเรื่องปรัชญาที่เข้าใจยาก หนังสือนี้ประกอบไปด้วยบัญชีศัพท์ที่มีความถี่สูง 2 รายการ รายการหนึ่งถูกจัดไว้จากความถี่สูงเรียงลงมาถึงความถี่ต่ำ (มีทั้งหมด 545 รายการ) และอีกรายการหนึ่งเรียงตามลำดับอักษร แต่ละรายการมีคำศัพท์ 50,406 คำ ที่เขียนต่อกันที่ปรากฏอยู่ในกลุ่มคำที่เลือกมาใช้เป็นข้อมูล และมีตารางรวม 92 ตาราง กับกราฟอีก 29 กราฟ ซึ่งวิเคราะห์การกระจายของความถี่ของคำศัพท์เหล่านี้ และยังมีกราฟวิเคราะห์เรื่องความยาวของคำศัพท์และของประโยคด้วย

บัญชีคำศัพท์อีกบัญชีหนึ่งซึ่งครูสอนภาษาอังกฤษอาจนำไปใช้คือ The American Heritage Intermediate Corpus ซึ่งรวบรวมโดย Carroll, Davies และ Richman ในปี 1971 ข้อมูลของบัญชีคำศัพท์นี้คือ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนในสหรัฐตั้งแต่เกรด 3 ถึงเกรด 9 ใช้อ่าน ซึ่งมีทั้งตำราเรียน แบบฝึกหัด นวนิยาย กวีนิพนธ์ เรื่องจริงทั่วไป สารานุกรม และนิตยสาร The American Heritage Intermediate Corpus ประกอบด้วยคำศัพท์ 5,088,721 คำ ซึ่งนำมาจาก 500 ตัวอย่างจากแหล่งข้อมูลจำนวน 1,045 แหล่ง

American University Word List (1972) ของ Jean Praninska ก็เป็นบัญชีคำศัพท์ที่สำคัญ บัญชีคำศัพท์นี้ควรใช้เป็นแหล่งข้อมูลซึ่งครูและผู้เขียนตำราอาจใช้อ้างอิงเพื่อวางแผนการสอนคำศัพท์สำหรับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในอนาคต บัญชีคำศัพท์นี้ประกอบด้วยรากศัพท์ 507 คำ กับอีก 840 คำที่เกี่ยวข้องกับรากศัพท์นั้น ๆ คือรวมทั้งหมด 1,347 คำ โดยแยกตามประเภทของคำ บัญชีศัพท์เล่มนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน คำต่าง ๆ ถูกเลือกและเขียนไว้ตามลำดับความถี่ ตามลำดับขอบเขต และตามลำดับเลขที่ Corpus หรือแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการรวบรวมคำศัพท์เหล่านี้คือ ตำราเรียนระดับมหาวิทยาลัย 10 เล่ม ซึ่งใช้เป็นตำราหลักสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในคณะมนุษยศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของ American University ใน Beirut ตำราแต่ละเล่มเป็นพื้นฐานของวิชาคณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยา ประวัติศาสตร์ วรรณคดี และศิลปะการใช้ถ้อยคำ ทุกคำจากทุกสปีหน้าถูกบันทึกไว้ในคอมพิวเตอร์ซึ่งทำการรวบรวมคำเหล่านี้ไว้ตามลำดับตัวอักษร พร้อมทั้งบันทึก

ว่าคำแต่ละคำปรากฏอยู่ที่ครั้งในตำราแต่ละเล่ม เนื่องจากนักเรียนนักศึกษาผู้ที่ศึกษาหนังสือเล่มนี้ได้ เรียนภาษาอังกฤษมาหลายปีแล้วในโรงเรียนจึงสามารถคาดคะเนได้ว่า พวกเขาจำศัพท์ 2,000 คำซึ่งใช้บ่อยที่สุดในภาษาอังกฤษ และ A General Service List (1953) ของ Michael West ซึ่งเป็นบัญชีคำศัพท์ที่มีคำศัพท์ประมาณ 2,000 คำนี้ก็ได้ออกมาใช้ด้วย The New Zealand Word List (1977) ได้ถูกรวบรวมโดยคณะกรรมการวิจัยของ The Wellington Council of International Reading Association ซึ่งนำโดย Dr. Warwick Elly แห่ง New Zealand Council of Educational Research คณะกรรมการกลุ่มนี้ประกอบขึ้นด้วย ครูชั้นประถม ผู้แนะแนว ผู้เขียนหนังสือสำหรับเด็กและเจ้าหน้าที่วิจัยจาก NCZER คำศัพท์จำนวน 138,000 คำจากหนังสือ 195 เล่ม ถูกวิเคราะห์โดยคอมพิวเตอร์ คำต่าง ๆ ถูกจัดลำดับตามตัวอักษร และนับแยกกันเป็นเล่ม ๆ เป็นชุด ๆ และเป็นกลุ่มประเภทของคำ คำศัพท์จำนวน 38,000 คำ ได้ถูกรวบรวมไว้จากข้อมูลที่เป็นตัวอย่างของการเขียนแบบไม่เป็นทางการของกลุ่มตัวแทนซึ่งเป็นเด็กอายุ 7 ขวบ รายชื่อคำศัพท์ทั้งสองถูกนำมาเปรียบเทียบกัน ผลคือมีความเหมือนกันมากทีเดียวในเรื่องความถี่ของบัญชีคำศัพท์ทั้งสองรายการ

Newbury House Writers' Guide Word List (experimental edition, 1978) เป็นบัญชีคำศัพท์ที่มีประโยชน์ซึ่งผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือเป็นภาษาต่างประเทศควรจะมี คำศัพท์ที่เลือกมาได้เรียงไว้ตามลำดับอักษร และมีเลขกำกับไว้ข้างหน้าว่าควรจะสอนคำศัพท์นั้น ๆ ตอนไหน คำศัพท์เหล่านี้ถูกแยกแยะไว้เป็น 6 ชั้น ชั้นที่ 1 คือ “ภาษาอังกฤษเพื่อการอยู่รอด” ผู้เรียนที่อยู่ในชั้นนี้จะสามารถดูแลตัวเองได้ในสถานการณ์พื้นฐานทั่ว ๆ ไปซึ่งต้องใช้ภาษาอังกฤษ เช่น การเดินทาง การจองโรงแรม และการสั่งอาหาร ชั้นที่ 2 จะพัฒนาขึ้นมาจากขั้นพื้นฐาน ส่วนชั้นที่ 3 เป็นชั้นที่ The Council of Europe เรียกว่าขั้นที่จะข้ามไปสู่ขั้นสูง ผู้เรียนในขั้นนี้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ และสามารถอ่านเรื่องที่ไม่น่าซับซ้อนมากได้ ชั้น 4, 5 และ 6 ค่อย ๆ พัฒนาไปสู่ภาษาอังกฤษขั้นสูง ซึ่งรวมถึงภาษาที่ใช้ในการศึกษา การประกอบอาชีพสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อถึงเวลาที่ผู้เรียนอ่านหนังสือขั้นที่ 6 ได้อย่างง่ายดาย เขาก็พร้อมแล้วที่จะอ่านหนังสือต้นฉบับ (original text) ซึ่งไม่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้ง่ายขึ้นได้ ในระหว่างการเตรียมบัญชีคำศัพท์นี้เรื่องความถี่ของคำเข้ามามีส่วนด้วย ในขั้นที่ 1 ถึง 4 แหล่งข้อมูลคือ A Computational Analysis of Present Day American English ของ Kucera และ Francis และ The General Service List ของ West

ในชั้นที่ 1 ถึง 4 ได้ใช้การนับความถี่โดยเฉพาะ Advanced English Vocabulary ของ Bernard American University Word List ของ Praninska และส่วนเสริมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคนิคของ The General Service List ผลก็คือมีคำศัพท์หลายหลากซึ่งตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตั้งแต่ขั้นต้นจนถึงระดับกลาง รวมถึงนักศึกษามหาวิทยาลัยด้วย

แม้ว่าจะมีการรวบรวมบัญชีคำศัพท์ไว้หลายรายการ เรายังไม่สามารถบอกได้ว่าบัญชีไหนจะเชื่อถือได้มากที่สุด และใช้ได้ดีกับการสอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยของประเทศไทย การศึกษาเรื่องการเลือกคำศัพท์ที่ใช้สอนได้ทำขึ้นในประเทศตะวันตก ดังนั้นจึงมีความแตกต่างเรื่องระบบการศึกษา ความแตกต่างเรื่องคำที่ใช้ และความแตกต่างอื่น ๆ อีกมาก เราจึงไม่ควรเชื่อถือบัญชีคำศัพท์อันใดอันหนึ่ง เนื่องจาก “ไม่มีบัญชีคำศัพท์ใดที่ได้ชื่อว่า ศักดิ์สิทธิ์ เป็นสากล หรือเป็นที่สุด บัญชีคำศัพท์ที่รวบรวมไว้ในปัจจุบันต้องมีการประเมินอย่างสม่ำเสมอครั้งแล้วครั้งเล่าในอนาคต” (Johnson, 1974 : 3) ในทางตรงข้ามเราควรศึกษาจากบัญชีคำศัพท์หลาย ๆ รายการ และพัฒนาบัญชีคำศัพท์ซึ่งเหมาะสมกับสภาพการศึกษาของไทยขึ้นมา

บัญชีคำศัพท์มาตรฐานของ Michal O'Shea สำหรับนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

ในปี ค.ศ. 1974 Michael O'Shea ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการคัดเลือกศัพท์จากบัญชีศัพท์เดิมที่มีผู้ทำไว้แล้ว การวิจัยครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากศูนย์ภาษาอังกฤษของประเทศไทย เป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประการคือ เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของคำในแต่ละบัญชีที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว และเพื่อจัดลำดับขั้นการสอนคำศัพท์ในบัญชีเหล่านั้น การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

O'Shea ทำงานวิจัยสืบเนื่องมาจากผลการสัมมนาเกี่ยวกับการอ่านซึ่งจัดขึ้นที่กรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2513 การสัมมนาครั้งนี้มีชื่อว่า The Pittsburgh ELC Reading Seminar ซึ่งผลการสัมมนาครั้งนี้ ทำให้ทราบว่ามาตรฐานการอ่านของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยส่วนใหญ่ยังไม่สูงพอที่จะอ่านตำราภาษาอังกฤษฉบับดั้งเดิมได้ จะต้องใช้ตำราที่ผ่านการทำให้ง่าย (Simplified) แล้วจึงมีการเสนอที่จะจัดการพัฒนามาตรฐานการอ่านของนิสิตนักศึกษาขึ้นโดยจะต้องพัฒนาการอ่านของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาก่อนที่จะเข้ามหาวิทยาลัย โดยให้นักเรียนมีความสามารถอ่านในวงศัพท์ 2,000 คำ ผู้วิจัยได้จัดวางโปรแกรมการสอนอ่าน โดยจัดหาบทความมาให้อ่านและเพิ่มพูนคำศัพท์ขึ้นเรื่อย ๆ จนถึง 2,000 คำ ซึ่งคำศัพท์เหล่านี้ต้องวางลำดับการสอนก่อนหลัง ผู้วิจัยสรรหาคำศัพท์จำนวน 2,000 คำ มาจากการเปรียบเทียบบัญชีศัพท์ที่มีผู้วิจัยรวบรวมไว้แล้ว โดยขั้นแรกนำบัญชีศัพท์ของ The Thousand Word Little Language กับ The Second Thousand Word Vocabulary ซึ่งบัญชีศัพท์ทั้ง 2 รายการนี้ จัดทำโดย The English Language Institute of Victoria University, Wellington, New Zealand แล้วนำไปเปรียบเทียบกับรายการศัพท์ของ Michael West ซึ่งประกอบด้วยคำศัพท์จาก General Service List และคำศัพท์ทางวิทยาศาสตร์ในภาคผนวกจำนวน 2,400 คำ คำศัพท์ที่ใช้นิยามคำในพจนานุกรมอีกจำนวน 1,500 คำ และคำศัพท์ที่จำเป็นต้องใช้ในการสนทนา (Minimum Adequate Speech Vocabulary) อีก 1,200 คำ หลังจากนั้นนำคำศัพท์เหล่านี้ไปเปรียบเทียบกับคำศัพท์จำนวน 3,700 คำ ที่ได้จากหนังสือ Success with English : Penguin Course ทั้ง 3 เล่ม ซึ่งแต่งโดย G. Broughton ผลจากการเปรียบเทียบ ปรากฏว่าได้ศัพท์จำนวน 2,453 คำ ผู้วิจัยใช้ชื่อว่า General Consolidated Vocabulary List อย่างไรก็ตามเมื่อผลวิจัยเหล่านี้ออกมาปรากฏว่าเหลือคำศัพท์เพียง 2,440 คำ เท่านั้นซึ่งมิได้นับอุปสรรค mis- ซึ่งอยู่ในรายการศัพท์ดังกล่าวด้วย

จากงานวิจัยของ O'Shea จะเห็นได้ว่าศัพท์ในรายการศัพท์ General Consolidated Vocabulary List นี้ นับเป็นศัพท์ที่มีความถี่ในการใช้ทั่วไป เพราะเป็นการรวบรวมศัพท์จากรายการศัพท์ต่าง ๆ เช่น General Service List, The Thousand Word Little Language และ The Second Thousand Vocabulary ซึ่งเป็นศัพท์ที่ได้เลือกสรรแล้ว และศัพท์ส่วนใหญ่ในรายการดังกล่าวผู้รวบรวมต่างเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นศัพท์ที่มีประโยชน์ในการใช้สูง และที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นคือจุดประสงค์ของการจัดทำ General Consolidated Vocabulary List นี้ ก็เพื่อให้ได้ศัพท์ที่นักเรียนในระดับต่ำกว่ามหาวิทยาลัยไทยควรรู้โดยเฉพาะ

แนวทางในการสอนศัพท์

การสอนศัพท์มีความสำคัญในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ Wilkins (1972 : 11) ได้กล่าวไว้ว่า “เมื่อปราศจากไวยากรณ์เราจะสื่อสารได้เพียงเล็กน้อย แต่เมื่อปราศจากคำศัพท์ เราจะสื่อสารไม่ได้เลย” แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า การสะสมคำศัพท์ไว้มาก ๆ จะเป็นการประกันความสำเร็จในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ McCarthy (1992 : VIII) ก็ได้กล่าวไว้ว่า ผู้สอนภาษาส่วนใหญ่ต่างเห็นว่าคำศัพท์เป็นองค์ประกอบที่ใหญ่ที่สุดในการเรียนภาษา และได้กล่าวเพิ่มเติมว่าไม่ว่าผู้เรียนจะเก่งไวยากรณ์หรือการออกเสียงมากสักเท่าใด แต่ถ้าไม่รู้คำศัพท์มากพอ การสนทนาก็จะไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างสมบูรณ์ เป็นที่ถกเถียงกันในหมู่ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับปริมาณคำศัพท์ และประเภทของคำศัพท์ที่ผู้เรียนควรจะได้รู้ในเบื้องต้น ประเด็นนี้เริ่มขึ้นตั้งแต่ในราว ค.ศ. 1930 ซึ่งได้มี “ความเคลื่อนไหวเพื่อกำหนดปริมาณคำศัพท์” (vocabulary control movement) ผู้ที่เคลื่อนไหวในเรื่องนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อยคือ กลุ่มของ C.K. Ogden และ I.A. Richards ซึ่งคิดบัญญัติคำศัพท์ชื่อว่า Basic English และกลุ่มของ Michael West ซึ่งผลิตบัญญัติคำศัพท์เรียกว่า A General Service List (GSL) คนสองกลุ่มนี้พยายามกำหนดคำศัพท์ปริมาณน้อยที่สุดที่ผู้เรียนภาษาอังกฤษควรได้เรียนรู้ สำหรับ GSL นั้นได้มีรายละเอียดเกี่ยวกับความถี่ของคำศัพท์แต่ละคำในภาษาเขียนด้วย ผลงานทั้งสองนี้ได้รับความนิยมในสมัยหนึ่งแต่ก็ได้เสื่อมความนิยมไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากคำศัพท์แต่ละคำที่กำหนดให้นั้นไม่ได้มีเพียงหนึ่งความหมาย ดังนั้นจึงเป็นปัญหาว่าผู้เรียนจำเป็นต้องรู้ทุกความหมายหรือไม่ ยิ่งไปกว่านั้น คำศัพท์ที่กำหนดไว้ให้เรียนในสมัยหนึ่งก็ย่อมจะล้าสมัยในช่วงไม่กี่ปีหลังจากนั้นและย่อมจะมีคำศัพท์ใหม่ ๆ ที่จำเป็นต้องเรียนรู้เพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้ให้ (Carter and McCarthy, 1988 : 2-8) อีกหลายปีต่อมาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเน้นเรื่องการใช้ภาษาที่เรียนในการสื่อสารในชีวิตประจำวันมากขึ้น Allen (1983) มีความเห็นว่าคำศัพท์ที่ควรสอนมีดังต่อไปนี้ 1) คำศัพท์ที่ใช้พูดถึงผู้คน สิ่งของ และเหตุการณ์ต่าง ๆ ในถิ่นที่ผู้เรียนใช้ชีวิตอยู่ 2) คำศัพท์ที่ใช้เป็นคำสั่งและคำขอร้องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน 3) คำศัพท์ที่ใช้ในห้องเรียน เช่น การบรรยาย การเปรียบเทียบ และการแยกประเภท เป็นต้น และ 4) คำศัพท์ที่ต้องใช้ในการเรียนวิชาเอกของผู้เรียน Allen ได้กล่าวต่อไปว่าความสำเร็จในการเรียนรู้คำศัพท์คือการที่ได้ใช้คำศัพท์

ภาษาอังกฤษที่ได้เรียนในการสื่อสารกันในห้องเรียนนั่นเอง Hatch และ Brown (1985) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการเรียนรู้คำศัพท์ที่ผู้เรียนได้พบในชีวิตประจำวันว่าการเรียนรู้คำศัพท์อาจเป็นไปได้โดยบังเอิญหรือโดยตั้งใจ นั่นคือผู้เรียนอาจได้พบกับคำศัพท์ใหม่ ๆ ขณะทีอ่านหนังสือ นิตยสาร คู่มือทัศน หรือฟังวิทยุ ก่อนจะสามารถเข้าใจคำศัพท์ใหม่ ๆ นั้นและนำมาใช้ได้ ผู้เรียนต้องผ่านขั้นตอนต่าง ๆ เช่น หารูปแบบของคำศัพท์ (word form) หาความหมายและจำทั้งรูปแบบและความหมายเอาไว้ เมื่อทำตามขั้นตอนเหล่านี้ผู้เรียนก็จะเข้าใจและสามารถนำคำศัพท์ที่ได้อ่านพบหรือได้ฟังมาใช้ได้อย่างถูกต้อง

ในห้องเรียนการเรียนการสอนคำศัพท์อาจแบ่งเป็น 3 วิธี (Gairns & Redman, 1989) คือ 1) ทำให้ผู้เรียนเห็นด้วยตาตนเอง เช่น รูปภาพ การวาดบนกระดาน แพนผัง หรือการนำวัตถุต่าง ๆ เข้ามาแสดงในห้อง สิ่งเหล่านี้ต้องเป็นรูปธรรมสัมผัสได้ หรืออาจทำให้ผู้เรียนเห็นท่าทางหรือทำอาการต่าง ๆ โดยไม่ออกเสียง (mime) 2) วิธีที่บรรยายเป็นคำพูด เช่น บรรยายสถานการณ์ที่จะใช้คำศัพท์นั้น ๆ บอกคำเหมือน-คำตรงข้าม ให้นิยามหรือยกตัวอย่าง และ 3) แปลจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง ทั้งสามวิธีนี้ผู้สอนจะเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด (teacher-centered) ในการสอนคำศัพท์ในห้องเรียน ผู้สอนควรสอนคำศัพท์ที่เป็นหลัก (core vocabulary) เพราะคำศัพท์เหล่านี้จะพบบ่อยที่สุดในการใช้ภาษานั้น ๆ (McCarthy, 1992) สำหรับคำศัพท์ที่เป็นหลักนั้น หมายถึงคำที่ผู้ใช้ภาษานั้น ๆ ค้นเคยมากที่สุดในกลุ่มคำศัพท์จำนวนหนึ่งซึ่งมีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน เช่น กลุ่มคำที่มีความหมายว่า “having a weight above the norm” ได้แก่คำต่อไปนี้ fat, obese, overweight, plump, podgy, stout และยังมีอีกมาก ในจำนวนนี้ fat เป็นคำที่ใช้กันมากที่สุด ดังนั้นผู้เรียนควรได้เรียนรู้คำนี้ก่อนในเบื้องต้น และอาจเรียนคำอื่น ๆ เพิ่มเติมได้ในขั้นต่อไป

ประเด็นต่อไปจะกล่าวถึงความยาก-ง่ายของการเรียนรู้คำศัพท์ ตามความเห็นของ Allen (1983) “ความยาก” ในการเรียนคำศัพท์ในภาษาอังกฤษเกิดขึ้นเนื่องจากผู้เรียนมีคำเรียกสิ่งนั้น ๆ อยู่แล้วในภาษาที่หนึ่งของตนเอง จึงเป็นการยากที่จะจำคำใหม่ ๆ เพื่อเรียกสิ่งเดียวกัน นอกจากนี้คำศัพท์บางคำในภาษาที่สองจะแทนสิ่งที่แปลกใหม่ในชีวิตของผู้เรียน ผู้เรียนยังไม่เคยพบหรือมีประสบการณ์ด้านนั้น ๆ มาก่อนจึงต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ ผู้ศึกษาด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษท่านอื่น ๆ มีความเห็นหลากหลายเกี่ยวกับเรื่องความ

ยากง่ายของคำศัพท์ เช่น Nation & Coady (1988) มีความเห็นว่าความยาก-ง่ายของคำศัพท์ขึ้นอยู่กับความถี่ ความคุ้นเคยของผู้เรียนและความยาวของคำศัพท์นั้น ๆ โดยขยายความเพิ่มเติมว่าถ้าคำศัพท์นั้น ปรากฏบ่อยครั้งและมีความยาวไม่มากนักก็จะทำให้ผู้เรียนจำได้ง่าย และใช้คำศัพท์นั้นได้ดีขึ้น Summers (1988) กล่าวไว้ว่าคำศัพท์ที่มีหลายความหมาย (polysemous words) หรือใช้ในกริยาวลี (phrasal verbs) ยากแก่การจำและนำมาใช้ เช่นคำว่า “run”, “set” และ “turn” ตามความเห็นของ Nattinger (1988) คำศัพท์ที่ยากแก่การจดจำและเป็นปัญหามากที่สุดคือคำศัพท์ที่ให้เนื้อหา (content words) ซึ่งเป็นนามธรรม (abstract) ผู้เรียนมักจะจำคำศัพท์ที่แสดงไวยากรณ์ (function words) ได้ง่ายกว่าเพราะมีจำนวนน้อยและปรากฏบ่อยครั้งในเนื้อเรื่อง คำศัพท์ซึ่งแทนนามที่เป็นรูปธรรม (concrete noun) ก็ไม่ยากในการจำ เพราะผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความคิดกับวัตถุนั้น ๆ ได้

ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะพบคำศัพท์ที่ยากเมื่ออ่าน เขียน ฟัง หรือพูดภาษาอังกฤษบ้าง แต่ก็ไม่ควรทอดทิ้งหรือเห็นว่าเป็นอุปสรรคสำคัญ โดยทั่ว ๆ ไปผู้เรียนควรฝึกเดาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้จักจากข้อมูลที่มีอยู่รอบ ๆ คำศัพท์นั้น (context) Nation & Coady (1988 : 104-105) ให้คำแนะนำว่าผู้เรียนควรทำสิ่งต่อไปนี้เมื่อพบคำศัพท์ที่ยากเวลาอ่านภาษาอังกฤษ

- 1) ระบุว่าคำศัพท์นั้นเป็นคำประเภทใด (part of speech)
- 2) ดูบริบทที่มีอยู่ใกล้คำศัพท์นั้น
- 3) ดูบริบทที่อยู่ห่างจากคำศัพท์นั้นออกไป
- 4) เดาคความหมายของคำศัพท์นั้น และ
- 5) ตรวจสอบว่าเดาคความหมายถูกต้องหรือไม่ในการจะทำตามขั้นตอนเหล่านี้ได้ และสามารถเดาคความหมายได้ถูกต้อง ผู้เรียนต้องเข้าใจเนื้อหา รวมทั้งต้องมีความรู้ในเรื่องคำศัพท์ ไวยากรณ์ และทักษะการอ่านที่ดีพอควร Nation & Coady แนะนำเพิ่มเติมว่าถ้าผู้สอนให้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่จะอ่านก่อน ผู้เรียนจะเดาคความหมายของคำศัพท์ที่ยากได้ถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้นและจะมีผลให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้นด้วย Carter & McCarthy (1988) มีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการใช้ข้อมูลที่มีให้ในการเดาคความหมายของคำศัพท์ว่าเหมาะกับผู้เรียนระดับสูงในการสอนผู้ที่เพิ่งจะเริ่มเรียนภาษาอังกฤษ ผู้สอนควรใช้การแปลความหมายจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งโดยตรงมากกว่า Gairns & Redman (1989) กล่าวถึงคำแนะนำในบริบท (context clues) ที่ให้เพื่อการเดาคความหมายของคำศัพท์อาจเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อไปนี้คือ

คำเหมือน คำตรงข้าม คำที่ใช้ในสถานการณ์เดียวกัน การใช้ภาพเป็นสื่อแผนภูมิต่าง ๆ ทั้งนี้ อาจใช้มากกว่าหนึ่งสิ่งในการแสดงความหมายก็ได้ สิ่งที่ช่วยในการจำคำศัพท์ได้อีกประการหนึ่งคือการเรียนรู้ส่วนประกอบของคำศัพท์ (word formation) ผู้เรียนควรรู้ว่า คำศัพท์ที่ยาว ๆ นั้นประกอบขึ้นด้วยหน่วยคำ (morphemes) หลาย ๆ คำ ถ้าผู้เรียนรู้ความหมายของหน่วยคำแต่ละคำก็สามารถจะรู้ความหมายของคำศัพท์ยาว ๆ ที่ประกอบขึ้นด้วยหน่วยคำหลายหน่วยคำได้ (McCarthy, 1992)

นอกจากการเดาความหมายคำศัพท์ที่ยากจากบริบทแล้ว ผู้เรียนภาษาอังกฤษอาจเรียนรู้คำศัพท์โดยวิธีการจำว่าคำศัพท์แต่ละคำมักจะปรากฏในเนื้อเรื่องควบคู่กับคำใดบ้าง (collocation) การจำ collocation ก็คือการจำสำนวน (idiom) นั่นเอง ตัวอย่างเช่น

ใช้คำว่า “bites” ไม่ใช่ “eats” ในประโยค She bites her nails.

ใช้คำว่า “loud” ไม่ใช่ “big” ในวลี a loud noise

(Gairns & Redman, 1989 : 37)

ใช้ a beige car ไม่ใช่ beige hair

ใช้ blond hair ไม่ใช่ blond car

(McCarthy, 1992 : 12)

Gairns & Redman (1989) ได้แสดงความเห็นว่าผู้สอนควรสอน collocation ที่ผู้เรียนมักมีปัญหาไว้เลย โดยเฉพาะสำนวนซึ่งมักใช้ผิดเพราะอิทธิพลจากภาษาที่หนึ่งของผู้เรียน ในบางกรณีการใช้สำนวนผิด ๆ อาจเกิดขึ้นได้เพราะผู้เรียนไม่เข้าใจคำศัพท์บางคำอย่างแท้จริง เช่น ใช้คำว่า “broke out” ในประโยค *The lesson broke out. ซึ่งน่าจะใช้ began หรือ started มากกว่า ในกรณีนี้ผู้เรียนอาจเข้าใจเพียงว่า broke out แปลว่า “เริ่ม” เหมือน began หรือ started แต่ไม่ทราบว่า broke out มีข้อจำกัดในการใช้ว่าจะใช้กับ fire, war หรือ disease เท่านั้น ดังนั้นผู้สอนควรแนะหรือชี้ให้ผู้เรียนได้เห็นถึงปัญหาหรือสำนวนที่มักใช้ผิด สำหรับผู้เรียนบางคนโดยเฉพาะผู้เรียนระดับสูงอาจสังเกตเห็นสำนวนเหล่านี้และจำไว้ใช้ได้ถูกต้อง McCarthy (1992) กล่าวว่าความรู้เรื่องการใช้ collocation ให้ถูกต้องเป็นคุณสมบัติ

และความสามารถของเจ้าของภาษา ดังนั้นผู้เรียนที่ต้องการติดต่อสื่อสารให้ได้ดีเท่าเจ้าของภาษาจึงต้องเรียนรู้สำนวนเหล่านี้ไว้ด้วย ปัจจุบันมีพจนานุกรมที่เน้นเรื่อง collocation คือ The BBI Combinatory Dictionary of English (Benson, Benson, and Ilson, 1986)

หลังจากที่ผู้เรียนได้ใช้ความพยายามในการเดาความหมายของคำศัพท์ในเนื้อเรื่องที่อ่านแล้ว ถ้าสามารถเดาได้ผู้เรียนก็จะอ่านเนื้อเรื่องต่อไปได้ แต่ถ้าเดาความหมายไม่ได้ หรือไม่แน่ใจว่าจะถูกต้อง ผู้สอนอาจให้ความหมายที่ถูกต้องหรือให้ผู้เรียนใช้พจนานุกรมเพื่อหาความหมายของคำศัพท์นั้น ขั้นตอนทั้งหมดนี้ Allen (1983) กล่าวไว้ว่าเป็นสภาพการณ์เรียนรู้คำศัพท์ในอุดมคติ นั่นคือให้คำศัพท์และความหมายต่อเมื่อผู้เรียนต้องการ ซึ่ง Allen เห็นว่าจะทำให้ผู้เรียนสามารถจำคำศัพท์นั้น ๆ ได้แม่นยำขึ้น สำหรับผู้ที่ต้องการจะจำคำศัพท์ให้ได้แม่นยำ Nattinger (1988) กล่าวว่าผู้เรียนควรเชื่อมโยงคำศัพท์ที่เพิ่งเรียนกับสิ่งที่เคยพบเห็นมาแล้วในชีวิต เช่น เมื่อเรียนคำว่า “hard” ผู้สอนอาจชี้ไปที่ก้อนหิน Nattinger ยังได้ยกตัวอย่างวิธีการช่วยจำอีกหลายวิธี ซึ่งมักใช้การเชื่อมโยงคำศัพท์กับสิ่งที่เคยพบเห็นมาก่อนหน้านี้ทั้งสิ้น การเชื่อมโยงคำศัพท์ใหม่ ๆ กับสิ่งที่ผู้เรียนเคยรู้หรือมีประสบการณ์มาก่อนได้รับการสนับสนุนจาก Taylor (1990) ซึ่งเห็นว่าวิธีการสอนคำศัพท์ของครูสอนภาษาควรจะเหมือนกับวิธีการสอนคำศัพท์ใหม่ ๆ ของพ่อแม่ต่อลูกของตน นั่นคือพ่อแม่จะไม่พูดถึงหัวข้อซึ่งลูกไม่มีพื้นฐานความรู้มาก่อน ดังนั้นผู้สอนควรเลือกคำศัพท์ในหัวข้อซึ่งผู้เรียนเคยมีประสบการณ์มาก่อนทั้งด้านวัฒนธรรมและภาษา อีกประการหนึ่ง Taylor กล่าวว่าตามปกติแล้วพ่อแม่จะไม่ค่อยแก้ไขความผิดพลาดด้านไวยากรณ์ให้ลูกแต่มักแก้ไขให้มีเนื้อหาถูกต้องตรงประเด็น ครูสอนภาษาก็ควรทำเช่นนั้นแก่ผู้เรียนชั้นต้น

ในปัจจุบันเป็นที่ถกเถียงกันในหมู่ผู้ศึกษาเรื่องการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่า ควรจะเน้นที่รูปแบบ (form) หรือความหมาย (meaning) นั่นคือควรเน้นให้ผู้เรียนมีความแม่นยำเรื่องไวยากรณ์ ความถูกต้องเรื่องตัวสะกด และอื่น ๆ หรือไม่ต้องสนใจเรื่องความถูกต้องทางภาษาเลยเพียงติดต่อสื่อสารรู้เรื่องก็พอแล้ว สำหรับเรื่องนี้ Nattinger (1988) มีความเห็นว่าเวลาเรียนรู้ศัพท์ ความแม่นยำในเรื่องรูปแบบมีความสำคัญกว่าเรื่องความหมาย การรู้รูปแบบของคำศัพท์จะนำไปสู่ความหมายได้เอง ซึ่งกรณีนี้อาจทำได้โดยการเดา

ความหมายของคำศัพท์จากบริบทซึ่งได้บรรยายมาแล้วก่อนหน้านี้ แม้ในการใช้คำศัพท์ในการพูดหรือเขียน Nattinger ก็ยังเน้นความสำคัญของรูปแบบโดยกล่าวว่าผู้เรียนต้องนึกว่าจะสื่อสารด้วยข้อมูลอะไร แล้วผลิตออกมาให้ถูกต้องตามรูปแบบเพื่อให้ติดต่อสื่อสารได้เข้าใจ แต่ Seedhouse (1997) กล่าวว่าผู้สอนควรเน้นทั้งรูปแบบและความหมายให้พร้อมกัน เพราะแต่ละด้านมีข้อดีและข้อเสีย ดังนั้นถ้านำมาใช้ร่วมกันผู้เรียนจะได้ประโยชน์สูงสุด ถึงแม้ว่า Nattinger ให้ความสำคัญต่อรูปแบบแต่เขาก็เห็นว่าผู้เรียนควรมีโอกาสที่จะได้ใช้สิ่งที่เรียนมาในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด โดยไม่จำเป็นจะต้องรอให้เรียนรู้คำศัพท์เป็นจำนวนมากเสียก่อน หรือรอให้มีความแม่นยำเรื่องไวยากรณ์เสียก่อน Nattinger (1988) กล่าวเพิ่มเติมว่าการที่ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษในวงสนทนา หรือใช้ในกิจกรรมอื่น ๆ จะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในตัวผู้เรียนและมีความต้องการที่จะเรียนรู้เพิ่มขึ้น ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าการได้เรียนรู้คำศัพท์มากมายไม่ได้เป็นการประกันว่าผู้เรียนจะสามารถนำคำศัพท์เหล่านั้นมาใช้ได้ ดังนั้น Nattinger จึงสนับสนุนให้การเรียนการสอนคำศัพท์ในภาษาอังกฤษอยู่ในรูปแบบสถานการณ์ (situational sets) ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้คำศัพท์เป็นชุด ๆ ไป และคำศัพท์ในแต่ละชุดจะมีความสัมพันธ์ภายใต้หัวข้อเดียวกัน เช่น ในหัวข้อเกี่ยวกับที่ทำการไปรษณีย์ ผู้เรียนก็จะได้เรียนรู้คำศัพท์และสำนวนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ณ สถานที่นั้น เช่น “stamp” “express mail” เป็นต้น เมื่อผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์เป็นชุด ๆ แบบนี้ก็จะสามารถจำและเรียกคำศัพท์นั้น ๆ มาใช้ได้ง่ายขึ้นเมื่ออยู่ในสถานการณ์แบบที่เคยเรียนรู้ในชั้นเรียน นอกจากนี้ Nattinger เห็นว่าการจำสำนวน (lexical phrases) ที่มักใช้ในชีวิตประจำวันจะเป็นประโยชน์แก่ตัวผู้เรียนอย่างยิ่ง สำนวนเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนสามารถจำไปเรียนหรือพูดได้อย่างถูกต้อง สำนวนเหล่านี้อาจเป็นการทักทายเมื่อพบกัน กริยาวลีหรืออื่น ๆ ก็ได้เช่น “Good morning” “put up with” “If you don’t mind, I ...” McCarthy (1992) สนับสนุนความคิดนี้เช่นกันโดยได้อ้างถึง Alexander (1978) ว่าการจดจำสำนวน (fixed items) ซึ่งใช้ในการสนทนาจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สำนวนเหล่านี้ได้แก่คำเชื่อม คำตอบ หรือคำปิดการสนทนา เช่น “another thing” “you must be joking” หรือ “nice talking to you” ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงซ้ำ ๆ (drill) และให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าแต่ละสำนวนใช้ในกรณีใด รวมทั้งให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการฝึกใช้สำนวนเหล่านี้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วย Gairns และ Redman (1989) มีความเห็นว่าการที่ผู้เรียนได้ใช้คำศัพท์หรือสำนวนภาษาอังกฤษที่ได้เรียน

ไปในชีวิตประจำวันนอกห้องเรียน จะทำให้ผู้เรียนจำคำศัพท์และสำนวนเหล่านั้นได้แม่นยำยิ่งขึ้น สำหรับกิจกรรมในห้องเรียน Gairns และ Redman เห็นว่าผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่เหมือนชีวิตจริงเพื่อให้ใช้คำศัพท์หรือสำนวนที่ได้เรียนในกิจกรรมเหล่านั้น

การรู้คำศัพท์คำหนึ่ง ๆ นั้น Gairns & Redman (1989) กล่าวว่าผู้เรียนต้องรู้ไม่เพียงแค่ว่าคำศัพท์นั้นหมายถึงอะไร แต่ต้องรู้ถึงขอบเขตของคำนั้นด้วย นั่นคือต้องสามารถแบ่งแยกได้ว่าคำศัพท์คำนั้นมีความหมายแตกต่างจากคำศัพท์คำอื่น ๆ ที่มีความหมายใกล้เคียงกันอย่างไร ผู้เรียนต้องเรียนรู้ว่าคำศัพท์คำเดียวอาจมีหลายความหมายแต่ใกล้เคียงกัน (polysemy) เช่นคำว่า “head” ถ้าใช้กับคน เข็มหมุด หรือองค์กรจะมีความหมายต่างกันออกไปเล็กน้อย และคำศัพท์บางคำอาจมีหลายความหมายซึ่งต่างกันโดยสิ้นเชิง (homonymy) เช่นคำว่า “file” การเรียนรู้ความหมายที่แตกต่างกันเหล่านี้จะทำให้ความผิดพลาดในการใช้คำศัพท์ของผู้เรียนน้อยลงมาก ในกรณีนี้บทความของ Schmitt (1995) ก็ได้กล่าวสนับสนุนไว้ คือได้กล่าวว่าการที่ผู้เรียนจะเรียนรู้คำศัพท์คำใดคำหนึ่ง จะต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับคำศัพท์นั้น ๆ (word knowledge) เพื่อใช้ได้อย่างถูกต้อง ความรอบรู้เกี่ยวกับคำศัพท์นั้น ๆ ก็อาจหมายถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 1) รู้ว่าคำศัพท์นั้นจะใช้อย่างไรในภาษาพูด
- 2) รู้ว่าคำศัพท์นั้นจะใช้อย่างไรในภาษาเขียน
- 3) รู้ว่าเป็นคำประเภทใดและรู้คำประเภทอื่นซึ่งมีรากศัพท์เดียวกัน
- 4) รู้ว่าจะใช้กับคำศัพท์หรือสำนวนใด
- 5) รู้ว่าใช้บ่อยแค่ไหนในภาษานั้น ๆ
- 6) รู้ระดับของคำศัพท์ (register)
- 7) รู้แนวความคิดเกี่ยวกับคำศัพท์นั้น
- 8) รู้คำศัพท์อื่น ๆ ซึ่งมีความหมายเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน (semantic network)

(Schmitt, 1995 : 86)

วิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถรู้คำศัพท์และความหมายที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งก็คือ การใช้พจนานุกรม Summers (1988) ได้สำรวจว่าผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือเป็นภาษาต่างประเทศใช้พจนานุกรมเพื่อเพิ่มพูนคำศัพท์ของตน และคำศัพท์ที่ผู้เรียนเหล่านั้นหาจากพจนานุกรมเป็นคำศัพท์ ซึ่งมีความถี่ปรากฏบ่อยครั้งในการใช้ภาษาอังกฤษ (higher frequency words) โดยเฉพาะเป็นอาการนาม Summers แนะนำว่าผู้เรียนไม่ควรคาดหวังว่าจะได้พบการแปลความหมายหนึ่งต่อหนึ่ง (one-to-one correlation) ระหว่างคำศัพท์ในภาษาที่หนึ่งของตนกับภาษาอังกฤษจากพจนานุกรม และยังกล่าวไว้ด้วยว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นการใช้พจนานุกรมในทางที่ไม่ถูกต้อง อันที่จริงแล้วผู้เรียนควรใช้พจนานุกรมเพื่อค้นคว้าความหมายเพิ่มเติมจากที่เคยรู้แล้วในบริบทเดิม ๆ นั่นคือเมื่อไปพบคำศัพท์เหล่านั้นในบริบทหรือสำนวนใหม่ ๆ ก็ค้นหาความหมายที่อาจเป็นไปได้จากพจนานุกรม

การเรียนรู้คำศัพท์เป็นเรื่องสำคัญ แต่การเน้นเรื่องคำศัพท์มากเกินไปอาจมีผลเสียด้วย การที่เน้นเรื่องคำศัพท์มากเกินไปเช่นในวิธีการสอนแบบเน้นไวยากรณ์และโครงสร้าง (structural approach) อาจทำให้ผู้เรียนเข้าใจผิดไปว่าการเรียนรู้คำศัพท์มาก ๆ คือการประสบความสำเร็จในการเรียนภาษานั้น ๆ แล้ว (Carter & McCarthy, 1988) นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทั้งสองท่านกล่าวเพิ่มเติมอีกว่าการรู้คำศัพท์จำนวนมากเกินไปอาจทำให้เกิดการล้าเวลาจะนำคำศัพท์เหล่านั้นมาใช้ การจะเรียนภาษาต่างประเทศให้ได้ผลดี McCarthy (1992) กล่าวว่าผู้เรียนต้องเป็นคนช่างสังเกตและช่างจดจำ นอกจากนี้ผู้เรียนยังต้องหาโอกาสฝึกฝนสิ่งที่ได้สังเกตหรือได้จดจำไว้ด้วย

การทดสอบคำศัพท์

ในการสร้างแบบทดสอบคำศัพท์มีคำถาม 4 ข้อที่จะต้องตอบให้ได้ก่อนการลงมือทำ (Schmitt, 1994 : 9-12) คำถามทั้ง 4 ข้อมีดังต่อไปนี้

1. ทำไมจึงต้องการทดสอบ หรืออีกนัยหนึ่งคือ จะเอาผลของการทดสอบไปใช้ประโยชน์อะไร คำตอบที่ธรรมดาที่สุดคือว่าต้องการทราบว่านักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ที่สอนไปหรือไม่ หรือครูต้องการทราบว่าที่สอนไปนั้นมีปัญหาอะไร เพื่อจะได้สอนเฉพาะในส่วนนั้นและนำเฉพาะส่วนนั้นมาทดสอบ (diagnostic test) การทดสอบคำศัพท์อาจช่วยในการจัดระดับการเรียนของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม (placement test) แบบทดสอบคำศัพท์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของข้อสอบแบบสมิททิภาพ (proficiency test) เป็นข้อสอบที่จะวัดความรู้จากจำนวนคำศัพท์ของผู้เรียนซึ่งเชื่อว่าเป็นตัวบ่งถึงสมิททิภาพในการใช้ภาษาโดยทั่วไป (language proficiency) นอกจากนั้นการทดสอบคือวิธีหนึ่งที่จะจูงใจให้นักเรียนตั้งใจเรียนหรือเพื่อให้นักเรียนทราบถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้คำใหม่ ๆ ด้วย

2. ต้องการทดสอบคำอะไรบ้าง

ถ้าหากครูผู้สอนต้องการทดสอบความรู้ที่เรียนในห้องครูก็จะเลือกคำศัพท์ที่สอนในห้องเรียน หากเป็นเช่นนี้ เราก็ไม่ควรใช้แบบทดสอบมาตรฐาน เพราะว่าจะไม่มีแบบทดสอบใดที่เหมาะสม นอกจากครูผู้สอนเท่านั้นที่รู้ว่าคำใดเหมาะสมที่นักเรียนควรจะรู้ ถ้านักเรียนมาจากโรงเรียนเดียวกันหรือใช้หลักสูตรเดียวกัน การดึงคำศัพท์ที่สอนมาทดสอบก็จะทำได้เลย แต่หากว่านักเรียนมาจากโรงเรียนต่างกัน หลักสูตรต่างกัน และวิธีการสอนที่ต่างกัน คำศัพท์ที่นำมาทดสอบต้องเป็นคำที่เลือกมาอย่างเป็นกลาง หรืออาจใช้วิธีดึงคำศัพท์จากบัญชีคำศัพท์ที่บ่งความถี่ของคำ ซึ่งมีปรมาจารย์หลายท่านได้รวบรวมไว้ (Thorndike and Large, 1944; West, 1953; Kucera and Francis, 1967).

3. ต้องการจะทดสอบคำศัพท์ในแง่มุมใด

หลังจากเลือกคำที่จะทดสอบได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปคือตัดสินใจว่าจะทดสอบคำศัพท์ในแง่มุมไหน นั่นคือตัดสินใจว่าจะทดสอบความรู้ในลักษณะของการวัดจำนวนคำ หรือดูความรู้ที่ลึกซึ้งของคำ ส่วนใหญ่แล้วข้อสอบคำศัพท์มักจะทดสอบความรู้ว่านักเรียนรู้คำศัพท์จำนวนมากเท่าใด ซึ่งข้อสอบมักเป็นแบบ Placement Test และ Diagnostic Test อย่างไรก็ตาม Nation (1990) ได้ชี้ให้เห็นว่าคนเรานั้นจะต้องรู้มากกว่าความหมายอย่างเดียวของคำคำหนึ่ง เพื่อจะได้ใช้คำคำนั้นอย่างคล่องแคล่ว Nation ได้เขียนถึงความรู้เรื่องคำของเจ้าของภาษาว่ามี 8 ประเภทคือ

1. ความรู้เรื่องความหมายของคำ
2. รูปของคำในภาษาพูด (spoken form)
3. รูปของคำในภาษาเขียน (written form)
4. โครงสร้างไวยากรณ์
5. คำที่มักเกิดร่วมกัน (collocations)
6. ความถี่ที่คำนั้นปรากฏ (frequency)
7. คำเชื่อมโยงอื่น ๆ (associations)
8. ข้อจำกัดในเรื่องลีลาการเขียน (stylistic restrictions)

สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงคือ การทดสอบนั้นจะวัดการรับรู้หรือวัดการใช้ภาษา ตัวอย่างของข้อสอบแบบวัดการรับรู้คือ ข้อสอบแบบเลือกคำตอบ แบบถูก-ผิด และแบบจับคู่ ตัวอย่างข้อสอบแบบวัดการใช้ภาษา คือการแปล การเติมคำ การหาคำเหมือน หรือการเขียนคำนิยามของคำ ถ้าครูต้องการทราบว่านักเรียนเรียนรู้คำศัพท์ที่สอนในบทอ่านได้หรือไม่ ครูควรจะใช้ข้อสอบแบบวัดการเรียนรู้ แต่ถ้าครูต้องการทราบว่านักเรียนเรียนเข้าใจในการเขียนหรือไม่ ครูจะใช้ข้อสอบวัดการใช้ภาษา ซึ่งวิธีทดสอบก็อาจทำได้ในแบบอื่นนอกจากการเขียนโดยตรง ตัวอย่างเช่น ใช้วิธีสัมภาษณ์ หรือเขียนคำบอก (dictation)

อย่างไรก็ดีวิธีการทดสอบยังเกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่นคือข้อสอบที่วัดความรู้ที่วัดความรู้คำศัพท์อย่างเดียว หรือวัดว่านักเรียนรู้คำศัพท์ได้อย่างไร เมื่อใช้ร่วมกับทักษะอื่น ลองดูตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 Write a sentence illustrating the meaning of gather.

ตัวอย่างที่ 2 Listen to the tape and write down the word from the story that means the same as greedy.

(Schmitt, 1994 : 11)

จากตัวอย่างที่ 1 นักเรียนอาจรู้จักคำว่า gather แต่ไม่เก่งพอที่จะเขียนประโยคที่ให้ ความหมายของคำนั้นได้

จากตัวอย่างที่ 2 เป็นสิ่งที่ทดสอบทั้งความสามารถในการฟังและความรู้ของคำศัพท์

4. เราจะวัดความรู้ของนักเรียนได้อย่างไร

คำถามนี้เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือทดสอบ การตัดสินใจที่สำคัญที่สุดคือ จะใช้ข้อสอบแบบไหน เนื่องจากนักเรียนต่างกันจะมีความสามารถและความถนัดในการทำ ข้อสอบที่ต่างกัน จึงอาจเป็นการดีที่สร้างข้อสอบหลายรูปแบบ ข้อสอบคำศัพท์ที่ดีที่สุดคือ ข้อสอบที่นักเรียนซึ่งรู้จักคำนั้นตอบคำถามนั้นได้อย่างง่ายดาย ในขณะที่นักเรียนที่ไม่รู้จักคำนั้น รู้สึกว่ายากที่จะตอบ ครูควรจะแน่ใจว่าข้อสอบไม่มีคำถามที่ไม่ชัดเจนที่จะหลอกถ่อนักเรียนที่ รู้จักคำศัพท์นั้น และในทางตรงข้ามข้อสอบจะไม่มีคำแนะหรือ choice ที่จะให้เขาได้ดังที่ Oller (1979) ได้กล่าวว่า choice ในข้อสอบแบบเลือกตอบคือ ข้อที่ถูกมักจะยาวที่สุดหรือสั้นที่สุด

ตัวอย่าง A rain forest is a luxuriant environment.

- a. abundantly and often extravagantly rich and varied.
- b. containing little variation
- c. abundant to some extent
- d. containing monkeys and snakes

(Schmitt, 1994 : 12)

แม้นักเรียนจะไม่รู้จักคำว่า “luxuriant” ก็จะเลือกข้อ a เพราะยาวที่สุด และมีความหมายของคำ ตัวलगข้อ b & c เป็นส่วนหนึ่งของตัวलग a และข้อ d ก็ง่ายเกินไปที่จะเลือก

ข้อสอบวัดจำนวนคำศัพท์ (Tests of Vocabulary Size)

ข้อสอบที่ใช้วัดจำนวนคำศัพท์มี 3 ชนิดคือ

1. Dictionary Method Tests - เป็นการเลือกคำจากพจนานุกรมอย่างเป็นระบบ ตัวอย่างเช่น เลือกคำที่ 5 จากทุก ๆ 10 หน้า ปัญหาคือ การใช้พจนานุกรมที่ต่างชนิดกันทำให้ผลที่ได้ไม่สม่ำเสมอ วิธีนี้ใช้ไม่ได้กับการกำหนดจำนวนคำของผู้เรียนภาษาที่สอง

2. Vocabulary Levels Test - เป็นการใช้นิยามศัพท์ความถี่สูง (frequency count list) วิธีการนี้ใช้การเลือกคำที่ปรากฏบ่อย ๆ และหาหลักเกณฑ์ในการเลือกคำ คำจะได้รับการคัดเลือกออกมาอย่างเป็นระบบ ตัวอย่างเช่น จำนวนคำศัพท์ 2,000 คำที่พบบ่อยที่สุดจะใช้กับผู้เรียนเบื้องต้น ข้อดีของวิธีนี้คือมีข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนคำที่ผู้เรียนรู้จัก แต่ละระดับและวิธีนี้ใช้ได้กับข้อสอบแบบ placement test หรือ diagnostic test

3. ข้อสอบแบบ checklist เป็นข้อสอบที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้คำได้มากกว่าที่มีในข้อสอบ ปัญหาคือผู้เรียนมักจะคิดว่ารู้คำศัพท์มากและทำเครื่องหมายหน้าคำที่ตนไม่รู้จัก แต่คิดว่ารู้แล้ว ข้อสอบแบบนี้จึงมักใช้คำที่ไม่ใช่คำศัพท์ที่จริง ๆ เขียนเพื่อลวงไว้และมีการคิดคะแนนตามส่วนที่เช็คคำมาเกิน ตัวอย่างของข้อสอบแบบนี้คือ EFL Vocabulary Test และ The Eurocentres Vocabulary Size Test (EVST) (Schmitt, 1994 : 9-16)

ข้อสอบวัดความรู้

เนื่องจากขอบเขตของการทดสอบวัดความรู้ยังใหม่อยู่ จึงยังไม่มีตัวอย่างมากมาย นักที่จะให้พูดถึง ในที่นี้จะเสนอตัวอย่างคือ **Vocabulary Knowledge Scale (VKS)** ซึ่งให้ผู้เรียนประเมินว่าตนเองรู้จักคำนั้นดีเพียงใดจาก **scale**

1. I don't remember having seen this word before.
2. I have seen this word before, but I don't know what it means.
3. I have seen this word before, and I think it means _____.
(synonymous translation)
4. I know this word. It means _____. (synonymous translation)
5. I can use this word in a sentence: _____. (if you do this section, please also do Section IV.)

(Wesche and Paribakht, in preparation)

ข้อสอบชนิดนี้ยังรวมถึง การรายงานตนเองของนักเรียนและงานซึ่งแสดงว่าผู้เรียนรู้จักคำนี้ดี ข้อสอบแบบนี้ช่วยให้ครูทราบว่าการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนอยู่ที่ระดับใด ข้อสอบที่มีจุดอ่อนคือเราไม่สามารถคาดเดาได้ว่า คำนั้นเรียนรู้ได้จากคำเหมือนหรือประโยค

อีกตัวอย่างคือ **The Word Associates Test** ซึ่งใช้วัดความรู้ในระดับความสัมพันธ์ของคำ (associative and collocational word knowledge) นอกเหนือจากความรู้ทางมโนทัศน์ (conceptual knowledge) ระบบการให้คะแนนสำหรับข้อสอบนี้จะต้องเลือกคำที่มีความสัมพันธ์กัน การสอบแบบนี้เหมาะกับผู้เรียนระดับสูง

Cronbach (1943) เสนอแนะว่ารูปแบบข้อสอบควรมุ่งให้มีการวัดที่แม่นยำ เขาจึงได้เสนอข้อสอบแบบ Multiple True / False Test ซึ่งจะถามความหมายที่หลากหลายของคำ ๆ หนึ่ง โดยใช้คำถามถูก-ผิดหลายข้อ อย่างไรก็ตามแบบทดสอบทำนองนี้มีจุดอ่อนเหมือนกับข้อสอบ M/C โดยทั่วไป

กล่าวโดยสรุป ครูมักจะให้ความสนใจในจำนวนคำศัพท์ และสนใจว่านักเรียน
เรียนคำศัพท์ได้มากแค่ไหน ด้วยเหตุนี้ข้อสอบที่ออกมาเพื่อวัดจำนวนคำศัพท์ที่ผู้เรียนเรียนได้
จึงยังมีความสำคัญ อย่างไรก็ตามการวัดความรู้ของการใช้ศัพท์ของผู้เรียนก็ยังคงอยู่ในจุด
เริ่มต้น และผู้รู้ทั้งหลายก็ยังคงมีความสนใจที่จะปรับปรุงหาวิธีวัดเพื่อดูความสามารถในด้าน
ความหมายในการใช้คำศัพท์ของผู้เรียนต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ดังที่ระบุไว้ในบทที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

ประชากร (population)

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ คำศัพท์ทั้งหมดที่ปรากฏอยู่ในตำราเรียนและเอกสารเสริม (Supplementary materials) ในศูนย์การเรียนรู้ของสถาบันภาษาของรายวิชาภาษาอังกฤษต่าง ๆ ที่เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึง 2 ในคณะเศรษฐศาสตร์ และชั้นปีที่ 1-4 ในคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา พ.ศ. 2537 จำนวนทั้งสิ้น 7 รายวิชา* ดังนี้

ตารางที่ 1: รายวิชาที่เป็นแหล่งข้อมูลทั้งหมด

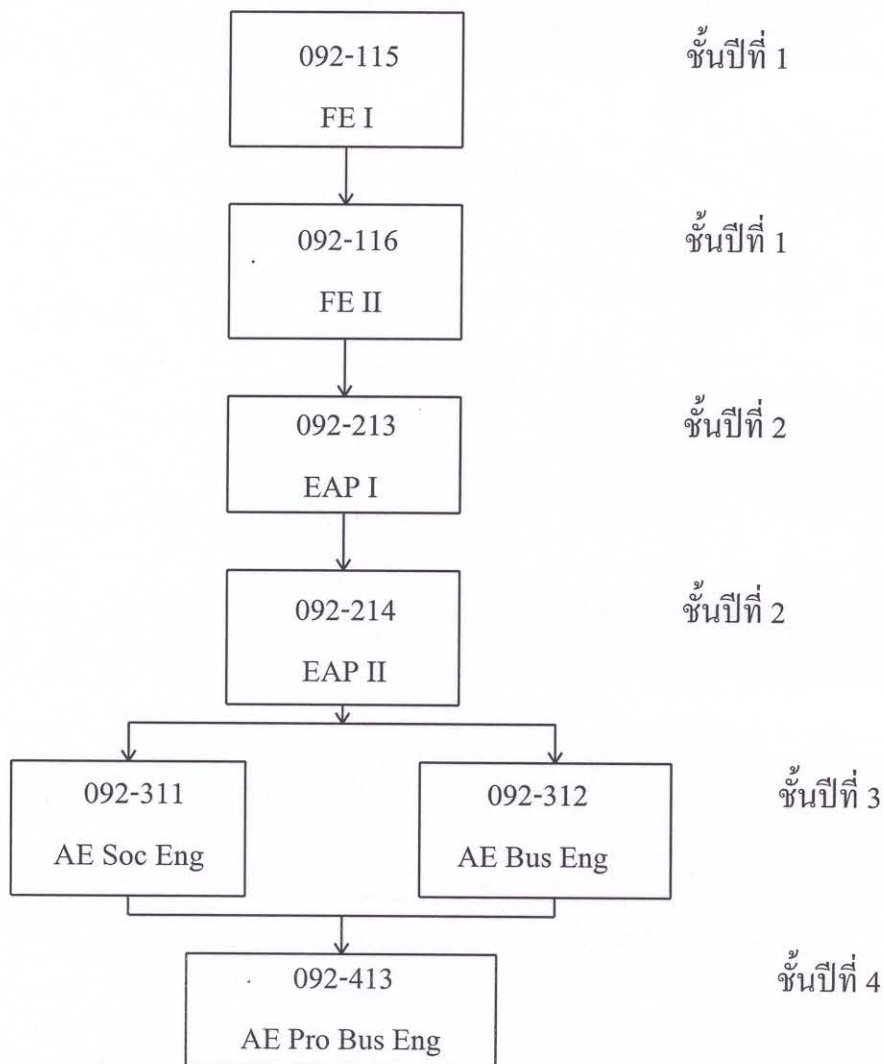
ที่	รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	ชื่อย่อ	หน่วยกิต	สำหรับชั้นปี
1	092-115	Foundation English I	FE I	3	1
2	092-116	Foundation English II	FE II	3	1
3	092-213	English for Academic Purposes I	EAP I	3	2
4	092-214	English for Academic Purposes II	EAP II	3	2
5	092-311	Social English	AE Soc Eng	2	3
6	092-312	Business English Writing	AE Bus Eng	2	3
7	092-413	Professional Business English	AE Pro Bus Eng	2	4

* คู่มือหารายวิชาและวัตถุประสงค์รายวิชาที่ภาคผนวก ก. เฉพาะรายวิชาที่ 1-4 ใช้สอนร่วมกันทั้งคณะเศรษฐศาสตร์ และพาณิชยศาสตร์และการบัญชี (แต่ใช้รหัสวิชาต่างกัน ในรายวิชาที่ 3 และ 4)

อนึ่ง เนื้อหาของบางรายวิชาที่นำมาศึกษา คือ FE I และ FE II ยังประกอบด้วย เอกสารเสริม (Supplementary Materials) ที่ให้นิสิตศึกษาด้วยตนเองในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Access Learning Center) อีกด้วย นอกเหนือจากเนื้อหาบทเรียนที่ปรากฏใน ตำราเรียนที่ใช้เพื่อการเรียนการสอนแล้ว

สำหรับนิสิตของคณะเศรษฐศาสตร์จะเรียนเฉพาะรายวิชาที่ 1-4 เท่านั้น แต่นิสิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีจะเรียนรายวิชาที่ 1-7 และรายวิชาเหล่านี้มีลำดับที่นิสิตจะต้องเรียนดังนี้

แผนภาพที่ 1: ลำดับที่ของรายวิชาที่นิสิตต้องศึกษา

ตัวอย่าง (Samples)

ตัวอย่างของคำศัพท์ที่ใช้เพื่อการศึกษาครั้งนี้ได้มาจากเนื้อหาบทเรียนที่ปรากฏในตำราเรียน ที่ใช้เพื่อการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชานั้น และปกติแล้วเนื้อหาดังกล่าวนี้จะมีลักษณะเป็นเอกสารเขียนเล่ม ยกเว้นรายวิชา FE I และ FE II เท่านั้นที่ผู้วิจัยทำการศึกษาคำศัพท์จากเอกสารเสริมที่นิตศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองด้วย

อนึ่ง คำศัพท์ที่ทำการศึกษานี้ในรายวิชาปีที่ 2-4 จึงไม่รวมกับคำศัพท์ที่ปรากฏในเอกสารเสริมอื่น ๆ ที่อาจารย์ผู้สอนอาจนำมาใช้สอน หรือที่ปรากฏอยู่ในแบบทดสอบและแบบฝึกหัดเสริมใด ๆ ที่อาจารย์ผู้สอนนำมาใช้ส่วนตัว

ดังนั้น เนื้อหาบทเรียนแต่ละรายวิชาที่นำมาใช้ศึกษาจึงมีปริมาณเกือบทั้งหมด จึงเชื่อได้ว่าตัวอย่างคำศัพท์ที่ได้จากการศึกษาจึงมีประมาณมากเพียงพอ และเป็นตัวแทนของคำศัพท์ทั้งหมดที่มุ่งทำการศึกษาได้

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. รวบรวมตำราเรียนที่ใช้สอนรายวิชาต่าง ๆ และเอกสารเสริมที่ใช้สอนรายวิชา FE I และ FE II ของคณะเศรษฐศาสตร์และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้โดยมากจะอยู่ในแผ่นบันทึกข้อมูล (diskett) จากหน่วยวัสดุการศึกษา สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. จัดทำสำเนาข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าว แล้วลงในแผ่นบันทึกข้อมูล
3. ให้เจ้าหน้าที่จัดพิมพ์ตำราเรียนและเอกสารเสริมของบางวิชาหรือบางบทที่ขาดหายไปให้ครบสมบูรณ์ แล้วบันทึกข้อมูลลงในแผ่นบันทึกข้อมูล
4. นำข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้มาบรรณาธิกรณ (edit) เพื่อตรวจสอบข้อผิดพลาดและแก้ไข ข้อมูลให้มีรูปแบบ (format) เหมาะสมกับที่จะใช้กับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่อไป ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ชื่อ MS Words (Version 6.01)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ตรวจสอบและแก้ไขแล้วมาวิเคราะห์หาความถี่ของคำศัพท์แต่ละคำที่ปรากฏในแต่ละบทของแต่ละรายวิชาด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ชื่อ Right Writer (Version 1.0)

2. นำผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์มาจัดประเภทของคำศัพท์ด้วยมือโดยมิได้คำนึงถึงบริบท โดยใช้รหัสดังต่อไปนี้

รหัสของประเภทของคำศัพท์

1	=	คำนาม (noun) และ gerund
2	=	คำสรรพนาม (pronoun)
3	=	คำกริยา (verb) (นับที่ผันด้วย)
4	=	คำคุณศัพท์ (adjective)
5	=	คำวิเศษณ์ (adverb)
6	=	คำบุพบท (preposition)
7	=	คำนำหน้านาม (determiners)
8	=	คำ articles
9	=	คำย่อ (abbreviation)
10	=	คำวิสามัญนาม (proper noun)
11	=	คำสันธาน (conjunction)
12	=	คำอุทาน (interjection)
13	=	คำกริยาช่วย และ modality ในรูปเต็มและรูปย่อ (contraction)
14	=	คำเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ได้แก่ คำสแลง, คำอุปสรรค-ปัจจัย, คำภาษาต่างประเทศ, คำที่แสดงความเป็นเจ้าของ และคำที่บอกหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำ
19	=	คำที่สะกดผิด, ตัวสัญลักษณ์ที่ไม่จัดอยู่ใน 1-14

อย่างไรก็ดี คำบางคำอาจได้เลขรหัสมากกว่า 1 ประเภทก็ได้ เช่น คำใดเป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา ก็จะได้เลขรหัส 1, 3 เป็นต้น

3. นำข้อมูลที่กำหนดรหัสแล้วไปคำนวณหาปริมาณ ความถี่ และความต่อเนื่องของคำศัพท์ที่ปรากฏในตำราเรียนของรายวิชาต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เขียนขึ้นเอง

4. วิเคราะห์ปริมาณ ความถี่ และความต่อเนื่องของคำศัพท์ประเภทต่าง ๆ ที่ปรากฏในตำราของรายวิชาต่าง ๆ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้เพื่อการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) จำนวนหนึ่งเพื่อใช้ในการบรรยายสภาพการเกิดของคำศัพท์ที่ศึกษาได้แก่

1. ค่าความถี่ (frequencies)
2. ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmeic mean)
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
4. ค่าต่ำสุด (minimum)
5. ค่าสูงสุด (maximum)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 หัวข้อใหญ่ คือ

1. ชนิด ปริมาณ ความถี่ และความต่อเนื่องของคำศัพท์ที่ใช้ในตำราเรียนภาษาอังกฤษ

2. การประเมินผลคำศัพท์ที่ใช้ในตำราเรียน

รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละข้อเป็นดังนี้

ก. ชนิด ปริมาณ ความถี่ และความต่อเนื่องของคำศัพท์ ในตำราเรียนภาษาอังกฤษ

1. ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์

1.1 รายวิชา Foundation English I (FE I)

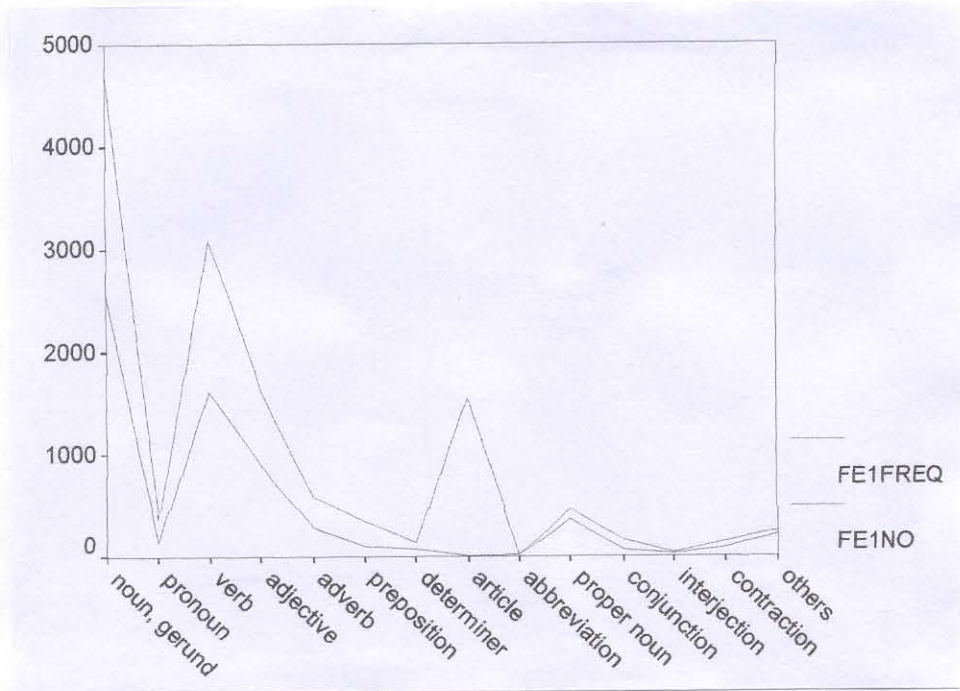
คำอธิบายตัวย่อในตาราง

no	=	จำนวนคำ
pc	=	ร้อยละของคำ
freq	=	ความถี่ของคำ
pcc	=	ร้อยละของความถี่ของคำ
fw	=	ความถี่ต่อคำ

ตารางที่ 2 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน FE I

	type	fe1no	fe1pc	fe1freq	fe1pcc	fe1fw
1	noun, gerund	2563	52.59	4704	34.93	1.84
2	pronoun	146	3.00	371	2.75	2.54
3	verb	1611	33.05	3084	22.90	1.91
4	adjective	881	18.08	1615	11.99	1.83
5	adverb	289	5.93	588	4.37	2.03
6	preposition	100	2.05	341	2.53	3.41
7	determiner	72	1.48	139	1.03	1.93
8	article	3	.06	1546	11.48	515.3
9	abbreviation	15	.31	18	.13	1.20
10	proper noun	361	7.41	460	3.42	1.27
11	conjunction	60	1.23	163	1.21	2.72
12	interjection	27	.55	37	.27	1.37
13	contraction	84	1.72	147	1.09	1.75
14	others	213	4.37	254	1.89	1.19
15	TOTAL	4874	100.0	13467	100.0	2.76

แผนภาพที่ 2 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน FE I

จากตารางที่ 2 และแผนภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่าในตำราเรียนรายวิชา FE I นั้น มีคำศัพท์ชนิดต่าง ๆ 4,874 คำ ในจำนวนนี้เป็นคำนาม และ gerund มากที่สุดคือ 52.59% รองลงมาได้แก่คำกริยาคือ 33.05% และคำคุณศัพท์ที่มีมากเป็นอันดับที่ 3 คือ 18.08% และจำนวนความถี่ของคำสูงสุด 3 อันดับแรกคือ คำนาม และ gerund (34.93%) คำกริยา (22.90%) และคำคุณศัพท์ (11.99%) ตามลำดับ แต่ความถี่ต่อคำที่สูงที่สุด 3 อันดับแรกคือ คำ article (515.3) คำบุพบท (3.41) และคำสันธาน (2.72)

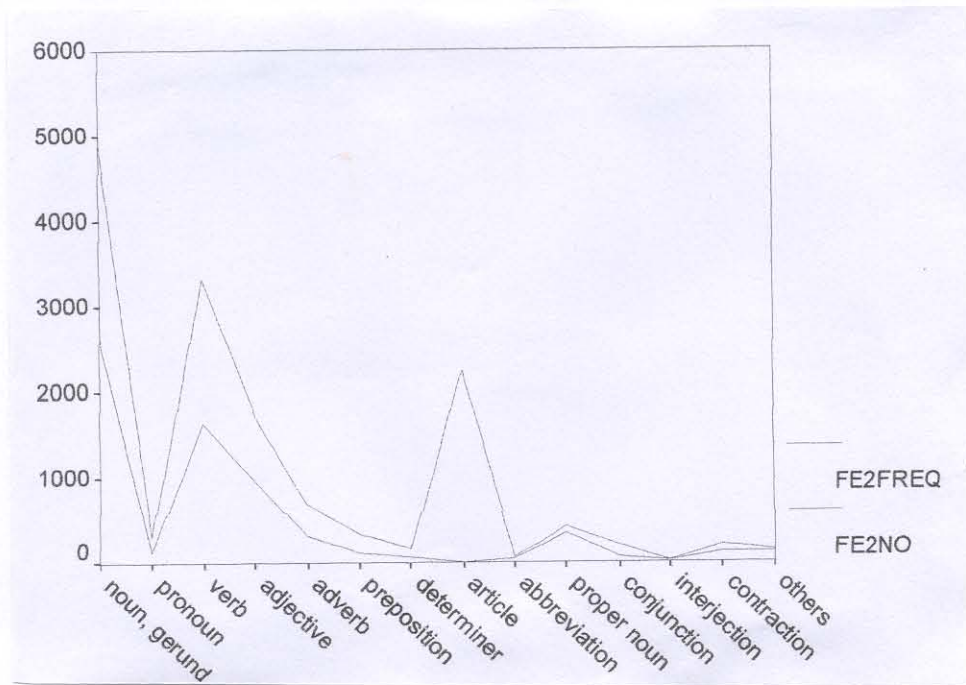
อนึ่ง โดยเฉลี่ยแล้วคำศัพท์ในรายวิชา FE I มีความถี่ต่อคำเป็น 2.76 ครั้ง

1.2 รายวิชา Foundation English II (FE II)

ตารางที่ 3 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน FE II

	type	fe2no	fe2pc	fe2freq	fe2pcc	fe2fw
1	noun, gerund	2625	53.69	4904	33.32	1.87
2	pronoun	125	2.56	317	2.15	2.54
3	verb	1631	33.36	3317	22.54	2.03
4	adjective	939	19.21	1704	11.58	1.81
5	adverb	317	6.48	687	4.67	2.17
6	preposition	111	2.27	334	2.27	3.01
7	determiner	64	1.31	163	1.11	2.55
8	article	3	.06	2244	15.25	748.0
9	abbreviation	45	.92	61	.41	1.36
10	proper noun	351	7.18	420	2.85	1.20
11	conjunction	64	1.31	201	1.37	3.14
12	interjection	18	.37	21	.14	1.17
13	contraction	118	2.41	206	1.40	1.75
14	others	121	2.47	137	.93	1.13
15	TOTAL	4889	100.0	14716	100.0	3.01

แผนภาพที่ 3 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน FE II

จากตารางที่ 3 และแผนภาพที่ 3 แสดงให้เห็นว่าในตำราเรียนรายวิชา FE II มีคำศัพท์ชนิดต่าง ๆ 4,889 คำ ในจำนวนนี้เป็นคำนาม และ gerund มากที่สุดคือ 53.69% รองลงมาได้แก่คำกริยาคือ 33.36% และคำคุณศัพท์มีมากเป็นอันดับที่ 3 คือ 19.21% และจำนวนความถี่ของคำสูงสุด 3 อันดับแรกคือ คำนาม และ gerund (33.32%) กริยา (22.54%) และคำ article (15.25%) ตามลำดับ แต่ความถี่ต่อคำสูงที่สุดได้แก่คำ article (748.0) คำสันธาน (3.14) และคำบุพบท (3.01) ตามลำดับ

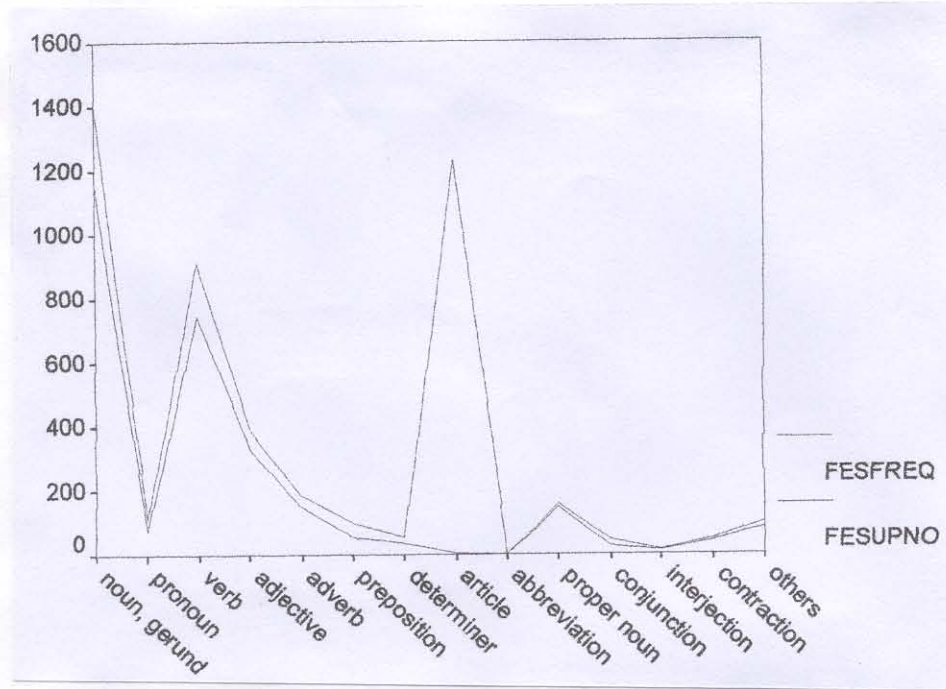
อนึ่ง โดยเฉลี่ยแล้วคำศัพท์ในรายวิชา FE II มีความถี่ต่อคำเป็น 3.01 ครั้ง

1.3 เอกสารเสริมของรายวิชา FE I และ FE II

ตารางที่ 4 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำในเอกสารเสริมรายวิชา FE I และ FE II

	type	fesupno	fesupc	fesfreq	fesupcc	fespfw
1	noun, gerund	1156	44.56	1405	29.58	1.22
2	pronoun	77	2.97	112	2.36	1.45
3	verb	744	28.68	912	19.20	1.23
4	adjective	329	12.68	387	8.15	1.18
5	adverb	150	5.78	185	3.89	1.23
6	preposition	54	2.08	98	2.06	1.81
7	determiner	34	1.31	54	1.14	1.59
8	article	3	.12	1232	25.94	410.7
9	abbreviation	0	.00	0	.00	.
10	proper noun	147	5.67	158	3.33	1.07
11	conjunction	25	.96	45	.95	1.80
12	interjection	11	.42	14	.29	1.27
13	contraction	42	1.62	48	1.01	1.14
14	others	85	3.28	100	2.11	1.18
15	TOTAL	2594	100.0	4750	100.0	1.83

แผนภาพที่ 4 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำในเอกสารเสริมรายวิชา FE I และ FE II

จากตารางที่ 4 และแผนภาพที่ 4 แสดงให้เห็นว่าในเอกสารเสริมรายวิชา FE I และ FE II มีคำศัพท์ชนิดต่าง ๆ รวม 2,594 คำ ในจำนวนนี้เป็นคำนาม และ gerund มากที่สุดคือ 44.56% รองลงมาได้แก่คำกริยาคือ 28.68% และคำคุณศัพท์มีมากเป็นอันดับที่ 3 คือ 12.68% และจำนวนความถี่ของคำสูงสุด 3 อันดับแรกคือ คำนาม และ gerund (29.58%) คำ article (25.94%) และคำกริยา (19.20%) ตามลำดับ แต่ว่าความถี่ต่อคำสูงสุด 3 อันดับแรกคือคำ article (410.7) คำบุพบท (1.81) และคำสันธาน (1.80) ตามลำดับ

อนึ่ง โดยเฉลี่ยแล้วคำศัพท์ในเอกสารเสริมรายวิชา FE I และ FE II มีความถี่ต่อคำ เป็น 1.83 ครั้ง

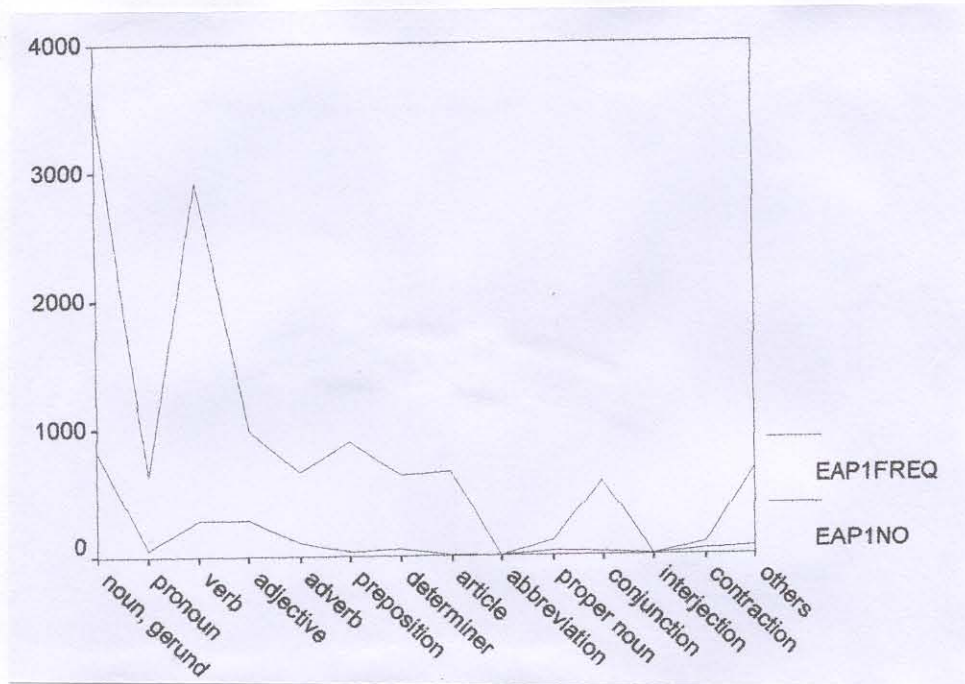
นอกจากนี้ เมื่อพิจารณารายละเอียดของชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ใน ตำราเรียนรายวิชา FE I, FE II และเอกสารเสริมของรายวิชา FE I และ FE II แล้ว ในตารางที่ 2-4 และแผนภาพที่ 2-4 จะสังเกตเห็นได้ชัดเจนว่าสิ่งเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะมีปริมาณ สอดคล้องกัน ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจที่ผู้วิจัยจะได้ศึกษาต่อไป

1.4 รายวิชา English for Academic Purposes I (EAP I)

ตารางที่ 5 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน EAP I

	type	eap1no	eap1pc	eap1fre	eap1pcc	eap1fw
1	noun, gerund	834	44.29	3589	28.89	4.30
2	pronoun	53	2.81	629	5.06	11.87
3	verb	285	15.14	2917	23.48	10.24
4	adjective	285	15.14	984	7.92	3.45
5	adverb	104	5.52	663	5.34	6.38
6	preposition	33	1.75	895	7.20	27.12
7	determiner	53	2.81	628	5.05	11.85
8	article	3	.16	660	5.31	220.0
9	abbreviation	0	.00	0	.00	.
10	proper noun	32	1.70	115	.93	3.59
11	conjunction	25	1.33	576	4.64	23.04
12	interjection	3	.16	4	.03	1.33
13	contraction	40	2.12	93	.75	2.33
14	others	58	3.08	672	5.41	11.59
15	TOTAL	1883	100.0	12425	100.0	6.60

แผนภาพที่ 5 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน EAP I

จากตารางที่ 5 และแผนภาพที่ 5 แสดงให้เห็นว่าในตำราเรียนรายวิชา EAP I มีคำศัพท์ชนิดต่าง ๆ 1,883 คำ ในจำนวนนี้เป็นคำนามและ gerund มากที่สุดคือ 44.29% รองลงมาได้แก่คำกริยาและคำคุณศัพท์ซึ่งมีเท่ากันคือ 15.14% และจำนวนความถี่ของคำสูงสุด 3 อันดับแรกคือ คำนาม และ gerund (28.89%) คำกริยา (23.48%) และคำคุณศัพท์ (7.92%) ตามลำดับเช่นเดียวกัน แต่ความถี่ต่อคำโดยเฉลี่ยที่มีปริมาณมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ คำ article (220.0) คำบุพบท (27.12) และคำสันธาน (23.04) ตามลำดับ

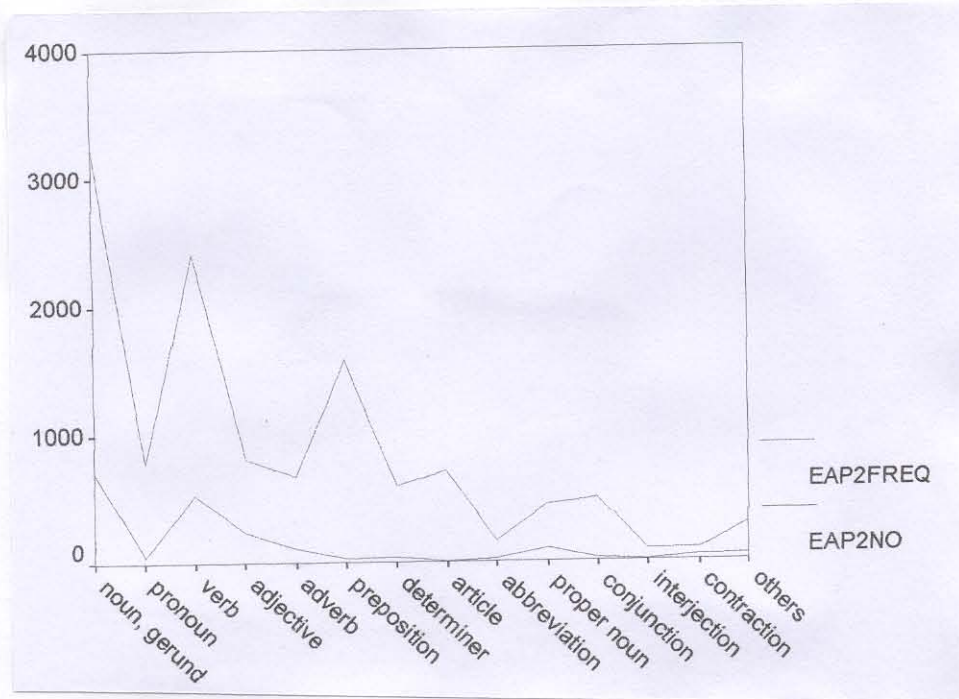
อนึ่ง โดยเฉลี่ยแล้วคำศัพท์ในรายวิชา EAP I มีความถี่ต่อคำเป็น 6.60 ครั้ง และจากแผนภาพที่ 5 เป็นที่น่าสังเกตว่าคำนาม (และ gerund) คำสรรพนาม คำกริยา คำกริยาวิเศษณ์ คำบุพบท คำ article และคำสันธาน มีปริมาณความถี่สูงกว่าจำนวนคำต่าง ๆ เหล่านี้มาก เนื่องจากเส้นกราฟมีระยะทางแตกต่างกันมาก และมีลักษณะแตกต่างจากเส้นกราฟของรายวิชา FE I, FE II และเอกสารเสริมรายวิชา FE I และ FE II ในแผนภาพที่ 3-5

1.5 รายวิชา English for Academic Purposes II (EAP II)

ตารางที่ 6 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน EAP II

	type	eap2no	eap2pc	eap2fre	eap2pcc	eap2fw
1	noun, gerund	713	39.90	3246	22.89	4.55
2	pronoun	49	2.74	781	5.51	15.94
3	verb	531	29.71	2409	16.99	4.54
4	adjective	242	13.54	813	5.73	3.36
5	adverb	109	6.10	675	4.76	6.19
6	preposition	31	1.73	1584	11.17	51.10
7	determiner	36	2.01	593	4.18	16.47
8	article	3	.17	711	5.01	237.0
9	abbreviation	21	1.18	161	1.14	7.67
10	proper noun	100	5.60	443	3.12	4.43
11	conjunction	22	1.23	495	3.49	22.50
12	interjection	4	.22	88	.62	22.00
13	contraction	36	2.01	93	.66	2.58
14	others	40	2.24	286	2.02	7.15
15	TOTAL	1787	100.0	14178	100.0	7.93

แผนภาพที่ 6 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน EAP II

จากตารางที่ 6 และแผนภาพที่ 6 แสดงให้เห็นว่าในตำราเรียนรายวิชา EAP II มีคำศัพท์ชนิดต่าง ๆ 1,787 คำ ในจำนวนนี้เป็นคำนาม และ gerund มากที่สุดคือ 39.90% รองลงมาคือคำกริยาคือ 29.71% และคำคุณศัพท์ที่มีมากเป็นอันดับที่ 3 คือ 13.54% และจำนวนความถี่ของคำสูงสุด 3 อันดับแรกคือ คำนาม และ gerund (22.89%) คำกริยา (16.99%) และคำบุพบท (11.17%) ตามลำดับ แต่ว่าความถี่ต่อคำชนิดต่าง ๆ ที่มีปริมาณมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ คำ article (237.0) รองลงมาคือ คำบุพบท (51.10) และคำสันธาน (22.00) ตามลำดับ

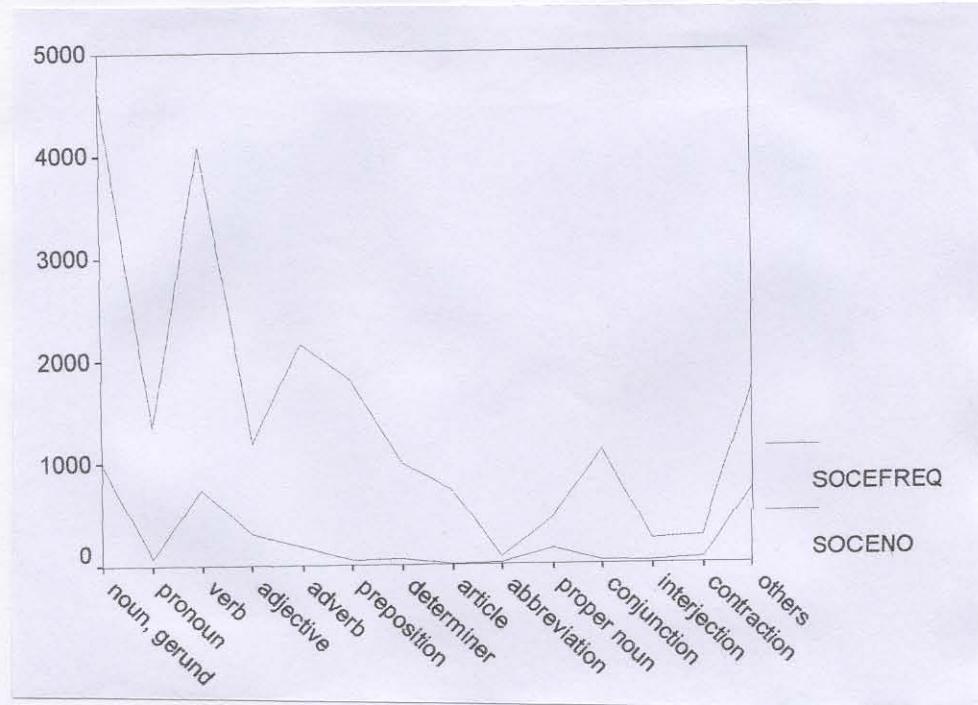
อนึ่ง โดยเฉลี่ยแล้วคำศัพท์ในรายวิชา EAP II มีความถี่ต่อคำเป็น 7.98 ครั้ง ซึ่งใกล้เคียงกับปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์ในตำราเรียนรายวิชา EAP I และจากแผนภาพที่ 6 จะสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนว่าคำแต่ละชนิดมีปริมาณความถี่สูงกว่าจำนวนคำศัพท์มาก เพราะมีความแตกต่างมากระหว่างเส้นกราฟของจำนวนคำกับจำนวนความถี่ในคำเกือบทุกชนิด ยกเว้นคำอุทาน และคำย่อ เท่านั้น

1.6 รายวิชา Social English (Soc Eng)

ตารางที่ 7 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน Soc Eng

	type	soceno	socpc	socefreq	socpcc	socfw
1	noun, gerund	995	37.89	4621	22.25	4.64
2	pronoun	73	2.78	1352	6.51	18.52
3	verb	738	28.10	4087	19.67	5.54
4	adjective	309	11.77	1192	5.74	3.86
5	adverb	177	6.74	2158	10.39	12.19
6	preposition	49	1.87	1795	8.64	36.63
7	determiner	59	2.25	989	4.76	16.76
8	article	3	.11	724	3.49	241.3
9	abbreviation	18	.69	75	.36	4.17
10	proper noun	150	5.71	453	2.18	3.02
11	conjunction	29	1.10	1110	5.34	38.28
12	interjection	24	.91	237	1.14	9.88
13	contraction	53	2.02	270	1.30	5.09
14	others	724	27.57	1710	8.23	2.36
15	TOTAL	2626	100.0	20773	100.0	7.91

แผนภาพที่ 7 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน Soc Eng

จากตารางที่ 7 และแผนภาพที่ 7 แสดงให้เห็นว่าในตำราเรียนรายวิชา Soc Eng มีคำศัพท์ชนิดต่าง ๆ 2,626 คำ ในจำนวนนี้เป็นคำนาม และ gerund มากที่สุดคือ 37.89% รองลงมาได้แก่คำกริยาคือ 28.10% และคำอื่น ๆ (ซึ่งมักได้แก่คำที่มีรูปคำต่างจากรูปคำปกติ เช่น N+'s, คำภาษาต่างประเทศ, คำที่เป็นอุปสรรค-ปัจจัย, คำสแลง เป็นต้น รวมแล้ว 27.57%) ตามลำดับ และจำนวนความถี่ของคำสูงสุด 3 อันดับแรกคือ คำนาม (22.25%) รองลงมาคือ คำกริยา (19.67%) และคำกริยาวิเศษณ์ (10.39%) ตามลำดับ แต่ความถี่ต่อคำชนิดต่าง ๆ ที่มีปริมาณมากสูงสุด 3 อันดับแรกคือ คำ article (241.3) คำสันธาน (38.28) และคำบุพบท (36.63) ตามลำดับ

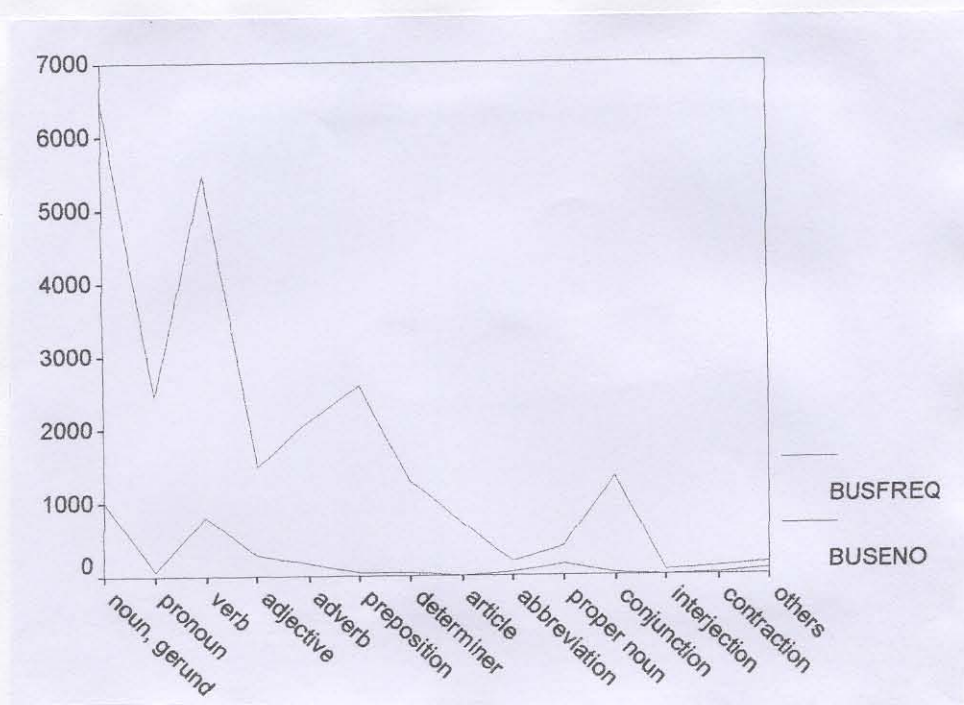
อนึ่ง โดยเฉลี่ยแล้วคำศัพท์ในรายวิชา Soc Eng มีความถี่ต่อคำเป็น 7.91 ครั้ง และจากแผนภาพที่ 7 จะสังเกตเห็นได้ว่าคำแต่ละชนิดมีปริมาณความถี่สูงกว่าจำนวนคำศัพท์มาก เพราะมีความแตกต่างมากระหว่างเส้นกราฟของจำนวนคำและจำนวนความถี่ในคำเกือบทุกชนิด ยกเว้นคำย่อเท่านั้น และโดยภาพรวมเส้นกราฟในแผนภาพที่ 7 มีลักษณะคล้ายกับกราฟในแผนภาพที่ 6 มาก

1.7 รายวิชา Business English (Bus Eng)

ตารางที่ 8 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน Bus Eng

	type	buseno	buspc	busfreq	buspcc	busfw
1	noun, gerund	1013	42.38	6494	26.09	6.41
2	pronoun	64	2.68	2455	9.86	38.36
3	verb	808	33.81	5480	22.02	6.78
4	adjective	289	12.09	1485	5.97	5.14
5	adverb	166	6.95	2087	8.39	12.57
6	preposition	43	1.80	2596	10.43	60.37
7	determiner	42	1.76	1285	5.16	30.60
8	article	3	.13	719	2.89	239.7
9	abbreviation	42	1.76	193	.78	4.60
10	proper noun	150	6.28	407	1.64	2.71
11	conjunction	29	1.21	1347	5.41	46.45
12	interjection	2	.08	65	.26	32.50
13	contraction	22	.92	111	.45	5.05
14	others	71	2.97	162	.65	2.28
15	TOTAL	2390	100.0	24886	100.0	10.41

แผนภาพที่ 8 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน Bus Eng

จากตารางที่ 8 และแผนภาพที่ 8 แสดงให้เห็นว่าในตำราเรียนรายวิชา Bus Eng มีคำศัพท์ชนิดต่าง ๆ 2,390 คำ ในจำนวนนี้เป็นคำนาม และ gerund มากที่สุดคือ 42.38% รองลงมาได้แก่คำกริยาคือ 33.81% และคำคุณศัพท์คือ 12.09% ตามลำดับ และจำนวนความถี่ของคำสูงสุด 3 อันดับแรกคือ คำนาม และ gerund (26.09%) คำกริยา (22.02%) และคำบุพบท (10.43%) ตามลำดับ แต่ความถี่ต่อคำชนิดต่าง ๆ ที่มีปริมาณมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ คำ article (239.7) คำบุพบท (60.37) และคำสันธาน (46.45) ตามลำดับ

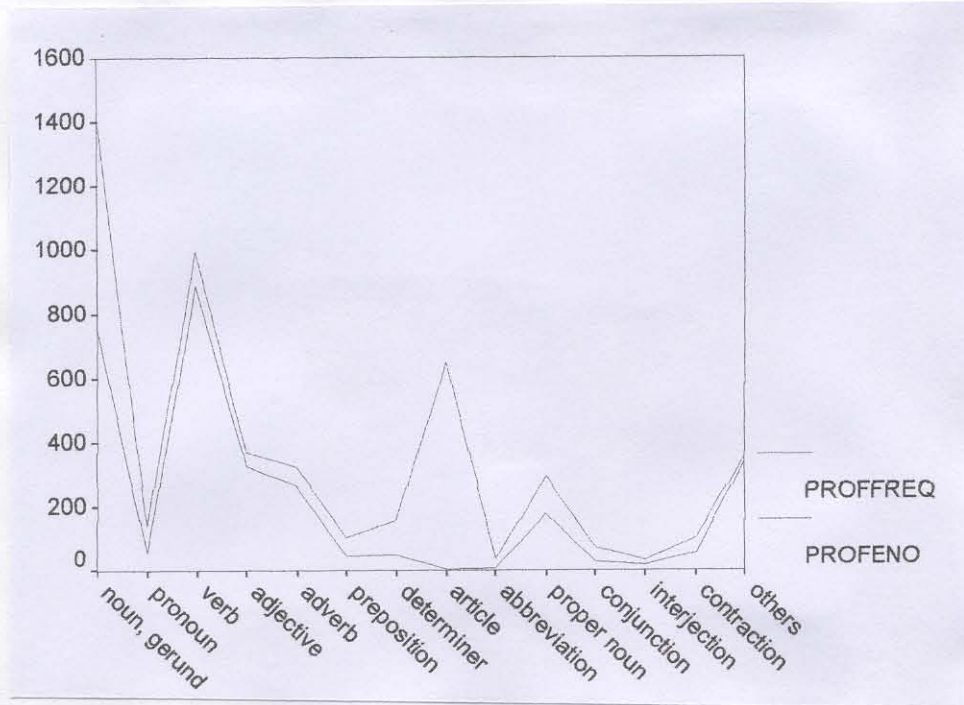
อนึ่ง โดยเฉลี่ยแล้วคำศัพท์ในรายวิชา Bus Eng มีความถี่ต่อคำเป็น 10.41 ครั้ง และจากแผนภาพที่ 8 จะสังเกตเห็นได้ว่าคำแต่ละชนิดมีปริมาณความถี่สูงกว่าจำนวนคำศัพท์มาก เพราะเส้นกราฟมีระยะห่างแตกต่างกันมาก และโดยภาพรวมแล้วจะสังเกตเห็นได้ว่าปริมาณของคำและจำนวนความถี่ของคำในรายวิชา Bus Eng มีลักษณะคล้ายกับของรายวิชา EAP I, EAP II และ Soc Eng เพราะลักษณะของเส้นกราฟในแผนภาพที่ 5, 6, 7 และ 8 คล้ายคลึงกัน

1.8 รายวิชา Professional Business English (Pro Bus Eng)

ตารางที่ 9 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน Prof Bus Eng

	type	profeno	profpc	proffreq	profpc	proffw
1	noun, gerund	753	25.07	1414	28.05	1.88
2	pronoun	57	1.90	141	2.80	2.47
3	verb	888	29.56	997	19.78	1.12
4	adjective	327	10.89	370	7.34	1.13
5	adverb	265	8.82	323	6.41	1.22
6	preposition	44	1.46	103	2.04	2.34
7	determiner	48	1.60	156	3.09	3.25
8	article	3	.10	649	12.87	216.3
9	abbreviation	7	.23	37	.73	5.29
10	proper noun	178	5.93	293	5.81	1.65
11	conjunction	26	.87	72	1.43	2.77
12	interjection	17	.57	32	.63	1.88
13	contraction	54	1.80	101	2.00	1.87
14	others	337	11.22	353	7.00	1.05
15	TOTAL	3004	100.0	5041	100.0	1.68

แผนภาพที่ 9 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียน Prof Bus Eng

จากตารางที่ 9 และแผนภาพที่ 9 แสดงให้เห็นว่าในตำราเรียนรายวิชา Prof Bus Eng มีคำศัพท์ชนิดต่าง ๆ 3,004 คำ ในจำนวนนี้เป็นคำกริยามากที่สุดคือ 29.56% รองลงมา ได้แก่ คำนาม และ gerund คือ 25.07% ส่วนอันดับที่ 3 คือ คำคุณศัพท์คือ 10.89% และ จำนวน ความถี่ของคำสูงสุด 3 อันดับแรกคือ คำนาม และ gerund (28.05%) คำกริยา (19.78%) และคำ article (12.87%) ตามลำดับ แต่ว่าความถี่ต่อคำชนิดต่าง ๆ ที่มีปริมาณมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ คำ article (216.3) คำย่อ (5.29) และคำ determiner (3.25) ตามลำดับ

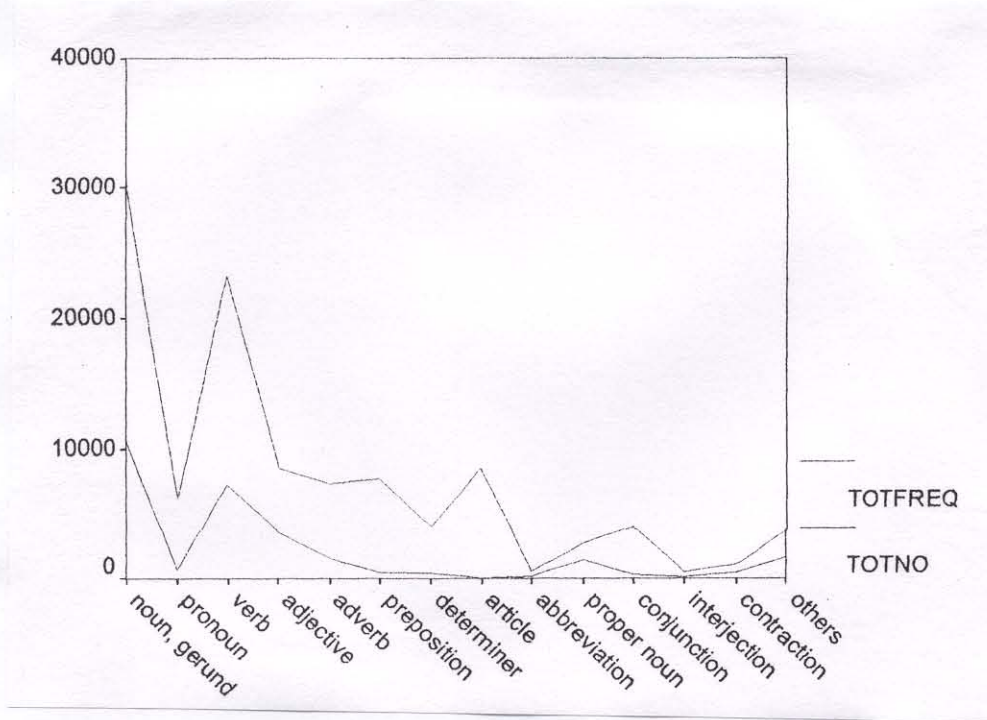
อนึ่ง โดยเฉลี่ยแล้วคำศัพท์ในรายวิชา Prof Bus Eng มีความถี่ต่อคำเป็น 1.68 ครั้ง และจากแผนภาพที่ 9 จะสังเกตเห็นได้ว่าจำนวนคำศัพท์ และปริมาณความถี่ของคำศัพท์ชนิดต่าง ๆ มีขนาดเท่า ๆ กัน ยกเว้นคำ article และคำ determiner ทั้งนี้เพราะว่าเส้นกราฟมักจะคู่ขนานกันตลอดและมีขนาดความห่างแตกต่างกันไม่มากนัก และโดยภาพรวมแล้วจะสังเกตเห็นได้ว่าจำนวนคำศัพท์และปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชา Prof Bus Eng คล้ายคลึงกับของรายวิชา FE I, FE II และเอกสารเสริมของวิชา FE I และ II โดยสังเกตได้จากเส้นกราฟในแผนภาพที่ 2, 3, 4 และ 9

1.9 รวมทุกรายวิชา

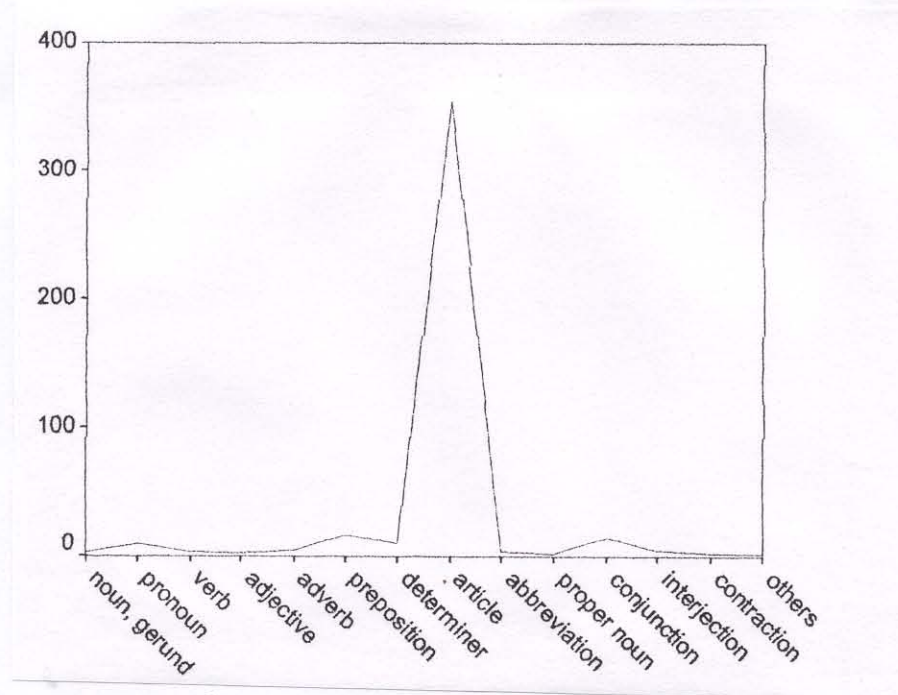
ตารางที่ 10 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียนรายวิชาต่าง ๆ โดยสรุป

	type	totno	totpc	totfreq	totpcc	totfw
1	noun, gerund	10652	44.30	30377	27.56	2.85
2	pronoun	644	2.68	6158	5.59	9.56
3	verb	7236	30.09	23203	21.05	3.21
4	adjective	3601	14.97	8550	7.76	2.37
5	adverb	1577	6.56	7366	6.68	4.67
6	preposition	465	1.93	7746	7.03	16.66
7	determiner	408	1.70	4007	3.63	9.82
8	article	24	.10	8485	7.70	353.5
9	abbreviation	148	.62	545	.49	3.68
10	proper noun	1469	6.11	2749	2.49	1.87
11	conjunction	280	1.16	4009	3.64	14.32
12	interjection	106	.44	498	.45	4.70
13	contraction	449	1.87	1069	.97	2.38
14	others	1649	6.86	3674	3.33	2.23
15	TOTAL	24047	100.0	110236	100.0	4.58

แผนภาพที่ 10 ชนิด ปริมาณ และความถี่ของคำศัพท์ในตำราเรียนรายวิชาต่างๆ โดยสรุป

แผนภาพที่ 11 ปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์ในทุกๆ วิชาโดยสรุป

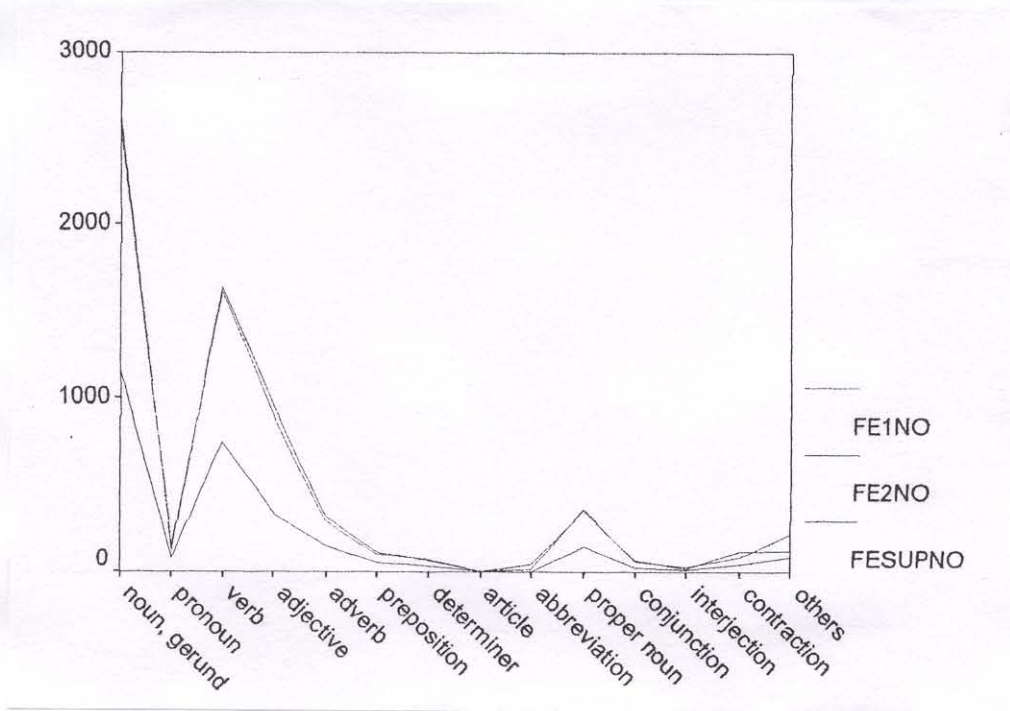
จากตารางที่ 10 และแผนภาพที่ 10 แสดงให้เห็นว่าโดยสรุปแล้วคำศัพท์ในวิชาต่าง ๆ รวมทั้งเอกสารเสริมของรายวิชา FE I และ FE II มีทั้งหมด 24,047 คำ ในจำนวนนี้เป็นคำนาม และ gerund มากที่สุดคือ 44.30% รองลงมาเป็นคำกริยาคือ 30.09% และอันดับที่ 3 เป็นคำคุณศัพท์คือ 14.97% และจำนวนความถี่ของคำสูงสุด 3 อันดับแรกคือ คำนาม (27.56%) รองลงมาคือคำกริยา (21.05%) และอันดับที่ 3 คือ คำคุณศัพท์ (7.76%)

อนึ่ง เมื่อพิจารณารายละเอียดในแผนภาพที่ 11 ประกอบด้วยจะพบว่าโดยเฉลี่ยแล้วคำต่าง ๆ มีความถี่ต่อคำเป็น 4.58 ครั้ง และคำที่มีความถี่ต่อคำเรียงจากสูงสุดไปหาต่ำสุดเป็นดังนี้

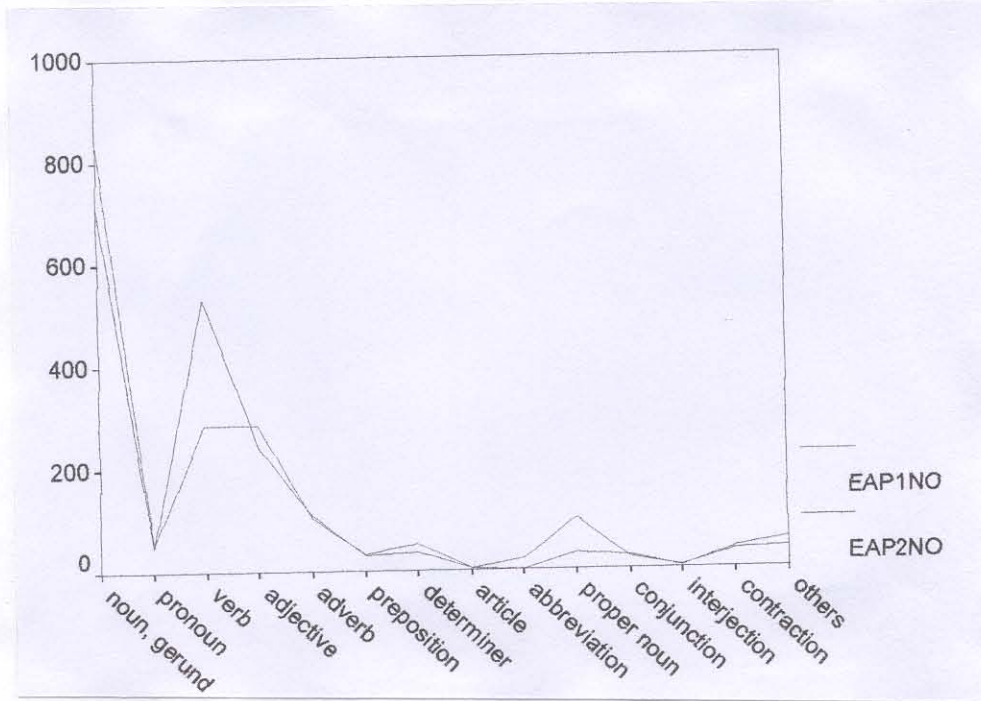
อันดับที่ 1	article	=	353.5	ครั้ง/คำ
อันดับที่ 2	คำบุพบท	=	16.66	ครั้ง/คำ
อันดับที่ 3	คำสันธาน	=	14.32	ครั้ง/คำ
อันดับที่ 4	คำนำหน้านาม	=	9.82	ครั้ง/คำ
อันดับที่ 5	คำสรรพนาม	=	9.56	ครั้ง/คำ
อันดับที่ 6	คำอุทาน	=	4.70	ครั้ง/คำ
อันดับที่ 7	คำกริยาวิเศษณ์	=	4.67	ครั้ง/คำ
อันดับที่ 8	ตัวย่อ	=	3.68	ครั้ง/คำ
อันดับที่ 9	คำกริยา	=	3.21	ครั้ง/คำ
อันดับที่ 10	คำนาม, gerund	=	2.85	ครั้ง/คำ
อันดับที่ 11	contraction	=	2.38	ครั้ง/คำ
อันดับที่ 12	คำคุณศัพท์	=	2.37	ครั้ง/คำ
อันดับที่ 13	อื่น ๆ	=	2.23	ครั้ง/คำ
อันดับที่ 14	วิสามัญนาม	=	1.87	ครั้ง/คำ

1.10 เปรียบเทียบจำนวนคำในรายวิชาต่างๆ

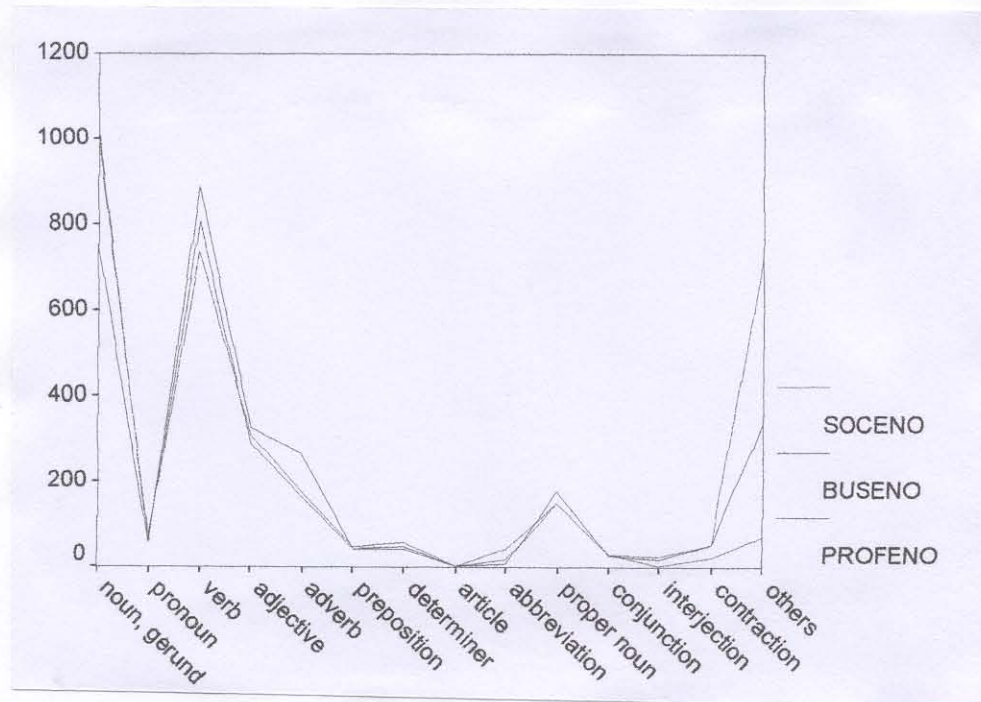
แผนภาพที่ 12 เปรียบเทียบจำนวนคำศัพท์ในรายวิชา FE I, FE II และเอกสารเสริมรายวิชา FE I และ FE II

แผนภาพที่ 13 เปรียบเทียบจำนวนคำในรายวิชา EAP I และ EAP II

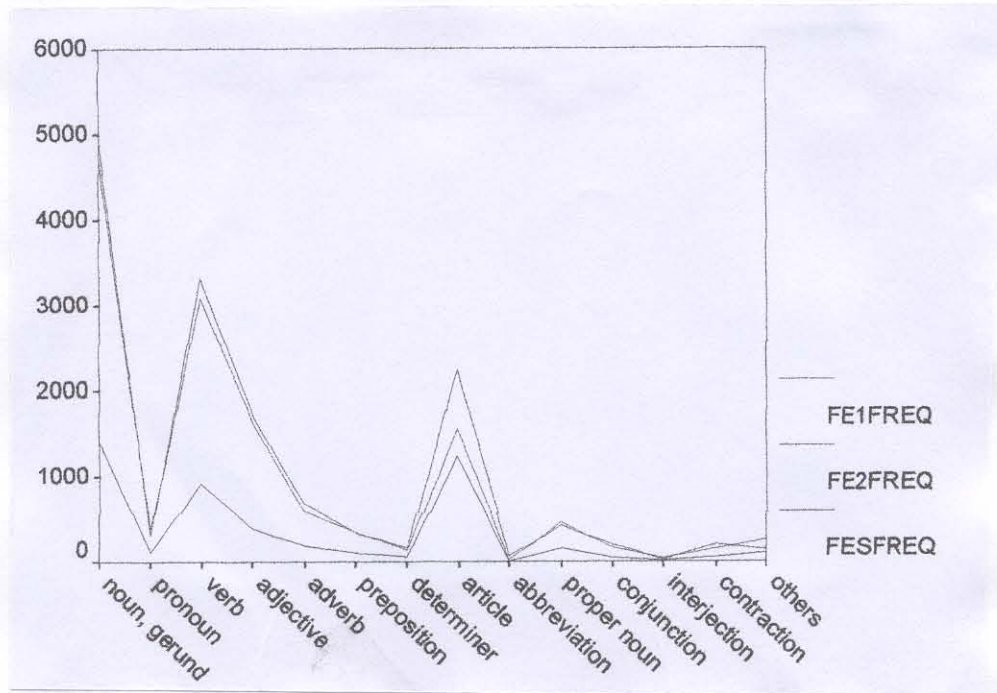
แผนภาพที่ 14 เปรียบเทียบจำนวนคำในรายวิชา Soc Eng, Bus Eng และ Prof Bus Eng

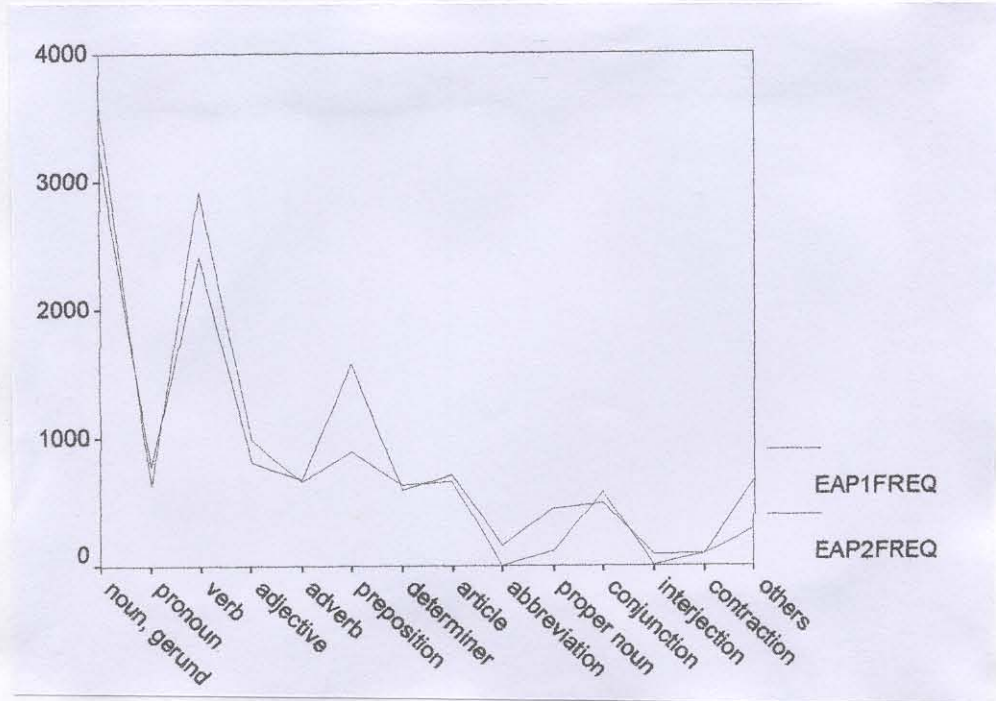
จากแผนภาพที่ 12, 13 และ 14 จะสังเกตเห็นได้ว่าโดยทั่วไปแล้วเส้นกราฟมีลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือในรายวิชาต่าง ๆ มีจำนวนคำนาม และ gerund มากที่สุด รองลงมาได้แก่ คำกริยา อันดับที่ 3 ได้แก่ คำคุณศัพท์ และอันดับที่ 4 มักได้แก่ คำวิสามัญนาม (proper noun) และมีคำ article จำนวนน้อยที่สุด

1.11 เปรียบเทียบปริมาณความถี่ของคำในรายวิชาต่าง ๆ

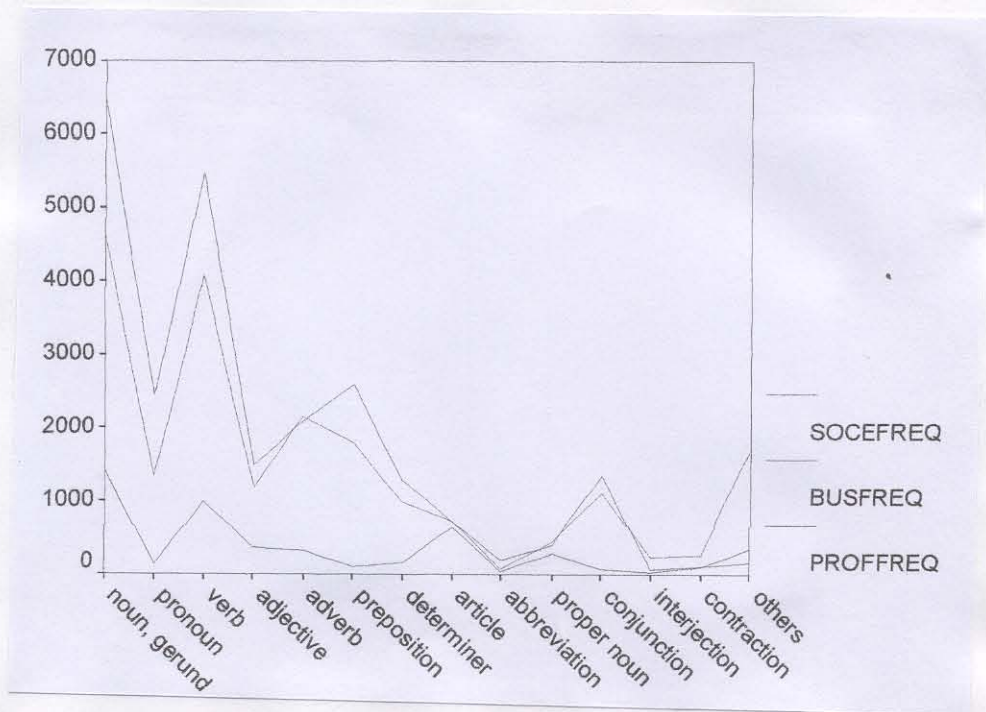
แผนภาพที่ 15 เปรียบเทียบปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชา FE I, FE II และเอกสารเสริมรายวิชา FE I และ FE II

แผนภาพที่ 16 เปรียบเทียบปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชา EAP I และ EAP II

แผนภาพที่ 17 เปรียบเทียบปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชา Soc Eng

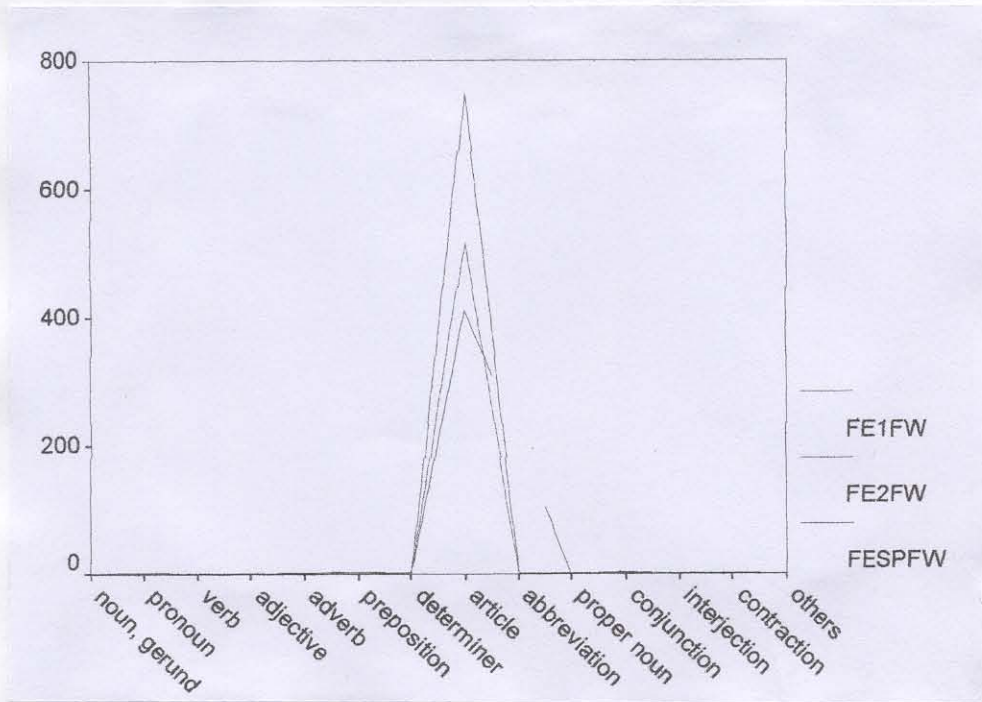

จากแผนภาพที่ 15 จะสังเกตเห็นได้ว่าโดยภาพรวมสรุปแล้ว ปริมาณความถี่ของคำในรายวิชา FE I, FE II และเอกสารเสริมรายวิชา FE I และ FE II จะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพียงแต่ว่าปริมาณความถี่ในเอกสารเสริมมีน้อยกว่าเท่านั้น ส่วนปริมาณความถี่นั้นมีปริมาณคล้ายกับจำนวนคำ กล่าวคือเป็นคำนาม และ gerund มากที่สุด รองลงมาคือ คำกริยา อันดับ 3 คือ คำคุณศัพท์ และอันดับ 4 คือ คำวิสามันยนาม (proper noun)

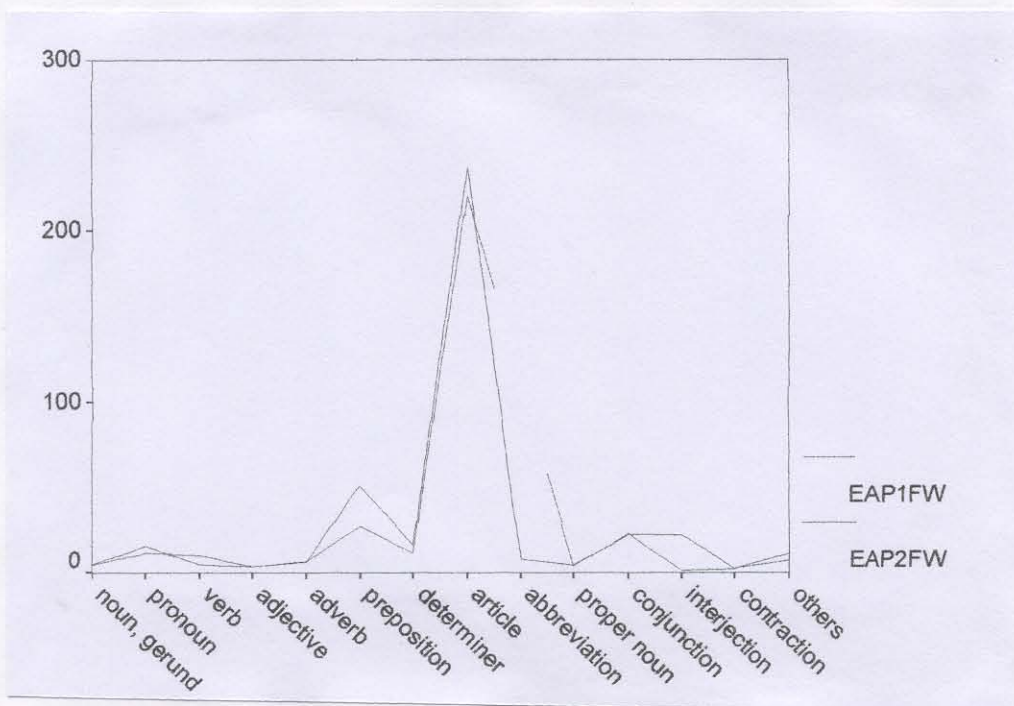
ส่วนในแผนภาพที่ 16 และ 17 จะพบว่าปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชา EAP I, EAP II, Soc Eng, Bus Eng และ Prof Bus Eng นั้น โดยภาพรวมมีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่มีความแตกต่างกันค่อนข้างมากระหว่างความถี่ของคำแต่ละชนิด แต่โดยภาพรวมแล้ว ปริมาณความถี่สูงสุดของคำนาม และ gerund สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ คำกริยา อันดับ 3 คือ คำบุพบท และอันดับที่ 4 คือ คำสันธาน

1.12 เปรียบเทียบความถี่ต่อคำของคำศัพท์ในรายวิชาต่าง ๆ

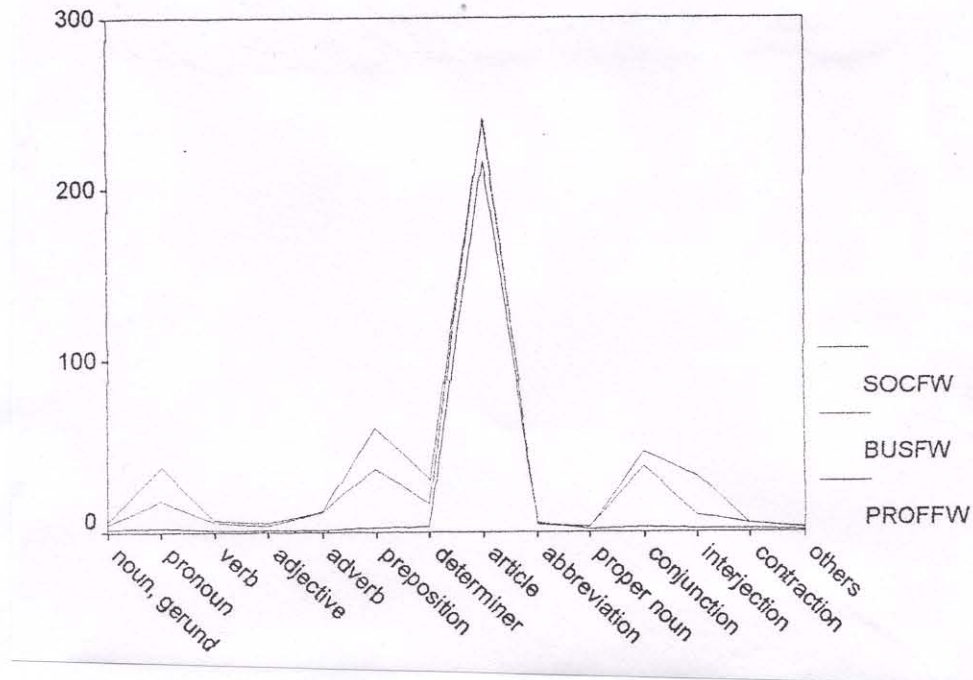
แผนภาพที่ 18 เปรียบเทียบความถี่ต่อคำของคำศัพท์ในรายวิชา FE I, FE II และเอกสารเสริมรายวิชา FE I และ FE II

แผนภาพที่ 19 เปรียบเทียบความถี่ต่อคำของคำศัพท์ในรายวิชา EAP I และ EAP II

แผนภาพที่ 20 เปรียบเทียบความถี่ต่อคำของคำศัพท์ในรายวิชา Soc Eng, Bus Eng และ Pro Bus Eng

จากแผนภาพที่ 18, 19 และ 20 จะพบว่าเส้นกราฟมีลักษณะเด่นชัดเหมือนกันคือ เส้นกราฟแสดงความถี่ต่อคำของคำ article จะมีค่าสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ความถี่ต่อคำของ คำบุพบท (preposition) อันดับที่ 3 มักได้แก่ความถี่ของคำสันธาน (conjunction) และอันดับ ที่ 4 มักได้แก่คำสรรพนาม (pronoun) แสดงว่าในรายวิชาต่าง ๆ ที่นำมาศึกษาครั้งนี้มีลักษณะ ของปริมาณความถี่ต่อคำชนิดต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน

ดังนั้น จากข้อมูลในตารางที่ 2-10 และแผนภาพที่ 2-20 สามารถสรุปได้ว่าปริมาณ ของคำศัพท์ ปริมาณของความถี่ของคำศัพท์ และปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์ชนิดต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในตำราเรียนรายวิชาต่าง ๆ นั้นมีลักษณะดังนี้

1. ปริมาณคำศัพท์ของรายวิชา FE I, FE II, เอกสารเสริมวิชา FE I และ FE II, EAP I, EAP II, Soc Eng, Bus Eng และ Prof Bus Eng ที่ปรากฏอยู่ในชนิดต่าง ๆ ของคำมีลักษณะสอดคล้องกันทุกรายวิชา
2. ปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชา FE I, FE II และเอกสารเสริมวิชา FE I และ FE II ที่ปรากฏอยู่ในชนิดต่าง ๆ ของคำมีลักษณะสอดคล้องกัน

3. ปริมาณความถี่ของคำในรายวิชา EAP I, EAP II, Soc Eng, Bus Eng และ Prof Bus Eng ที่ปรากฏอยู่ในชนิดต่าง ๆ ของคำมีลักษณะโดยทั่วไปสอดคล้องกัน
4. ปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์ชนิดต่าง ๆ ของรายวิชาต่าง ๆ มีลักษณะทั่วไปสอดคล้องกัน คือ คำ article มีความถี่ปรากฏสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ คำบุพบท และอันดับที่ 3 มักได้แก่คำสันธาน ส่วนคำชนิดอื่น ๆ มักมีปริมาณความถี่ต่อคำต่ำ

อนึ่ง สำหรับคำที่ปรากฏอยู่ในตำราของแต่ละรายวิชา และความถี่ที่ปรากฏของคำชนิดต่าง ๆ ศึกษาได้จากภาคผนวก ข. 1-8 (ซึ่งเป็นเอกสารแยกพิมพ์ต่างหาก 8 เล่ม เพราะมีขนาดหนามาก)

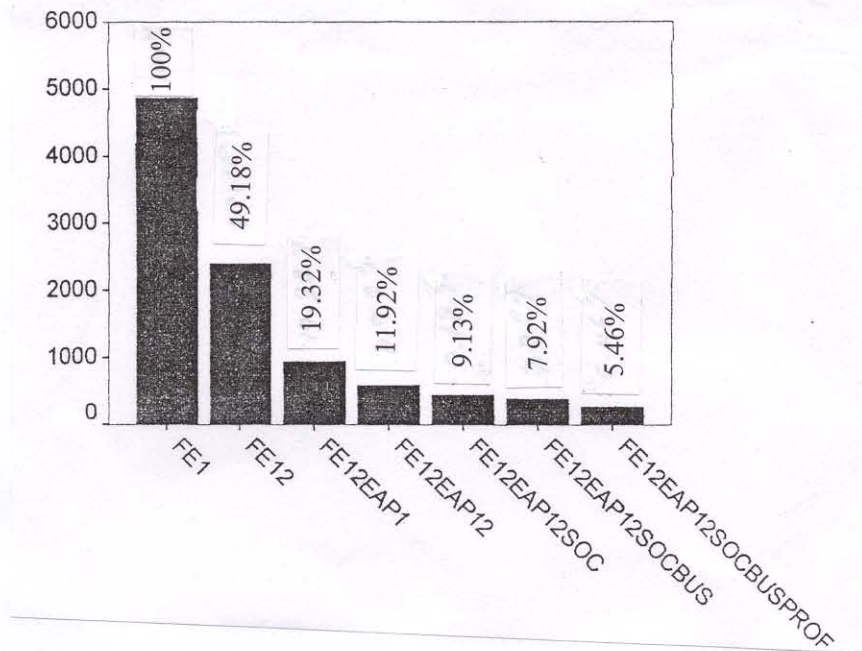
2. ความต่อเนื่องของคำศัพท์ในตำราเรียนภาษาอังกฤษ

2.1 ความต่อเนื่องจากการปรากฏของคำศัพท์

ตารางที่ 11 จำนวนคำศัพท์และความต่อเนื่องของคำศัพท์ในรายวิชาต่าง ๆ

ลำดับที่	จำนวนคำที่ปรากฏในรายวิชา			ค่าทั้งหมด
	FE1	FE2	FE12	
1	2,477	2,492	2,397	7,366
	33.63%	33.83%	32.54%	
	(4,874)	(4,889)	(49.18%)	
2	1,455	941	942	3,338
	43.59%	28.19%	28.22%	
		(1,883)	(19.32%)	
3	362	1,206	581	2,149
	16.84%	56.12%	27.04%	
		(1,787)	(11.92%)	
4	137	2,181	445	2,763
	4.96%	78.94%	16.10%	
		(2,626)	(9.13%)	
5	61	2,004	386	2,451
	2.49%	81.76%	15.71%	
		(2,390)	(7.92%)	
6	121	2,738	266	3,125
	3.87%	87.62%	8.51%	
		(3,004)	(5.46%)	

แผนภาพที่ 21 ความต่อเนื่องของคำศัพท์ที่ปรากฏในรายวิชา FE I ในตำราของรายวิชาต่าง ๆ

จากตารางที่ 11 และแผนภาพที่ 21 แสดงให้เห็นความต่อเนื่องของคำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในตำราเรียนของรายวิชา FE I ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 4,874 คำ ว่ามีปรากฏใช้อยู่ในตำราเรียนของรายวิชาใดบ้างและมากน้อยเพียงใดดังนี้

- 1) มีความต่อเนื่องกับคำศัพท์ในรายวิชา FE II มากที่สุด กล่าวคือ มีคำศัพท์ 2,397 คำที่ปรากฏอยู่ในตำราเรียนรายวิชา FE I และ FE II หรือคิดเป็น 49.18% ของจำนวนคำศัพท์ทั้งหมดของ FE I
- 2) มีความต่อเนื่องกับคำศัพท์ในรายวิชา EAP I มากเป็นอันดับที่ 2 กล่าวคือ มีคำศัพท์ 942 คำที่ปรากฏอยู่ในตำราเรียนรายวิชา FE I, FE II และ EAP I หรือคิดเป็น 19.32% ของจำนวนคำศัพท์ทั้งหมดของ FE I
- 3) มีความต่อเนื่องกับคำศัพท์ในรายวิชา EAP II มากเป็นอันดับที่ 3 กล่าวคือ มีคำศัพท์ 581 คำที่ปรากฏอยู่ในตำราเรียนรายวิชา FE I, FE II, EAP I และ EAP II หรือคิดเป็น 11.92% ของจำนวนคำศัพท์ทั้งหมดของ FE I
- 4) มีความต่อเนื่องกับคำศัพท์ในรายวิชา Soc Eng มากเป็นอันดับที่ 4 กล่าวคือ มีคำศัพท์ 445 คำที่ปรากฏอยู่ในตำราเรียนรายวิชา FE I, FE II, EAP I, EAP II และ Soc Eng หรือคิดเป็น 9.13% ของคำศัพท์ทั้งหมดใน FE I

- 5) มีความต่อเนื่องกับคำศัพท์ในรายวิชา Bus Eng มากเป็นอันดับที่ 5 กล่าวคือ มีคำศัพท์ 386 คำที่ปรากฏอยู่ในตำราเรียนรายวิชา FE I, FE II, EAP I, EAP II, Soc Eng และ Bus Eng หรือคิดเป็น 7.92% ของคำศัพท์ทั้งหมดใน FE I
- 6) มีความต่อเนื่องกับคำศัพท์ในรายวิชา Prof Bus Eng น้อยที่สุด กล่าวคือ มีคำศัพท์ 266 คำที่ปรากฏอยู่ในตำราเรียนรายวิชา FE I, FE II, EAP I, EAP II, Soc Eng, Bus Eng และ Prof Bus Eng หรือคิดเป็น 5.46% ของคำศัพท์ทั้งหมดใน FE I

อนึ่ง จากแผนภาพที่ 21 จะสังเกตเห็นได้ชัดเจนว่าตำราเรียนของรายวิชาต่าง ๆ ยิ่งสูงกว่ารายวิชา FE I ก็ยิ่งมีความต่อเนื่องของคำศัพท์น้อยลงตามลำดับ จาก 2,397 คำ หรือ 49.18% ในรายวิชา FE II จนถึง 266 คำ หรือ 5.46% ในรายวิชา Prof Bus Eng เมื่อพิจารณาการปรากฏของคำศัพท์ในตำราเรียนรายวิชาอื่นในระดับต่ำกว่าด้วย

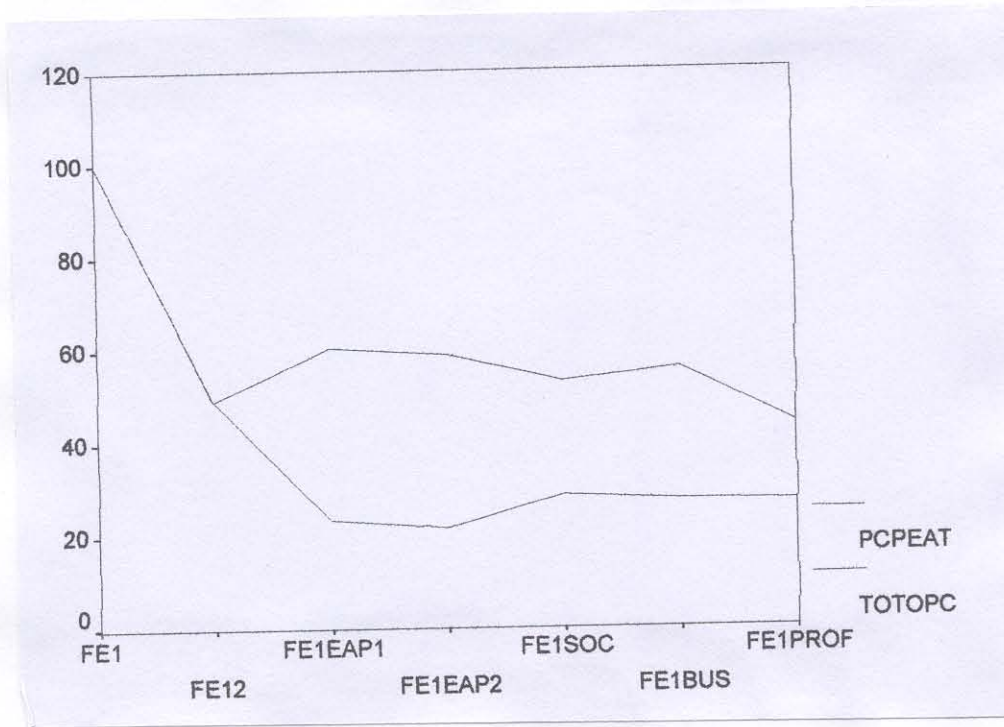
(สำหรับความต่อเนื่องของคำศัพท์แต่ละชนิดที่ปรากฏในรายวิชา FE I แล้วไปปรากฏในรายวิชาอื่น อยู่ในภาคผนวก ข.)

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่พิจารณาเฉพาะความต่อเนื่องของคำศัพท์ที่ปรากฏในตำราเรียนของรายวิชา FE I และไปปรากฏอีกในรายวิชาอื่นโดยไม่พิจารณาความต่อเนื่องของคำศัพท์ในรายวิชาอื่นที่มาก่อนหน้านั้นเลย จะปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 12 จำนวนคำของรายวิชา FE I ที่ปรากฏซ้ำอยู่ในรายวิชาต่าง ๆ

จำนวนคำ	รายวิชา						
	FE1	FE2	EAP1	EAP2	SOC Eng	BUS Eng	PROF Eng
ที่ซ้ำกับ FE1	4,874	2,397	1,139	1,049	1,391	1,331	1,314
ร้อยละ	100%	49.18%	23.33%	21.52%	28.54%	27.31%	26.96%
ลำดับที่	--	1	5	6	2	3	4
ที่มีทั้งหมด	4,874	4,889	1,883	1,784	2,626	2,390	3,004
ร้อยละ	100%	49.03%	60.38%	58.80%	52.97%	55.69%	43.74%
ลำดับที่	--	5	1	2	4	3	6

แผนภาพที่ 22 ความต่อเนื่องของคำศัพท์ที่ปรากฏในรายวิชา FE I ในตำราของรายวิชาต่าง ๆ (เปรียบเทียบรายคู่)

จากตารางที่ 12 จะพบว่า มีคำศัพท์ที่เคยปรากฏอยู่ในตำราเรียนของรายวิชา FE I ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 4,874 คำนั้น ไปปรากฏอยู่ในตำราเรียนของรายวิชา FE II จำนวน 2,397 คำ หรือ 49.18% ของจำนวนคำศัพท์ในรายวิชา FE I รองลงมาคือจำนวน 1,391 คำ ซึ่งไปปรากฏอยู่ในตำราเรียนของรายวิชา Soc Eng และอันดับที่ 3 คือจำนวน 1,331 คำ ซึ่งไปปรากฏอยู่ในตำราเรียนรายวิชา Bus Eng และเมื่อพิจารณา 2 จำนวนคำศัพท์ที่เคยปรากฏอยู่ในรายวิชา FE I แล้วไปปรากฏอยู่ในตำราเรียนของรายวิชาอื่น ๆ พบว่ามีจำนวน 2,397 ถึง 1,049 คำ หรือระหว่าง 49.18% - 21.52% ซึ่งมีปริมาณมาก และเมื่อคิดเป็นอัตราส่วนต่อจำนวนคำศัพท์ทั้งหมดที่ปรากฏอยู่ในตำราเรียนของรายวิชาต่าง ๆ จะมีขนาดระหว่าง 60.38% - 43.74% ซึ่งมีปริมาณมาก

นอกจากนี้เมื่อพิจารณารายละเอียดของเส้นกราฟในแผนภาพที่ 22 ประกอบ จะพบว่าปริมาณร้อยละของจำนวนคำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในรายวิชา FE I แล้วไปปรากฏอยู่ในตำราเรียนของรายวิชาอื่น (คือ TOTOPC) จะมากที่สุดใรรายวิชา FE II แล้วจะลดลงในรายวิชา EAP I และ EAP II และจะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นในรายวิชา Soc Eng, Bus Eng และ Prof Bus Eng แต่ว่าเส้นกราฟแสดงอัตราส่วนของคำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในรายวิชาต่าง ๆ กับจำนวนคำศัพท์ทั้งหมดจะมีมากกว่าอัตราส่วนของชุดแรก และมีขนาดแตกต่างกันไม่มากนัก

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าคำศัพท์ที่ปรากฏในตำราเรียนของรายวิชา FE I ไปปรากฏอีกในตำราเรียนรายวิชาอื่น ๆ ในลักษณะที่มีความถี่สูงมากคือ ระหว่าง 49.18% - 21.52% ของคำศัพท์ทั้งหมดของรายวิชา FE I และมีปริมาณมากถึงระหว่าง 60.38% -43.74% ของจำนวนคำศัพท์ทั้งหมดของรายวิชาต่าง ๆ

จากตารางที่ 14 เป็นที่น่าสังเกตว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความถี่ต่อคำของคำศัพท์ชนิดต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในตำราของรายวิชาต่าง ๆ สูงมาก กล่าวคือ ค่าดังกล่าวมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันทุกรายการระหว่าง 0.953 - 1.00 และมีนัยสำคัญ ($p = 0.05$) แสดงว่าโดยสภาพทั่วไปแล้วคำศัพท์แต่ละชนิดที่ปรากฏอยู่ในตำราเรียนของรายวิชาต่าง ๆ มีปริมาณความถี่ต่อคำมากหรือน้อยสอดคล้องกันมาก

ดังนั้น จากตารางที่ 11-14 และแผนภาพที่ 21-22 อาจสรุปได้ว่า ปริมาณคำศัพท์ ปริมาณความถี่ของคำศัพท์ และปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์แต่ละชนิด ซึ่งปรากฏอยู่ในตำราเรียนของรายวิชาต่าง ๆ มีความสอดคล้องและต่อเนื่องกันมาก แต่จำนวนคำศัพท์ของรายวิชา FE I เกิดต่อเนื่องในรายวิชาต่าง ๆ ที่สูงขึ้นน้อยลงตามลำดับ จาก 2,397 คำ หรือ 49.18% ในรายวิชา FE II จนถึง 266 คำ หรือ 5.46% ในรายวิชา Prof Bus Eng (เมื่อพิจารณาการปรากฏของคำศัพท์ในตำราของรายวิชาอื่นในระดับต่ำกว่าในขณะเดียวกันด้วย ในลักษณะของ linear progression) อย่างไรก็ดี คำศัพท์ของรายวิชา FE I ไปปรากฏอีกในรายวิชาอื่น ๆ (เมื่อศึกษาเปรียบเทียบทีละคู่) ถิ่นมาก คือระหว่าง 49.18% - 21.52% ของคำศัพท์ทั้งหมดของรายวิชา FE I และระหว่าง 60.38% - 43.74% ของจำนวนคำศัพท์ทั้งหมดของรายวิชาต่าง ๆ ที่นำมาเปรียบเทียบกัน

ข. การประเมินผลคำศัพท์ที่ใช้ในตำราเรียน

1. ความสอดคล้องของลำดับที่ของปริมาณคำศัพท์แต่ละชนิดในรายวิชาต่าง ๆ

จากผลลัพ์ที่ปรากฏอยู่ในตารางที่ 13 และแผนภาพที่ 12-14 ซึ่งพบว่าปริมาณคำศัพท์แต่ละชนิดในรายวิชาต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันสูงมากและมีนัยสำคัญ ($r_{xy} > 0.90$) แสดงว่าลำดับที่ของปริมาณคำศัพท์แต่ละวิชามีความสอดคล้องกันสูงมากด้วย

2. ความสอดคล้องของลำดับที่ของปริมาณความถี่ของคำศัพท์แต่ละชนิดในรายวิชาต่าง ๆ

จากผลลัพ์ที่ปรากฏอยู่ในตารางที่ 13 และแผนภาพที่ 15-17 ซึ่งพบว่าปริมาณความถี่ของคำศัพท์แต่ละชนิดในรายวิชาต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันสูงมาก และมีนัยสำคัญ ($r_{xy} > 0.90$) แสดงว่าลำดับที่ของปริมาณความถี่ของคำศัพท์แต่ละวิชามีความสอดคล้องกันสูงมาก

3. ความสอดคล้องของลำดับที่ของปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์แต่ละชนิดในรายวิชาต่าง ๆ

จากผลลัพธ์ที่ปรากฏอยู่ในตารางที่ 14 และแผนภาพที่ 18-20 ซึ่งพบว่าปริมาณความถี่ต่อคำชนิดต่าง ๆ ในรายวิชาต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันสูงมาก และมีนัยสำคัญ ($r_{xy} > 0.90$) แสดงว่าลำดับที่ของปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์แต่ละชนิดในรายวิชาต่าง ๆ มีความสอดคล้องกันสูงมาก

4. ความต่อเนื่องของคำศัพท์ในรายวิชาต่าง ๆ

จากผลลัพธ์ในตารางที่ 11-12 และแผนภาพที่ 21-22 แสดงได้ชัดเจนว่าคำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในรายวิชา FE I ปรากฏอยู่ต่อเนื่องในรายวิชาอื่น ๆ ที่เรียนภายหลังคือ รายวิชา FE II, EAP I, EAP II, Soc Eng, Bus Eng และ Prof Bus Eng จำนวนตั้งแต่ 2,397 คำ หรือ 49.18% ของคำศัพท์ทั้งหมดในรายวิชา FE I จนถึง 266 คำ หรือ 5.46% คำาเรียนของรายวิชาต่าง ๆ ยิ่งสูงกว่ารายวิชา FE I ก็ยิ่งมีความต่อเนื่องของคำศัพท์น้อยลงตามลำดับ อย่างไรก็ตาม คำศัพท์ของรายวิชา FE I ไปปรากฏอีกในรายวิชาอื่น ๆ (เมื่อศึกษาเปรียบเทียบทีละคู่) ถิ่นมากคือระหว่าง 49.18% - 21.52% ของคำศัพท์ทั้งหมดของรายวิชา FE I และระหว่าง 60.38% - 43.74% ของจำนวนคำศัพท์ทั้งหมดของรายวิชาต่าง ๆ ที่นำมาเปรียบเทียบกัน

5. ปริมาณคำศัพท์ ปริมาณความถี่ของคำศัพท์ และปริมาณความถี่ต่อคำของ
คำศัพท์ในรายวิชาต่างๆ

ตารางที่ 15 ปริมาณคำศัพท์ ปริมาณความถี่ของคำศัพท์ และปริมาณความถี่ต่อคำของ
คำศัพท์ในรายวิชาต่างๆ

	wordfreq	fe1	fe2	fesup	eap1	eap2	soce	buse	profe	tot
1	no. words	4874	4889	2594	1883	1787	2626	2390	3004	24047
2	frequency	13467	14716	4750	12425	14178	20773	24886	5041	110236
3	freq : word	2.76	3.01	1.83	6.60	7.93	7.91	10.41	1.68	4.58

แผนภาพที่ 23 ปริมาณคำศัพท์ในรายวิชาต่างๆ

แผนภาพที่ 24 ปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชาต่าง ๆ

แผนภาพที่ 25 ปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์ในรายวิชาต่าง ๆ

จากตารางที่ 15 และแผนภาพที่ 23-25 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. คำศัพท์ในรายวิชา FE I และ FE II มีจำนวนใกล้เคียงกันมากที่สุดคือ 4,874 และ 4,889 คำ ตามลำดับ และมีจำนวนมากที่สุดในบรรดารายวิชาต่าง ๆ และคำศัพท์ในรายวิชา EAP II มีน้อยที่สุดคือ 1,787 คำ และใกล้เคียงกับคำศัพท์ในรายวิชา EAP I ซึ่งมีอยู่ 1,883 คำ จำนวนคำศัพท์ของรายวิชาจะลดลงภายหลังจากรายวิชา FE I หรือ FE II และจะมีน้อยที่สุดในรายวิชา EAP II หลังจากนั้นคำศัพท์จะมีมากขึ้นเมื่อเรียนรายวิชา Soc Eng, Bus Eng และ Prof Bus Eng

2. ความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชา Bus Eng มีจำนวนสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชา Soc Eng และอันดับที่ 3 ได้แก่ปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชา FE II ส่วนเอกสารเสริมรายวิชา FE I และ FE II มีปริมาณความถี่ของคำศัพท์ต่ำที่สุด

3. ปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์ในรายวิชา Bus Eng สูงที่สุดคือ 1 คำ มีความถี่ในการปรากฏโดยเฉลี่ย 10.41 ครั้ง รองลงมาได้แก่ของรายวิชา EAP II (โดยเฉลี่ย 1 คำ ปรากฏ 7.93 ครั้ง) และอันดับที่ 3 ได้แก่ของรายวิชา Soc Eng (โดยเฉลี่ย 1 คำ ปรากฏ 7.91 ครั้ง) และรายวิชา Prof Bus Eng มีปริมาณความถี่ต่อคำต่ำที่สุด กล่าวคือ โดยเฉลี่ย 1 คำ ปรากฏ 1.68 ครั้งเท่านั้น ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าโดยเฉลี่ยแล้วรายวิชา FE I มีความถี่ต่อคำประมาณ 2.76 ครั้งต่อ 1 คำ ความถี่นี้จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในรายวิชา FE II แล้วจะลดลงในเอกสารเสริมของรายวิชา FE I และ FE II หลังจากนั้นความถี่จะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในรายวิชา EAP I เป็นต้นไป และสูงที่สุดเป็นประมาณ 10.41 ครั้งต่อ 1 คำ ในรายวิชา Bus Eng แล้วจะลดลงต่ำสุดเป็นประมาณ 1.68 ครั้งต่อ 1 คำ ในรายวิชา Prof Bus Eng

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า

1) รายวิชาต่าง ๆ มีปริมาณคำศัพท์ ปริมาณความถี่ของคำศัพท์ และปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์แต่ละชนิดสอดคล้องกันดีมาก

2) คำศัพท์ของรายวิชาแรก (คือ FE I) ปรากฏกระจายอยู่ในรายวิชาต่าง ๆ ทุกรายวิชาที่เรียนต่อจาก FE I ในปริมาณที่แตกต่างกัน ตั้งแต่ 49.18% ถึง 5.46% โดยในวิชาแรก ๆ ที่เรียนหลังจากรายวิชา FE I จะมีความต่อเนื่องของคำศัพท์มากที่สุด แล้วจะค่อย ๆ ลดลงในรายวิชาที่เรียนในภายหลัง เช่น Bus Eng และ Prof Bus Eng เป็นต้น โดยที่คำนึงถึงศัพท์จำนวนเดียวกันในทุกวิชาที่เรียนก่อนหน้านั้นด้วย การลดลงในลักษณะนี้นับว่าเป็นสิ่งที่ดีทีเดียว

ความต่อเนื่องของคำศัพท์จากรายวิชา FE I ในรายวิชาต่าง ๆ ยกเว้นวิชา FE II ยังไม่ดีนัก เพราะมีปริมาณน้อยกว่า 20%

อย่างไรก็ดี คำศัพท์ของรายวิชา FE I ไปปรากฏอีกในรายวิชาอื่น ๆ (เมื่อศึกษาเปรียบเทียบทีละคู่) ถิ่นมาก คือระหว่าง 49.18% - 21.52% ของคำศัพท์ทั้งหมดของรายวิชา FE I และระหว่าง 60.38% - 43.74% ของจำนวนคำศัพท์ทั้งหมดของรายวิชาต่าง ๆ ที่นำมาเปรียบเทียบกัน ถ้ามองความต่อเนื่องของคำศัพท์ในลักษณะนี้ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

3) ปริมาณคำศัพท์และปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชาต่าง ๆ แตกต่างกันมาก ในรายวิชาแรก ๆ คือ FE I และ FE II มีจำนวนคำศัพท์มาก แต่คำมีความถี่ต่ำ ส่วนรายวิชาตั้งแต่ EAP I ขึ้นไปมีปริมาณคำศัพท์น้อยกว่า แต่มีความถี่สูงมาก ลักษณะดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่ไม่ค่อยดีสำหรับการเรียนรายวิชาต่อเนื่องกัน

ดังนั้นด้วยข้อค้นพบโดยสรุปดังกล่าวแล้วข้างต้น 3 ข้อ จึงอาจกล่าวได้ว่า คำศัพท์ที่ปรากฏในตำราเรียนของรายวิชาต่าง ๆ มีลักษณะดีพอใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันนี้ความสำคัญของคำศัพท์เป็นที่ยอมรับกันดีในหมู่นักวิชาการและนักวิจัยว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากอย่างหนึ่งในการเรียนภาษา การที่ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษได้นั้น ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ด้านองค์ประกอบภาษา โดยเฉพาะคำศัพท์เป็นอย่างดี สามารถใช้คำศัพท์และรู้ความหมายของคำในข้อความต่าง ๆ ที่ตนอ่านได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เช่นที่ Robinson (1960 : 25) ได้กล่าวไว้ว่า ความเข้าใจคำศัพท์เป็นหัวใจของการอ่านที่จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่าน และจากการยืนยันของ Eskey ผู้ที่ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับการอ่านในชั้นสูงแสดงให้เห็นว่า ปัญหาใหญ่ที่ผู้อ่านประสบเป็นอันดับแรกคือ ปัญหาด้านคำศัพท์ จึงพบได้บ่อยครั้งที่ผู้อ่านส่วนใหญ่เกิดความท้อแท้ในการอ่านหรือไม่สามารถอ่านเรื่องราวหรือข้อความที่ตนอ่านได้จบ เพราะไม่เข้าใจคำศัพท์ใหม่ ๆ ที่พบในข้อความเหล่านั้นนั่นเอง (Eskey, 1875 : 211)

คำศัพท์นอกจากจะมีความสำคัญต่อทักษะการอ่านแล้ว ยังมีความสำคัญต่อทักษะการเขียน การฟัง และการพูด เพราะทักษะเหล่านี้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน เมื่อเข้าใจทักษะหนึ่งได้ก็สามารถที่จะพัฒนาทักษะอื่นต่อไป ในขณะเดียวกัน ถ้าผู้เรียนมีความรู้ด้านคำศัพท์ไม่ดีพอ ก็จะก่อให้เกิดปัญหากับการเรียนรู้ทั้ง 4 ทักษะด้วย

ในการเรียนการสอนภาษานั้น ไม่ว่าจะทำการสอนทักษะใดก็ตาม ผู้สอนมักจะสอนความหมายของคำศัพท์ใหม่แทรกไปด้วยเสมอ ด้วยวิธีการต่าง ๆ แต่ก็ยังคงเป็นปัญหาของผู้เรียนเสมอ เพราะคำศัพท์บางคำอาจมีความถี่ต่ำในเอกสาร คำสอน ที่ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนไม่ได้ให้ความสนใจมากเท่าที่ควร ผู้เรียนอาจไม่เกิดการเรียนรู้ได้ และคำเหล่านี้อาจไปปรากฏในแบบทดสอบในภายหลังจึงเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียน หรือบางครั้งผู้สอนอาจใช้คำศัพท์อื่นที่ไม่เคยปรากฏได้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้แล้วการไม่มีบัญญัติคำศัพท์ของแต่ละรายวิชา อาจทำให้เกิดการใช้คำศัพท์ซ้ำซ้อนกันมากในรายวิชาต่าง ๆ หรืออาจทำให้รายวิชาต่าง ๆ ไม่มีความต่อเนื่องกันเลย หรือต่อเนื่องกันน้อย เกินไปก็เป็นได้

ดังนั้น หากผู้บริหารหลักสูตร และผู้สอนภาษาได้ทราบถึงชนิด จำนวนคำศัพท์ ความถี่ที่ปรากฏของคำศัพท์แต่ละตัว และความต่อเนื่องของการเกิดของคำศัพท์ในตำราเรียนแล้วจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะได้ทราบว่าปริมาณคำศัพท์ใหม่ที่ควรสอนในแต่ละรายวิชามีมากน้อยเพียงใด ควรจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับผู้เรียน และที่สำคัญมากก็คือจะได้ทราบได้แน่ชัดว่าควรจะมีคำศัพท์ใดบ้างในแบบทดสอบเพื่อการประเมินผล ส่วนผู้เรียนก็จะได้ทราบว่าตนจะต้องเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ในแต่ละรายวิชามากน้อยเท่าใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจชนิด ปริมาณ ความถี่ และความต่อเนื่องของคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ปรากฏในตำราเรียนของสถาบันภาษาที่ใช้สอนนิติ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
2. เพื่อทำการประเมินคำศัพท์โดยพิจารณาชนิดของคำศัพท์ ปริมาณ ความถี่ และความต่อเนื่องของคำศัพท์ที่ปรากฏดังกล่าวที่ใช้เป็นข้อมูลในข้อ 1

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งสำรวจชนิด ปริมาณ ความถี่ และความต่อเนื่องของคำศัพท์ ภาษาอังกฤษที่ปรากฏในตำราเรียนและบทเรียนเสริมของสถาบันภาษาที่ใช้ร่วมกันอย่างเป็นทางการ (core materials) และเป็นรายวิชาภาษาอังกฤษที่เปิดสอนให้กับคณะเศรษฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-2 และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ชั้นปีที่ 1-4 เท่านั้น

ข้อจำกัดงานวิจัย

1. การนับความถี่ของคำแต่ละคำ นับโดยใช้หลักการสะกดตัวของคำแต่ละคำ โดยไม่ได้คำนึงถึงความหมายในประโยค บริบท หรือในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน
2. ในรายวิชาของชั้นปีที่ 3 และ 4 ของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีเนื้อหา รายวิชาเน้นทางด้านการใช้ภาษา (production) ด้านการพูดและการเขียน บทเรียนเย็บเล่มที่เป็นบทเรียนร่วมจะมีจำนวนหน้าไม่มากนัก ซึ่งทำให้การนับคำมีผลกระทบไปด้วย แต่มีได้หมายความว่านิสิตเรียนศัพท์น้อยลง จำนวนศัพท์อีกมากจำนวนหนึ่งจะอยู่ในปฏิสัมพันธ์ ระหว่างการสนทนา การใช้เอกสารจริง เช่น แผ่นพับ โฆษณา จดหมาย หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และเอกสารบนแผ่นใสของอาจารย์ รวมทั้งการใช้ input ในชั้นเรียน ในรูปแบบ บันทึกลีขียงและวีดิทัศน์ ซึ่งผู้วิจัยมิได้นับคำเหล่านี้ด้วย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงตำราเรียน เอกสารคำสอน และเอกสารเสริมคำสอน รายวิชาต่าง ๆ ของสถาบันภาษาที่เปิดสอนให้กับคณะเศรษฐศาสตร์และพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
2. ได้บัญชีคำศัพท์ของรายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนให้กับคณะเศรษฐศาสตร์และพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเตรียมการสอนและการทดสอบหรือการประเมินผลของครู-อาจารย์

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ และอภิปรายประเด็นที่น่าสนใจ

1. ในเรื่องชนิดและปริมาณของคำศัพท์ ทุกรายวิชามีคำศัพท์จำแนกได้เป็น 14 ชนิด ตามแนวของ Close (1975) และ Sinclair (1991) คือ

1. คำนาม (noun) และ gerund
2. คำสรรพนาม (pronoun)
3. คำกริยา (verb)
4. คำคุณศัพท์ (adjective)
5. คำวิเศษณ์ (adverb)
6. คำบุพบท (preposition)
7. คำนำหน้านาม (determiners)
8. คำ articles
9. คำย่อ (abbreviation)
10. คำวิสามัญนาม (proper noun)
11. คำสันธาน (conjunction)
12. คำอุทาน (interjection)
13. คำกริยาช่วย และ modality ในรูปเต็มและรูปย่อ (contraction)
14. คำเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ได้แก่ คำสแลง, คำอุปสรรค, คำภาษาต่างประเทศ, คำที่แสดงความเป็นเจ้าของ ('s) และคำที่แสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ และการใช้ของคำ (เช่น n, v, fml, joc)

อนึ่ง รายวิชาทั้ง 7 ที่ศึกษามีปริมาณของศัพท์ จำแนกตามรายวิชาดังนี้คือ

วิชา Foundation English I (FE I)	มีศัพท์จำนวน	4,874	คำ
วิชา Foundation English II (FE II)	มีศัพท์จำนวน	4,889	คำ
วิชา FE Supplement (FE Sup)	มีศัพท์จำนวน	2,594	คำ
วิชา English for Academic Purposes I (EAP I)	มีศัพท์จำนวน	1,883	คำ
วิชา English for Academic Purposes II (EAP II)	มีศัพท์จำนวน	1,787	คำ

วิชา Social English (Soc Eng)	มีศัพท์จำนวน 2,626 คำ
วิชา Business English (Bus Eng)	มีศัพท์จำนวน 2,390 คำ
วิชา Professional Business English (Pro Bus Eng)	มีศัพท์จำนวน 3,004 คำ

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าคำศัพท์ในรายวิชา FE I และ FE II มีจำนวนใกล้เคียงกันมากที่สุด คือ 4,874 และ 4,889 คำตามลำดับ และมีจำนวนมากที่สุดในการบรรยายวิชาต่าง ๆ และคำศัพท์ในรายวิชา EAP II มีน้อยที่สุดคือ 1,787 คำ และใกล้เคียงกับคำศัพท์ในรายวิชา EAP I ซึ่งมีอยู่ 1,883 คำ จำนวนคำศัพท์ของรายวิชาจะลดลงภายหลังจากรายวิชา FE I หรือ FE II และจะมีน้อยที่สุดในรายวิชา EAP II* หลังจากนั้นคำศัพท์จะมีมากขึ้นอีกเมื่อเรียนรายวิชา Soc Eng, Bus Eng และ Prof Bus Eng และเมื่อจัดลำดับตามปริมาณของคำศัพท์แล้วจะพบว่า ชนิดของคำศัพท์ ที่มีปริมาณมากที่สุดสามลำดับแรกของทั้ง 7 รายวิชาที่ศึกษาคือ คำที่บอกเนื้อหา (content words) ได้แก่ คำนาม คำกริยา และคำคุณศัพท์ตามลำดับ และปริมาณของคำศัพท์มีลักษณะสอดคล้องกันทุกรายวิชาคือคำชนิดใดมีปริมาณมากก็จะมีมากในทุกรายวิชา คำชนิดใดมีปริมาณน้อยก็จะมีน้อยในทุกรายวิชาที่ทำการศึกษา

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าปริมาณคำศัพท์ที่ศึกษาใน 7 รายวิชานั้น วิชา EAP I และ EAP II มีจำนวนคำศัพท์ค่อนข้างน้อยกว่าวิชาอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะ

1. เนื้อหาวิชา และวัตถุประสงค์หลักสูตรเน้นการฝึกทักษะการเรียนรู้ (Study skills) เพราะเป็นภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (English for Academic Purposes) เช่น การจดบันทึก การเขียนโครงร่าง เขียนสรุป ตลอดจนการเขียนความเรียง (essays) แบบต่าง ๆ เช่น เขียนเปรียบเทียบ เขียนแสดงความคิดเห็น เขียนโต้แย้ง เขียนเรื่องข้อดีและข้อเสีย เขียนเรื่องเหตุและผล เป็นต้น และบริบทของสิ่งที่เขียนจะเป็นเรื่องทางเศรษฐกิจและธุรกิจทั้งสิ้น ในบทเรียนย่อยเล่มของหน่วยผลิตบทเรียนกองกลางของสถาบันภาษาจะมีจำนวนหน้าไม่เกิน 20 หน้า ในแต่ละบท ทั้งรายวิชามีทั้งหมด 6 บท มีบทอ่านสั้น ๆ เป็น input ส่วนใหญ่เป็นตัวอย่งการเขียนความเรียง นิสิตจะต้องลงมือฝึกการเขียนมากทั้งในลักษณะงานเดี่ยว งานคู่ และงานกลุ่ม มีทั้งเขียนฉบับร่างและฉบับจริง ดังนั้นศัพท์จำนวนมากส่วนหนึ่งจะปรากฏอยู่ในงานเขียนของนิสิต มิใช่อยู่ในตัวบทเรียน ซึ่งผู้วิจัยมิได้นับจำนวนของคำศัพท์ในงานเขียนเหล่านี้

* แต่เมื่อศึกษาปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์ในวิชา EAP II โดยเฉลี่ยศัพท์ 1 คำ ปรากฏถึง 7.93 ครั้ง ซึ่งอยู่ในเกณฑ์สูง

2. อาจารย์ผู้สอนแต่ละกลุ่มเลือกใช้ออกสารเสริมของตนเอง ซึ่งอาจถ่ายสำเนาจากหนังสือพิมพ์ และนิตยสารทางธุรกิจ เพื่อใช้กับนิสิตในห้อง ผู้วิจัยมิได้นับจำนวนของคำศัพท์ในเอกสารเสริมเหล่านี้ด้วย

2. ในเรื่องปริมาณความถี่ของคำศัพท์ และปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์ชนิดต่าง ๆ ที่ปรากฏในตำราเรียนรายวิชาต่าง ๆ มีลักษณะสรุปได้ร่วมกันดังนี้

1. ปริมาณความถี่ของคำศัพท์ ในรายวิชา FE I, FE II และเอกสารเสริมวิชา FE I และ FE II ที่ปรากฏอยู่ในชนิดต่าง ๆ ของคำมีลักษณะสอดคล้องกัน คือคำชนิดใดมีความถี่สูงก็จะสูงในทั้ง 2 รายวิชา คำชนิดใดมีความถี่ต่ำก็จะต่ำทั้ง 2 รายวิชา

2. ปริมาณความถี่ของคำศัพท์ ในรายวิชา EAP I, EAP II, Soc Eng, Bus Eng และ Prof Bus Eng ที่ปรากฏอยู่ในชนิดต่าง ๆ ของคำมีลักษณะโดยทั่วไปสอดคล้องกันทั้ง 5 รายวิชา คือคำชนิดใดมีความถี่สูงก็จะสูงทั้ง 5 รายวิชา คำชนิดใดมีความถี่ต่ำก็จะต่ำทั้ง 5 รายวิชา

ในประเด็นนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานอันได้แก่ FE I, FE II, และเอกสารเสริมมีปริมาณความถี่ของศัพท์สอดคล้องกัน เพราะวิชาทั้งสองนี้มีวัตถุประสงค์รายวิชาอย่างเดียวกัน และเป็นวิชาที่ต่อเนื่องกัน เนื้อหาบทเรียนเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป ดังนั้นความถี่ของศัพท์จะไม่สูงมากนัก แม้จะมีปริมาณคำศัพท์มากก็ตาม เพราะเนื้อหาบทเรียนหลากหลาย วงศัพท์ก็หลากหลายไปด้วย ซึ่งจะต่างกับรายวิชากลุ่มที่ 2 คือ EAP I, EAP II, Soc Eng, Bus Eng และ Prof Bus Eng ซึ่งเป็นลักษณะหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชาต่อด้วยภาษาอังกฤษสำหรับอาชีพ และเป็นวิชาที่เน้นเนื้อหาทางด้านเศรษฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ และการบัญชี จึงมีวงศัพท์เฉพาะสาขาวิชาที่มีปริมาณพอสมควร แต่มีความถี่สูงกว่าวงศัพท์ในกลุ่มวิชา FE ซึ่งเป็นภาษาอังกฤษทั่วไป (General English)

3. ความถี่ของคำศัพท์ ในรายวิชา Bus Eng มีปริมาณมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชา Soc Eng และอันดับที่ 3 ได้แก่ ปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชา FE II ส่วนเอกสารเสริมรายวิชา FE I และ FE II มีปริมาณความถี่ของคำศัพท์ต่ำที่สุด โดยทั่วไปวิชา FE จะมีปริมาณความถี่ของคำศัพท์ค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้เพราะรายวิชา FE เป็นภาษาอังกฤษทั่วไป (General English) เนื้อหาหลากหลาย วงศัพท์จะค่อนข้างกระจาย ความถี่ของศัพท์จึงมีปริมาณต่ำ

4. ปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์ ในรายวิชา Bus Eng สูงที่สุดคือ 1 คำ มีความถี่ในการปรากฏโดยเฉลี่ย 10.41 ครั้ง รองลงมาได้แก่ของรายวิชา EAP II (โดยเฉลี่ย 1 คำ ปรากฏ 7.93 ครั้ง) และอันดับที่ 3 ได้แก่ของรายวิชา Soc Eng (โดยเฉลี่ย 1 คำ ปรากฏ 7.91 ครั้ง) และรายวิชา Prof Bus Eng มีปริมาณความถี่ต่อคำต่ำที่สุด กล่าวคือโดยเฉลี่ย 1 คำ ปรากฏ 1.68 ครั้งเท่านั้น ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าโดยเฉลี่ยแล้วรายวิชา FE I มีความถี่ต่อคำ ประมาณ 2.76 ครั้ง ต่อ 1 คำ ความถี่นี้จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในรายวิชา FE II แล้วจะลดลงใน เอกสารเสริมของรายวิชา FE I และ FE II หลังจากนั้นความถี่จะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในรายวิชา EAP I เป็นต้นไป และสูงที่สุดเป็นประมาณ 10.41 ครั้ง ต่อ 1 คำ ในรายวิชา Bus Eng แล้วจะ ลดลงต่ำสุดเป็นประมาณ 1.68 ครั้ง ต่อ 1 คำ ในรายวิชา Prof Bus Eng

เฉพาะในรายวิชา Prof Bus Eng นี้ปริมาณความถี่ต่อคำต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับรายวิชา อื่น ซึ่งสามารถอธิบายได้ในเรื่องของเนื้อหาวิชาและวิธีการเรียนการสอนในห้องเรียน เพราะเน้นการใช้ชีวิตทัศน์เป็น input ในการสอน และเป็นส่วนสำคัญในการประเมินผล คือ อาจารย์ผู้สอนจะบันทึกเทปชีวิตทัศน์กิจกรรมในห้องเรียนของนิสิต เช่น การทำกิจกรรมเดี่ยว กิจกรรมคู่ หรือกิจกรรมกลุ่มขณะทำการสัมภาษณ์ การนำเสนอ หรือการประชุม เป็นต้น เพื่อนำมาวิเคราะห์และประเมินผลการแสดงออกและการใช้ภาษาร่วมกัน ผู้วิจัยก็ได้เก็บข้อมูล จากศัพท์ที่นิสิตใช้ระหว่างการมีปฏิสัมพันธ์เหล่านี้ ซึ่งคาดว่านิสิตต้องใช้ศัพท์อยู่ในวงที่ได้รับ input มาในบทเรียนนั่นเอง จึงเป็นไปได้ว่าปริมาณความถี่ของคำมีค่าต่ำด้วยสาเหตุดังกล่าว แล้ว

5. ปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์ชนิดต่าง ๆ ของรายวิชาต่าง ๆ มี ลักษณะทั่วไปสอดคล้องกัน คือ คำ article มีความถี่ปรากฏสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ คำบุพบท และ อันดับที่ 3 มักได้แก่ คำสันธาน ส่วนคำชนิดอื่น ๆ มักมีปริมาณความถี่ต่อคำต่ำ

ผลการวิจัยส่วนนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญเรื่องบัญญัติ ศัพท์หลายท่าน เช่น Kucera and Francis (1967), West (1969) และ Mackey (1971) ที่ว่าเมื่อ ใช้การนับความถี่ของศัพท์เป็นหลัก ก็จะพบว่าคำที่บอกหน้าที่ทางไวยากรณ์ (function words) เช่น articles ก็มักจะขึ้นมาเป็นลำดับแรก ๆ เสมอ นอกจากนี้การที่พบว่าคำชนิดอื่น ๆ ที่เป็น คำที่บอกเนื้อหา (content words) มีปริมาณความถี่ต่อคำต่ำกว่าเป็นเรื่องมีเหตุผลสมควร

เพราะในแต่ละรายวิชาบทเรียนจะแบ่งย่อยเป็นบท ๆ (units) ซึ่งอาจจำแนกตามหัวเรื่องที่แตกต่างหลากหลายออกไป ชนิดของหัวเรื่องจะเป็นตัวกำหนดชนิดของ content words เช่น คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ เป็นต้น เมื่อนับโดยรวมแล้วจึงเป็นเรื่องปกติที่ content words จะมีความถี่ต่อคำต่ำกว่า function words ซึ่งจะเกิดบ่อย ๆ ในทุก ๆ บท เพราะเป็นคำที่ทำหน้าที่เป็นแกนของไวยากรณ์

3. ในเรื่องของความต่อเนื่องของคำศัพท์ที่ปรากฏในตำราเรียนของรายวิชาที่ศึกษา ผลวิจัยแสดงว่าคำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในรายวิชา FE I ปรากฏอย่างต่อเนื่องในรายวิชาอื่น ๆ ที่เรียนภายหลัง (linear progression) คือรายวิชา FE II, EAP I, EAP II, Soc Eng, Bus Eng และ Prof Bus Eng จำนวนตั้งแต่ 2,397 คำ หรือ 49.18% ของคำศัพท์ทั้งหมดในรายวิชา FE I จนถึง 266 คำ หรือ 5.46% ตำราเรียนของรายวิชาต่าง ๆ ยิ่งสูงกว่ารายวิชา FE I ก็ยังมีความต่อเนื่องของคำศัพท์น้อยลงตามลำดับ

กล่าวโดยสรุปก็คือ วิชา FE II มีความต่อเนื่องของการปรากฏของคำศัพท์ใน FE I มากที่สุด (49.18%) เพราะเป็นวิชาบังคับที่ต่อเนื่องกันตามวัตถุประสงค์หลักสูตร ส่วนศัพท์ในวิชา EAP I ซึ่งเป็นวิชาแรกในการสอนทักษะการเรียน (Study Skills) ตามหลักสูตรของภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (English for Academic Purposes) ในสาขาธุรกิจก็ยังมีศัพท์จากวิชาพื้นฐานมาหมุนเวียนใช้ (recycle) อีกเกือบ 20% ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสม ตามแนวคิดของ Tucker (1975 : 357) ที่ว่าเมื่อเสนอศัพท์ไปแล้วครั้งหนึ่ง ควรจะให้ศัพท์ได้มีการหมุนเวียนกลับมาใช้อีก ส่วนรายวิชาตั้งแต่ EAP II (ปี 2) ขึ้นไปจนถึงรายวิชา Prof Bus Eng (ปี 4) กลับมีความต่อเนื่องของคำศัพท์น้อยลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าวิชาเหล่านี้มีเนื้อหาเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจและธุรกิจ และเป็นรายวิชาที่เน้นด้านการแสดงออกทางภาษา (production) ในทางการเขียนและการพูดทางธุรกิจ ซึ่งแตกต่างจากรายวิชาพื้นฐานซึ่งเน้นการอ่านเรื่องทั่ว ๆ ไป และการเขียน paragraph สั้น ๆ อย่างไรก็ตามเมื่อคำนึงถึงการสอนศัพท์ตามแนวคิดของ Tucker (1975 : 357) ที่ว่าผู้สอนอาจเสนอศัพท์ตามความจำเป็นมากน้อยในการสื่อความหมาย และเมื่อพิจารณาในเรื่องความถี่ของคำ และความถี่ต่อคำร่วมด้วย ในรายวิชาต่อจาก EAP I แม้จะมีศัพท์ใน FE I ปรากฏน้อยลงเรื่อย ๆ ก็ไม่น่าจะมีผลกระทบอะไร เพราะถึงจะเป็นการเสนอวงศัพท์ใหม่เฉพาะสาขาธุรกิจ แต่ถ้าคำนั้น ๆ ปรากฏบ่อยครั้ง กระบวนการเรียนรู้ก็เกิดขึ้นได้

อย่างไรก็ดีในกรณีที่พิจารณาเฉพาะความต่อเนื่องของคำศัพท์ที่ปรากฏในตำราเรียนของรายวิชา FE I และไปปรากฏอีกในรายวิชาอื่นโดยไม่พิจารณาความต่อเนื่องของคำศัพท์ในรายวิชาอื่นที่เรียนก่อนหน้านั้นเลย จะปรากฏว่าคำศัพท์ใน FE I ไปปรากฏอีกในตำราเรียนของรายวิชาอื่น ๆ ในลักษณะที่มีความถี่สูงมากคือ ระหว่าง 49.18% - 21.52% ของคำศัพท์ทั้งหมดของรายวิชา FE I และมีปริมาณมากถึงระหว่าง 60.38% - 43.74% ของจำนวนคำศัพท์ทั้งหมดของรายวิชาต่าง ๆ ซึ่งเป็นลักษณะที่อยู่ในเกณฑ์ดี

4. ผลการประเมินคำศัพท์ที่ศึกษาทั้งหมดเมื่อพิจารณาถึงชนิด ปริมาณ ความถี่ ความต่อเนื่องของคำศัพท์ที่ปรากฏในตำราเรียนของรายวิชาที่ทำการศึกษาทั้ง 7 รายวิชา สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า

1. รายวิชาต่าง ๆ มีปริมาณคำศัพท์ ปริมาณความถี่ของคำศัพท์ และปริมาณความถี่ต่อคำของคำศัพท์แต่ละชนิดสอดคล้องกันดีมาก

2. คำศัพท์ของรายวิชาแรก (คือ FE I) ปรากฏกระจายอยู่ในรายวิชาต่าง ๆ ทุกรายวิชาในปริมาณที่แตกต่างกัน ตั้งแต่ 49.18% ถึง 5.46% โดยในวิชาแรก ๆ ที่เรียนหลังจากรายวิชา FE I จะมีความต่อเนื่องของคำศัพท์มากที่สุด แล้วจะค่อย ๆ ลดลงในรายวิชาที่เรียนในภายหลัง เช่น Bus Eng และ Prof Bus Eng เป็นต้น การลดลงในลักษณะนี้นับว่าเป็นสิ่งที่ดี แต่ว่าความต่อเนื่องของคำศัพท์จากรายวิชา FE I ในรายวิชาต่าง ๆ ยกเว้นวิชา FE II ยังไม่ค่อยดีนัก เพราะมีปริมาณน้อยกว่า 20%

อย่างไรก็ดีในกรณีที่พิจารณาเฉพาะความต่อเนื่องของคำศัพท์ที่ปรากฏในตำราเรียนของรายวิชา FE I และไปปรากฏอีกในรายวิชาอื่นโดยไม่พิจารณาความต่อเนื่องของคำศัพท์ในรายวิชาอื่นที่เรียนก่อนหน้านั้นเลย จะปรากฏว่าคำศัพท์ใน FE I ไปปรากฏอีกในตำราเรียนของรายวิชาอื่น ๆ ในลักษณะที่มีความถี่สูงมากคือ ระหว่าง 49.18% - 21.52% ของคำศัพท์ทั้งหมดของรายวิชา FE I และมีปริมาณมากถึงระหว่าง 60.38% - 43.74% ของจำนวนคำศัพท์ทั้งหมดของรายวิชาต่าง ๆ ซึ่งเป็นลักษณะที่อยู่ในเกณฑ์ดี

3. ปริมาณคำศัพท์ และปริมาณความถี่ของคำศัพท์ในรายวิชาต่าง ๆ แตกต่างกันไปมากในรายวิชาแรก ๆ คือ FE I และ FE II มีจำนวนคำศัพท์มากแต่คำมีความถี่ต่ำ ส่วนรายวิชาตั้งแต่ EAP I ขึ้นไปมีปริมาณคำศัพท์น้อยกว่าแต่คำมีความถี่สูงมาก ลักษณะดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่ไม่ค่อยดีนักสำหรับเรียนรายวิชาต่อเนื่องกัน

อย่างไรก็ตามด้วยข้อค้นพบโดยสรุปดังกล่าวแล้วข้างต้นทั้ง 3 ประการ ร่วมกับการพิจารณาถึงโครงสร้างหลักสูตรว่ารายวิชา FE I, FE II, มีลักษณะของเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษทั่วไป (General English) รายวิชา EAP I และ EAP II เป็นภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (English for Academic Purposes) และรายวิชา Soc Eng, Bus Eng และ Prof Bus Eng เป็นภาษาอังกฤษสำหรับอาชีพ (English for Occupational Purposes) ซึ่งมีลักษณะเฉพาะของตนเองก็อาจกล่าวได้ว่า คำศัพท์ที่ปรากฏในตำราเรียนของรายวิชาต่าง ๆ ทั้ง 7 รายวิชาที่ทำการวิเคราะห์มีลักษณะดีพอใช้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยฉบับนี้

1. ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์ในเรื่องชนิด ปริมาณ ความถี่ และความต่อเนื่องที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงตำราเรียน เอกสารคำสอน และเอกสารเสริมคำสอนรายวิชาต่าง ๆ ของสถาบันภาษาที่เปิดสอนให้กับคณะเศรษฐศาสตร์และพาณิชยศาสตร์และการบัญชีทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา
2. ได้บัญชีคำศัพท์ของรายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนให้กับคณะเศรษฐศาสตร์และพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเตรียมการสอนและการทดสอบหรือการประเมินผลของครู-อาจารย์

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

จากงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งอาจนำไปทำวิจัยเพิ่มเติมในอนาคตเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาดังนี้คือ

1. การวิจัยสำรวจเรื่องศัพท์ด้วยการแจกแจงนับความถี่ โดยให้คำนึงถึงความหมายของคำในระดับประโยค และ discourse ด้วย

2. การทำวิจัยเปรียบเทียบคำศัพท์ทั้งหมดที่ได้กับบัญชีศัพท์ที่เป็นที่เชื่อถือได้ เช่น A General Service List, American University Word List และ Newbury House Writers' Guide Word List เพื่อหาความถี่ (frequency) และการกระจาย หรือการครอบคลุม (coverage) และกำหนดเกณฑ์เลือกคำศัพท์ที่มีค่าความถี่และการกระจายสูง จัดทำเป็นบัญชีศัพท์ที่นิสิตจำเป็นต้องรู้และเรียนก่อนเพื่อช่วยให้เกิดความคล่องตัวในการเรียนภาษาอังกฤษในสาขา เศรษฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์และการบัญชีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การทำวิจัยเชิงคุณภาพกรณีศึกษานิสิต 3 ระดับคือ เก่ง - กลาง - และอ่อน โดยศึกษาในเรื่องความรู้ด้านคำศัพท์ การเพิ่มพูนคำศัพท์ กลวิธีในการเรียนศัพท์ โดยใช้ Think Aloud Technique และการจดบันทึก (diary) ทั้งนี้อาจใช้บัญชีคำศัพท์ที่เป็นที่มาของงานวิจัยฉบับนี้เป็นจุดเริ่มต้น จะได้แนวคิดว่าจะช่วยให้นิสิตเรียนรู้ศัพท์ให้มากขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างไร

4. การทำวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำบัญชีศัพท์ของคำที่ใช้หลักของความยาก-ง่ายต่อการเรียนรู้ โดยอาจเลือกคำจำนวนหนึ่งจากจำนวนศัพท์ที่มีความถี่สูงจากงานวิจัยฉบับนี้ และใช้ทดลองสอนกับ ผู้เรียนจำนวนหนึ่ง เน้นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การใช้เทคนิคให้พูดออกมาว่าคิดอย่างไรขณะเรียนรู้ศัพท์เหล่านั้น (Think aloud technique) รวมทั้งการสังเกต การสัมภาษณ์ และการจดบันทึก (diary) ของผู้เรียนก็อาจจะได้บัญชีศัพท์ใหม่รวมทั้งเทคนิควิธีสอนศัพท์ที่เน้นทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้เป็นสำคัญ

5. การทำวิจัย วิเคราะห์ชนิด ปริมาณ ความถี่ และความต่อเนื่องของศัพท์ที่ปรากฏในการสื่อสารของนิสิตในชั้นเรียนในหลักสูตรปี 3 และ 4 ของคณะบัญชี ที่เน้นด้านการสนทนาทางธุรกิจ การนำเสนอ (presentations) การเจรจาต่อรอง (negotiations) และการประชุม (meetings) เป็นต้น โดยการใช้แถบบันทึกเสียง หรือวีดิทัศน์เป็นอุปกรณ์ในการเก็บข้อมูล

6. การทำวิจัยเปรียบเทียบบัญชีศัพท์ 2 รายการ โดยเลือกคำจำนวนหนึ่งด้วยวิธี อัดนัยและปรนัย จากคำศัพท์ในภาคผนวก ข. 1-8 ของวิจัยฉบับนี้ และสุ่มให้อาจารย์ผู้สอนจำนวนหนึ่งและนิสิตจำนวนหนึ่งประเมินโดยใช้เกณฑ์ความคุ้นเคย (familiarity) 5 ระดับจาก “ใช้น้อยมาก - ไม่เคยเลย” จากนั้นหาความสัมพันธ์ของบัญชีศัพท์ 2 ชุด และคัดเลือกคำศัพท์จำนวนหนึ่งที่ทั้งอาจารย์และนิสิตเห็นพ้องกัน เพื่อทำบทเรียนสอนคำศัพท์เหล่านั้นให้นิสิตได้ศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไป

บรรณานุกรม

- กาญจนา โชติพงษ์. (2530) การศึกษาการรู้ความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดจันทบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- กัลยา ไกล้วถวานิช. (2527) การวิเคราะห์คำศัพท์จากแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ความถี่ ประโยชน์ในการใช้ทั่วไป และความคิดเห็นของครูที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์ในบทเรียน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นิคม ลีมวชิรานนท์. (2527) การวิเคราะห์และเสนอศัพท์ในชุดการเรียนการสอน Learning Kit 1-6 ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของกรมวิชาการ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วาวแวว โรงสะอาด. (2525) “การพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์และการสอนศัพท์ในภาษาอังกฤษ” อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 5(2) : 73-91.
- สมนัส ปริยานนท์. (2522) การสำรวจศัพท์ในแบบเรียน English for Thai Students ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุพัฒน์ สุกมลสันต์. (2532) การอภิเคราะห์และการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระหว่างปี พ.ศ. 2515-2530 กรุงเทพฯ : สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภา พงศ์เทพปลัมภ์. (2528) การศึกษาเปรียบเทียบการเสนอศัพท์ในแบบเรียนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- องค์การ อินทรมพรรษ์ และคนอื่นๆ. (2527) การศึกษาคำศัพท์และประโยคภาษาอังกฤษของหนังสือแบบเรียนภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2522. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

- อรุณชดี ตรุงอำไพ. (2516) การสำรวจปัญหาในการอ่านหนังสือ **S.R.A. International Laboratory II.a. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีที่ 1.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี วาจาสิริ. (2535) การเปรียบเทียบศัพท์ที่ใช้ในแบบเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ชุด **Active Context English** และ **English for a Changing World** กับรายการคำศัพท์ของไมเคิล โอเช. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Bibliography

- Allen, Edward David and Valette, Rebecca M. (1977). **Classroom Techniques : Foreign Languages and English as a Second Language**. New York : Harcourt Brace Javanovich, Inc.
- Allen, J P B and Widdowson, H G. (1975). Grammar and Language Teaching. **Papers in Applied Linguistics**. Vol. III, S Pit Corder and J P B Allen (eds.). London : Oxford University Press.
- Allen, V.F. (1983). **Techniques in Teaching Vocabulary**. New York : Oxford University Press.
- Angwatanakul, Sumitra. (1975). An Analysis of Errors in English Usage by Thai Teacher-College Freshmen and a Relevant Remedial Classroom Procedure. **Dissertation Abstracts International**. 36(5) : 2687-A.
- Benson, M., Benson, E. & Ilson, R. (1986). **The BBI Combinatory Dictionary of English**. Amsterdam : John Benjamins.
- Bowen, J. Donald, Madsen, H. and Hilferty, A. (1985). **TESOL Techniques and Procedures**. Cambridge : Newbury House Publishers.
- Brown, Dorothy F. (1974). Advanced Vocabulary Teaching : the Problem of Collocation. **RELC Journal**. 5 : 2, 1-11.
- Carroll, John B. (1963). Research on Teaching Foreign Language. **Handbook of Research of Teaching**. Chicago : Rand McNally & Company.
- Carroll, J B, et al. (1971). **Word Frequency Book : American Heritage Intermediate Corpus**. New York : American Heritage Publishing Co., Inc.
- Carter, R. and McCarthy, M. (1988). **Vocabulary and Language Learning**. New York : Longman.
- Clayton, Thomas E. (1965). **Specificist Teaching and Learning**. Englewood Cliff, N J : Prentice-Hall, Inc.

- Coady, J. (1993). Research on ESL/EFL Vocabulary Acquisition : Putting It in Context. In **Second Language Reading and Vocabulary Learning**. T. Huckin, M. Haynes, and J. Coady (eds.) Norwood, NJ : Ablex. 3-23.
- Close, R.A. (1975). **A Reference Grammar for Students of English**. London : Longman.
- Cronbach, L.J. (1943). Measuring Knowledge of Precise Word Meaning. **Journal of Educational Research**. 36, (7), 528-534.
- Dale, Edgar and Eichholz, Gerhard. (1960). **Children's Knowledge of Words**. Ohio State University.
- Dale, E. (1965). Vocabulary Measurement : Techniques and Major Findings. **Elementary English**. 42, 895-901.
- Dobson, Julia. (1973). Making the Most of Reading. **English Teaching Forum**. 6 : 4-5.
- Durr, Thomas A. (1971). Country Report : Thailand. in **Regional Meeting of Experts of Teaching of English in Asia**. Tokyo : Japanese National Commission for Unesco.
- Elley, W., et al. (1977). **A New Zealand Basic Word List**. Wellington, New Zealand : New Zealand Council of Educational Research.
- Eskey, David E. (1975). Teaching Advanced Reading : The Structural Problem. **Art of TESOL. Part 2 Selected Articles from the English Forum**. 13 : 210-215.
- Fries, Charles C. and Traver A Aileen. (1965). **English Word Lists : A Study of Their Adaptability for Instruction**. Michigan : The George Wahr Publishing Co.
- Fries, Charles C. (1967). **Teaching & Learning English as a Foreign Language**. Ann Arbor : The University of Michigan Press.
- Fries, Charles C. and Traver A Aileen. (1972). English Word Lists : A Study of Their Adaptability for Instruction. in Kennet Croft. **Readings on English as a Second Language**. Massachusetts : Winthrop Publishers Co.

- Gairns, R. & Redman, S. (1989). **Working with Words : A Guide to Teaching and Learning Vocabulary**. Cambridge : Cambridge University Press.
- Ghadessy, Mohsen. (1979). Frequency Counts, Word Lists, and Materials Preparation : A New Approach. **English Teaching Forum**. 17 : 24-27.
- Gustafson, D J. (1974). **Sight Vocabulary**s. Paper presented at the Annual Meeting of the International Reading Association. New Orleans : ERIC U.S. Department of Health, Education & Welfare, National Institute of Education.
- Harris, Albert J. and Jacobson, Milton D. (1972). **Basic Elementary Reading Vocabulary**s. New York : The Macmillan Company.
- Harris, David P. (1969). **Testing English as a Second Language**. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Hatch, E. & Brown, C. (1995). **Vocabulary, Semantics and Language Education**. New York : Cambridge University Press.
- Heaton, J.B. (1975). **Writing English Language Tests**. London : Longman Group Limited.
- _____. (1988). **Writing English Language Tests**. Harlow : Longman.
- Honeyfield, John. (1977). Word Frequency and the Importance of Context in Vocabulary Learning. **RELC Journal**. 8 : 2, 35-41.
- Ingram, Rupert H. et al. (1978). **Newbury House Writers' Guide**. Rowley, Massachusetts : Newbury House Publishers, Inc.
- Johnson, D D. (1974). **Word Lists That Make Sense... and Those That Don't**. Washington D.C. : ERIC U.S. Department of Health, Education and Welfare, National Institute of Education.
- Kankachian, A.K. (1979). College-Level Vocabulary Instruction : A New Approach. **English Teaching Forum**. 17 : 38-41.
- Krachen, S.D. and Terrell T.D. (1983). **Natural Approach : Language Acquisition in The Classroom**. San Francisco : The Pergamon Press.

- Kucera, K. and Francis, Nelson. (1967). **Computational Analysis of Present-Day American English**. Providence, Rhode Island : Brown University Press.
- Lado, Robert. (1972). Patterns of Difficulty in Vocabulary. **Readings on English as a Second Language**. Massachusetts : Winthrop Publishers Co..
- Mackey, W.F. (1965). **Language Teaching Analysis**. Bloomington and London : Indiana University Press.
- _____. (1971). **Le Vocabulaire Disponible du Francais**. Tome I Montreal : Didier.
- _____. (1978). **Language Teaching Analysis**. London : Longman Green and Co.
- McCarthy, M. (1990). **Vocabulary**. Hong Kong : Oxford University Press.
- Meara, P. (1992). **EFL Vocabulary Tests**. Swansea, UK : University College Centre for Applied Language Studies.
- Nation, Paul. (1974). Techniques for Teaching Vocabulary. **English Teaching Forum**. 12 : 6-12.
- _____. (1990). **Teaching and Learning Vocabulary**. Rowley, MA : Newbury House.
- Nation, P., & Coady, J. (1988). Vocabulary and Reading. In R. Carter & M. McCarthy (Eds.), **Vocabulary and Language Teaching**. New York : Longman.
- Nattinger, J. (1988). Some Current Trends in Vocabulary Teaching. In R. Carter & M. McCarthy (Eds.), **Vocabulary and Language Teaching**. New York : Longman.
- Nault, W.H. (1982). **Word Power**. Chicago : World Book Childcraft International, Inc.
- O'Shea, Michael. (1974). Vocabulary Selection Through Word List Comparisons. **Pasaa**. 4(1) : 91-102.
- Praninska, Jean. (1972). **American University Word List**. London : Longman.
- Quinn, G. (1970). **The English Vocabulary of Some English University Entrants**. Department Monograph IKIP Kristen Satya Wascana, Salatiga, Indonesia.

- Richards, Jack C. (1974). Word Lists - Problems and Prospects. **RELC Journal**. 5 : 2, 69-84.
- _____. (1976). The Role of Vocabulary Teaching. **Tesol Quarterly**. 10 : 1, 77-89.
- Richards, Jack C. and Rogers, Theodore S. (1986). **Approaches and Methods in Language Teaching**. New York : Cambridge University Press.
- Rivers, Wilga M. (1968). **Teaching Foreign Language Skills**. Chicago : The University of Chicago Press.
- Rivers, Wilga M and Temperley, Mary S. (1977). Building and Maintaining an Adequate Vocabulary. **English Teaching Forum**. 15, 3-7.
- Robinson, Helen M. (1960). **Aspect of Reading : Reading Seventy-Five Years of Progress**. Chicago : The University of Chicago Press Ltd.
- Robinson, Kenneth. (1960). **English Teaching in South-East Asia**. London : Evans Brothers Ltd.
- Schmitt, Norbert. (1994). Vocabulary Testing : Questions for Test Development with Six Examples of Tests of Vocabulary Size and Depth. **Thai Tesol Bulletin**. 6 : 2, 9-16.
- _____. (1995). A Fresh Approach to Vocabulary : Using a Word Knowledge Framework. **RELC Journal**. 26(1), 86-94.
- Schmitt, N. and Nation, P. **Vocabulary Levels Tests : Versions A, B, C, and D**. In preparation.
- Seedhouse, P. (1997). Combining Form and Meaning. **ELT Journal**. 51(4), 336-344.
- Sims, V.M. (1929). The Reliability and Validity of Four Types of Vocabulary Tests. **Journal of Educational Research**. 20 (2), 91-96.
- Sinclair, John. et al. (eds.) (1991). **Collins Cobuild Student's Grammar**. London : Harper Collins Publishers.

- Summers, D. (1988). The Role of Dictionaries in Language Learning. In R. Carter & M. McCarthy (Eds.), **Vocabulary and Language Teaching**. New York : Longman.
- Taylor, L. (1990). **Teaching and Learning Vocabulary**. New York : Prentice Hall.
- Thorndike, E L and Lorge, I. (1944). **The Teacher's Word Book of 30,000 Words**. Teachers' College, Columbia University.
- _____. (1952). **The Teacher's Word Book of 30,000 Words**. New York : Teachers College, Columbia University Press.
- Townsend, Agatha. (1974). An Investigation of Certain Relationships of Speech with Reading and Academic Aptitude. **Journal of Educational Research**. 40 : 2.
- Tucker, C. Allen. (1975). Evaluating Beginning Textbooks. **Arts of TESOL. Part 2 Selected Articles from the English Forum**. 13 (3&4) : 365-371.
- Ullmann, Stephen. (1977). **Semantics : An Introduction to the Science of Meaning**. Oxford : Basil Blackwell.
- Van Ek, J A. (1975). **Systems Development in Adult Language Learning**. Utrecht : Council for Cultural Co-operation of the Council of Europe.
- Wesche, M. and Paribakht, T.S. **Assessing Vocabulary Knowledge : Depth Versus Breadth**. Draft Manuscript.
- West, Michael. (1969). **A General Service List of English Words**. London : Longman.
- Wilkins, D. (1972). **Linguistics in Language Teaching**. London : Arnold.

ภาคผนวก ก

ภาษาอังกฤษพื้นฐาน

092-115 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1

วัตถุประสงค์ของรายวิชา

นิสิตสามารถ

1. อ่านเรื่องที่คัดมาจากหนังสือพิมพ์ สารานุกรม นิตยสาร แผ่นพับและอื่น ๆ และจับใจความสำคัญและรายละเอียดได้
2. เขียนบันทึก จดหมาย เรื่องย่อ และเรียงความสั้น ๆ จากข้อมูลที่ให้มาได้
3. ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

เนื้อหารายวิชา

ฝึกทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ เน้นทักษะการอ่านและการเขียนเรื่องทั่ว ๆ ไป ที่เลือกจากหนังสือพิมพ์ สารานุกรม นิตยสาร แผ่นพับ ตลอดจนเรื่องหรือบทความจากแถบบันทึกเสียงและภาพ

092-116 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2

วัตถุประสงค์ของรายวิชา

นิสิตสามารถ

1. อ่านเรื่องหรือบทความและตีความและวิจารณ์ได้
2. เขียนสรุปย่อ เรียงความ และจดหมายในโอกาสต่าง ๆ ได้
3. ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

เนื้อหารายวิชา

ฝึกทักษะภาษาอังกฤษต่อจากรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 เน้นทักษะการอ่านและการเขียนเกี่ยวกับเรื่องในหัวข้อต่าง ๆ ที่เลือกจากสื่อที่เป็นสิ่งตีพิมพ์ บันทึกเสียงและภาพ

ภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา

092-213 ภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (พาณิชยศาสตร์และการบัญชี) 1

รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน 092-116

วัตถุประสงค์ของรายวิชา

นิสิตสามารถ

1. อ่านบทความกึ่งวิชาการในหัวข้อเกี่ยวกับเศรษฐกิจและธุรกิจได้
2. เขียนโน้ตย่อ โครงร่าง และเขียนแสดงความคิดเห็น
3. อภิปรายในหัวข้อเกี่ยวกับเศรษฐกิจและธุรกิจได้

เนื้อหารายวิชา

ฝึกทักษะการเรียนรู้ในด้านการอ่านและการเขียน เกี่ยวกับหัวข้อทางเศรษฐกิจและธุรกิจในเนื้อหาหรือเรื่องทีเลือกจากหนังสือพิมพ์และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

092-233 ภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (เศรษฐศาสตร์) 1

รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน 092-116

วัตถุประสงค์ของรายวิชา

นิสิตสามารถ

1. อ่านบทความกึ่งวิชาการในหัวข้อเกี่ยวกับเศรษฐกิจและธุรกิจได้
2. เขียนโน้ตย่อ โครงร่าง และเขียนแสดงความคิดเห็น
3. อภิปรายในหัวข้อเกี่ยวกับเศรษฐกิจและธุรกิจได้

เนื้อหารายวิชา

ฝึกทักษะการเรียนรู้ในด้านการอ่านและการเขียน เกี่ยวกับหัวข้อทางเศรษฐกิจและธุรกิจในเนื้อหาหรือเรื่องทีเลือกจากหนังสือพิมพ์และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

092-214 ภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (พาณิชยศาสตร์และการบัญชี) 2

รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน 092-213

วัตถุประสงค์ของรายวิชา

นิสิตสามารถ

1. อ่านบทความถึงวิชาการในหัวข้อเรื่องร่วมสมัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจและธุรกิจได้
2. เขียนโน้ตย่อ โครงร่าง และเขียนสนับสนุนและโต้แย้งได้
3. เขียนสรุปย่อ และบทสรุปได้
4. อภิปรายในหัวข้อเกี่ยวกับเศรษฐกิจและธุรกิจได้

เนื้อหารายวิชา

ฝึกทักษะการเรียนรู้ระดับสูงด้านการอ่านและการเขียนเกี่ยวกับหัวข้อทางเศรษฐกิจและธุรกิจในเนื้อหาหรือเรื่องทีเลือกจากหนังสือพิมพ์และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

092-234 ภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (เศรษฐศาสตร์) 2

รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน 092-233

วัตถุประสงค์ของรายวิชา

นิสิตสามารถ

1. อ่านบทความถึงวิชาการในหัวข้อเรื่องร่วมสมัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจและธุรกิจได้
2. เขียนโน้ตย่อ โครงร่าง และเขียนสนับสนุนและโต้แย้งได้
3. เขียนสรุปย่อ และบทสรุปได้
4. อภิปรายในหัวข้อเกี่ยวกับเศรษฐกิจและธุรกิจได้

เนื้อหารายวิชา

ฝึกทักษะการเรียนรู้ระดับสูงด้านการอ่านและการเขียนเกี่ยวกับหัวข้อทางเศรษฐกิจและธุรกิจในเนื้อหาหรือเรื่องทีเลือกจากหนังสือพิมพ์และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

ภาษาอังกฤษระดับสูง

092-311 อังกฤษสังคม

รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน 092-214

วัตถุประสงค์ของรายวิชา

นิสิตสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อความหมายในสถานการณ์ทั่วไปและในการติดต่อ
กิจธุระกิจได้

เนื้อหาารายวิชา

ฝึกทักษะทางภาษาที่ใช้ในการเข้าสังคมและในสถานการณ์ที่เกี่ยวกับธุระกิจ เช่น
การติดต่อทั่วไปและการติดต่อด้านธุระกิจ การถามและการให้ข้อมูล และคำแนะนำ การ
วางแผน และการแสดงความคิดเห็น

092-312 อังกฤษธุระกิจ

รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน 092-214

วัตถุประสงค์ของรายวิชา

นิสิตสามารถเขียนจดหมายและรายงานภาษาอังกฤษธุระกิจได้

เนื้อหาารายวิชา

ฝึกการเขียนจดหมายและรายงานภาษาอังกฤษธุระกิจ

092-413 อังกฤษวิชาชีพธุรกิจ

รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน 092-311 ; 092-312

วัตถุประสงค์ของรายวิชา

นิสิตสามารถ

1. รู้จักวิธีหางานและสัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษ
2. พูดในที่ประชุมเป็นภาษาอังกฤษ
3. เขียนหัวข้อและรายงานการประชุมธุรกิจได้

เนื้อหา รายวิชา

ฝึกการใช้ภาษาอังกฤษในการสมัครงาน การสัมภาษณ์งาน การประชุม การเขียนหัวข้อการประชุมและรายงานการประชุม เน้นการพูดและการฟังโดยใช้วิดีโอเทปเป็นสื่อ

ภาคผนวก ข

(แยกเขียนเล่มบัญชีคำศัพท์ตามลำดับตัวอักษร A-Z จำนวน 7 รายวิชา รวม 8 เล่ม)

092-413 อังกฤษวิชาชีพธุรกิจ

รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน 092-311 ; 092-312

วัตถุประสงค์ของรายวิชา

นิสิตสามารถ

1. รู้จักวิธีหางานและสัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษ
2. พูดในที่ประชุมเป็นภาษาอังกฤษ
3. เขียนหัวข้อและรายงานการประชุมธุรกิจได้

เนื้อหา รายวิชา

ฝึกการใช้ภาษาอังกฤษในการสมัครงาน การสัมภาษณ์งาน การประชุม การเขียนหัวข้อการประชุมและรายงานการประชุม เน้นการพูดและการฟังโดยใช้วิดีโอเทปเป็นสื่อ